

המכתה

לְסֵפֶר הַקְּדוֹשׁ

לְקוּטֵי מוֹהַר"ן

עַל הַתּוֹרָה וּמוֹעֲדֵי הַשָּׁנָה

עִם לְקוּטֵי הַתּוֹפְלוֹת

ג' ליון 223

פְּרָשַׁת בְּלָק

שְׁנַת תשפ"ג ל"ב"ק

לזכר עולם יהיה צדיק

לע"נ הרה"צ חו"פ
רבי אשר יעקב
בהגה"ק רבי רפאל זצוק"ל

נלב"ע כ"ד תמוז תשמ"ט
תנצב"ה

לע"נ הרה"ג איש צדיק תמים
רבי אהרן גרשון מנחם
ב"ר אפרים שמואל זצ"ל

נלב"ע ח' אלול תשע"ח
תנצב"ה

לרפואת
מלכה בת ברכה אסתר
לרפואה שלימה בקרוב

האזרה האודות

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

לְחִיּוֹרַת בְּאוֹר הַפְּרָשָׁה

עִם הַתּוֹרָה
דְּעִתִּיקָא סְתִימָא

דְּעִתִּידָא
לְאַתְגְּלִיָּא
לְעִתִּיד־לְבָא

יו"ל בעז"ה ע"י
מכון אור האורות
רבינו נחמן מברסלב זיע"א
052.763.1800
B48148@gmail.com

פְּרַשְׁת בַּלַּק

אך הדבוק בצדיקים - מקבל ה'רוח-
חיים, 'שלמות החסרון', מהצדיק
וה'רב דקדשה'.

"ויאמר מואב אל זקני מדין" (במדבר כב, ד)

ב.

(לקוטי הלכות, ברפת השחר ה, עב-פג-פה -
על-פי לקוטי מוהר"ן ח"ב ד, ואת הערבים)

'בלק' ו'בלעם' - הם בחינת 'חיות רעות'
ו'מצח הנחש', שרוצים להתגבר
בכל-פעם פנגד ישראל עם קדוש, על שהם
חזקים באמונת הרצון.

"בלק" - הוא בחינת 'חיות רעות',
הכמי-הטבע, הדורסים וטורפים
וכו'. ו'בלעם' - הוא בחינת 'שרש הכמת-
הטבע', בחינת 'מצח הנחש' בעצמו.
ו"יניקתם" - הוא מ'זקני הדור' שאין בהם
שלמות.

וזה (במדבר כב, ד): "ויאמר מואב אל זקני
מדין וכו', ובלק בן צפור מלך
למואב" וכו'. "בלק מלך מואב" - זה
בחינת 'חיות רעות' הדורסים וטורפים פנ"ל.

ועל-כן הוא בחינת "מלך מואב" - פי עקר
התגברותם, הוא על-ידי 'תאות'
נאוף' שהוא בחינת 'מואב', שנמשכים
מבחינת "מצח אשה זונה" (ירמיה ג, ג), שהוא
"המעשה של בנות לוט" (בראשית יט).

"ויגד מואב מפני העם מאד - פי 'רב' הוא"
(במדבר כב, ג)

וכל חקמתא דהנה ידע, בהוא 'צפור' הנה ידע
וכו'. איהו אמר 'העם', וצפרא אתיב 'ישראל'.
איהו אמר 'מאד', וצפרא אתיב 'רב' - על שום
'רב עלאה' דאזיל בהו. טבעין זמנין צפצפו דא
ודא, איהו אמר 'דל', וצפרא אמר 'רב'. פדין
דחיל, דכתיב: "ויגד מואב מפני העם מאד פי רב
הוא" - 'רב הוא' ודאי וכו'. מאי "מאד" - יתיר
ממותא.

"פי רב הוא" - דהא פדין איהו הנה 'רב', ו'רב'
הנה זעיר, דכתיב (עובדיה א, ב): "הנה קטן נתתיך
בגוים". ו'ישראל' הנה 'רב' באתר 'עשו', דכתיב
ביה (בראשית כה, כג): "ורב" [עבד צעיר], וכו'. ועל
דא "את כל אשר עשה". ועל דא "פי רב הוא" -
באתר ד'רב בוכרא קדישא', דכתיב (שמות ד, כב):
"בני בכרי ישראל". (זהר בלק ספד: ספה.)

א.

(ח"א ח, ב"ג)

עקר ה'רוח חיים' מקבלין מהצדיק והרב
שבדור וכו'.

אך רשעים "הדוברים על צדיק עתק
בנאווה ובוז" (תהלים לא, יט), מאין
מקבלין הם ה'רוח' להשלים ה'חסרון'!

אך דע: שיש רב דקלפה, והוא בחינת
'עשו', כמו שכתוב ב'עשו' (בראשית לג,
ט): "יש לי רב".

והוא בחינת (שם לו, מ): "אלופי עשו",
וכמו שתרגם אונקלוס: "רברבי
עשו" - בחינת הרב דקלפה.

ומהם מקבלין ה'רשעים' ה'רוח', והוא
בחינת רוח-הטמאה וכו'.

ומאמינים בחדו הגדול שאינו נפסק לעולם
וכו'.

ועל-ידי-זה מתגברים בסיוע דלעלא -
להוסיף בכל יום אור קדשה
ודעת, שעל-ידי-זה מאיר התגלות-הרצון'
בכל יום יותר ויותר.

אבל להפך: זקני הדור שאין בהם
שלמות, הם בחינת "זקני מדין",
בחינת תקף הדין והרגז' וכנ"ל. ומהם נטל
עצה בלק ומזאב, שהם בחינת חיות-
רעות, בחינת חכמי-הטבע, כנ"ל.

וזה שאמרו רז"ל (במדבר-דב' כ, ד): **"והלא**
מעולם הם שונאים זה את זה". כי
אלו הזקנים שאין בהם שלמות, בחינת
"זקני מדין" - אף-על-פי שאין בהם שלמות
בראוי להוסיף קדשה בכל יום, אף-על-פי-כן
עדין הם בבחינת אנשים פשרים, ואינם
חפצים ב'חכמות-היצוניות' של ה'חיות-
רעות' הנ"ל, וחולקים עליהם, והם תמיד
שונאים זה את זה.

אבל אף-על-פי-כן הם עושים שלום זה
עם זה, להתיעץ על בני-ישראל
הפשרים הדבקים בה'זקן-דקדשה'.

ועל-כן היתה עצתם: לקרא את 'בלעם',
שהוא בחינת 'מצח-הנהש',
'שרש חכמת-הטבע' - כדי שה'חיות-רעות'
הנ"ל, יקבלו חסו-שלום פח משרשם. ועל-
כן התייעצו עם "זקני מדין", שהם בחינת
זקני הדור שאין בהם שלמות' - כי משם
יניקת 'מצח-הנהש' וכנ"ל.

ובאמת: היתה אז עת צרה וסכנה גדולה,
כמו שכתוב ב'זר-הקדוש'
(בחוקי קיב: בלק רי: ריא:). אך השם-יתברך הפר

ועל-כן גם עתה רצו להכשיל את ישראל
על-ידי 'בנות מזאב' - כי עקר
טעות ה'מחקרים של חכמי-הטבע, הוא
על-ידי שהם פרוכים מאד אחר תאוה זאת.

ועל-כן לקחו עצה מ"זקני מדין" - זה
בחינת זקני הדור שאין בהם
שלמות' וכו' - שעל-ידם מתגבר ה'דין'
וה'רגז', הפך הרצון, כמו שכתוב שם בהתורה.

ועל-כן נקראים: "זקני מדין" - לשון
'דין' ו'רגז'. כי זקנים-דקדשה,
מתחדשים בכל יום וכו', כי מתגברים
להוסיף בכל יום קדשה ודעת, ולהתחיל
לעבד השם-יתברך בכל יום מחדש וכו',
ועל-ידי-זה ממשיכין רצונות טובות וחסדים
חדשים בכל יום וכו'.

כי עקר 'פח היצר-הרע' הוא מ'דינים
ו'רגז'. ו'בכל יום יצרו של אדם מתגבר
עליו" (ספ' נב.: קדושין ל:), ומי שאינו מתגבר
כנגדו בראוי - נדמה לו באלו אפס תקנה
חסו-שלום לעמד כנגדו, כי כבר נזקן
במעשיו וברגילותיו וכו', כי ה'יצר-הרע'
נקרא: "מלך זקן וכסיל" (קהלת ד, יג).

ועל-כן הזהיר רבנו ז"ל מאד מאד וצעק
בקול גדול: **"לבלי להיות זקן**
חסו-שלום" (שיחות הר"ן נא).

אבל המקרבים לה'צדיק-האמת, שהוא
בחינת זקן-דקדשה' - הם נזהרים
לבלי לפל חסו-שלום לידי 'זקנה' לעולם.
ואיך שהוא איך שעובר על האדם בכל יום,
הם מאמינים שכל יום ויום שבא לעולם הוא
ענין חדש לגמרי.

כי "השם-יתברך מחדש בטובו בכל יום
תמיד מעשה בראשית" (תפלת שחרית),

עצתם וקלקל מחשבתם, על-ידי גדל כחו של משה, שנכלל ברצון-העליון בל-כה, עד שפעל: "שהשם-יתברך ברחמיו לא פעם כל אותן הימים" (ברכות ז).

כי כל כחו של בלעם היה: "שהיה יודע מתי הקדוש ברוך הוא פועם" (שם), כי כל כחו היה מ'פעם' ו'זעם' ו'רגז', הפך הרצון. אבל "השם-יתברך ברחמיו לא פעם וזעם פל אותן הימים" - עד שברחמיו העצומים עקם את פיו "והפך את הקלכה לברכה" (דברים כג, ו).

"עתה ילחנו הקהל את כל סביבתינו, בלחך השור את ירק השדה" (במדבר כב, ד)

ג.

(לקוטי-הלכות, ברפת-השחר ה, פד - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ד, ו'את הערבים')

"עתה ילחנו 'הקהל' את כל סביבתינו, בלחך השור את ירק השדה"
(במדבר כב, ד).

שמתיראים: שה'קהל-הקדוש' של ישראל הפשרים, המאירים 'התגלות-הרצון' מחדש בכל יום - שילחנו ויעקרו כל הסבובים הרעים שלהם של ה'חיות-רעות', שהם 'חכמי-הטבע', שמסבבים את דרכי התורה האמתית בסבובים רעים שלהם, בבחינת (תהלים יב, ט): "סביב רשעים יתהלכון" - ועתה זה 'הקהל-הקדוש' רוצים ללחכם ולעקרם לגמרי.

וזתו: **"בלחך השור את ירק השדה"** - הינו שאמרו: שה'קהל-הקדוש' של ישראל, רוצים ללחכם ולעקרם משרשם - כמו ממש שהם עוסקים ללחך את 'סטרא-

דקדשה', שזהו בחינת **"בלחך השור"** וכו', שהוא בחינת **"שור המזיק, שור המועד"** (זהר בלק קפו), שהוא בחינת **'חטא העגל'** שעשו עבודה-זרה, הפך הרצון, בבחינת (תהלים קו, כ): **"וימירו את כבודם בתבנית שור אוכל עשב"**.

כי **"שור הוא בחינת קלפה חזקה מאד"** (זהר שם), בחינת **"תולע"** (לקוטי-תורה תרומה), **"שרוצה להתגבר בכל יום הס' ושלוש"** וכו' (פרי-עצ-חיים, עולם-העשיה פ"ג).

וזתו: **"בלחך השור את ירק השדה"** - כי זה ה'שור-המזיק', בחינת ה'חיות-רעות' שהם 'חכמי-הטבע' - עקר התגבורתם הוא על ילדי ונערי בני-ישראל, לחנכם חסו-שלוש מנעוריהם, באשר כבר דרסו וטרפו ועקרו כמה וכמה מהם שיצאו מן הדת לגמרי, כל מי שיצא מבתי-פנסיות שלהם הרעה, במפרסם לעין כל.

וזתו בחינת: **"ירק השדה"** - כי 'נפשות-ישראל' נקראים 'צמחים', כמו שכתוב (חזקאל טז, ז): **"רבבה בצמח השדה נתתיד"**, ואלו הילדים והנערים הם בחינת **'ירק השדה העליונה'**, בחינת (בראשית יד, יד): **"וירק את חניכיו"**, **"שהוריקן בתשובה"** (בראשית-רבה מג, ב).

ואם היו מתגדלים בדרכי ישראל הפשרים, ללמד חמש עם פרוש רש"י, וגמרא ופוסקים, וספרי-מוסר הקדושים - היו מתגדלים מהם פרות נפלאים, בחינת (תהלים קז, לז): **"ויזרעו שדות ויטעו כרמים ויעשו פרי תבואה"** וכו'.

ואלו ה'חיות-רעות', בחינת **"שור-המזיק"** - הם עוסקים ללחכם ולעקרם מנעוריהם חסו-שלוש.

וְזָהוּ בַחֲנִינָת: "כִּלְחַף הַשּׁוֹר אֶת יָרֵק הַשָּׂדֶה" - הִינּוּ: כְּמוֹ שֶׁהַשּׁוֹר-הַמְזִיק, 'פָּגַם-הַרְצוֹן', עוֹסֵק לְלַחֵף בַּחֲנִינָת "יָרֵק הַשָּׂדֶה" הַנִּ"ל - כְּמוֹכֵן עִתָּה: "יִלְחֲכוּ הַקְּהָל־דְּקַדְשָׁה" הַנִּ"ל "אֶת כָּל סְבִיבוֹתֵינוּ", דְּהִינּוּ: מָה שְׁאֵנוּ עוֹסְקִים לְסַבֵּב אֶת הַקְּדוֹשָׁה, וְכַנִּ"ל.

"וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים אֶל בַּלְעָם בֶּן בְּעוֹר" (במדבר כב, ה)
- עַנְיֵן 'בָּלַק' וּ'בַלְעָם' -

ד.

(לקוטי-הלכות, ברפת-השחר ה, עב-עג - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ד, וְאֵת הָעֲרָבִים)
'בָּלַק' וּ'בַלְעָם', הֵם בַּחֲנִינָת 'חִיּוֹת־רַעוֹת' ו'מִצַּח־הַנְּחָשׁ' - שְׂרוּצִים לְהַתְגַּבֵּר בְּכָל־פֶּעַם כִּנְגַד יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשָׁה, עַל שֶׁהֵם חֲזָקִים בְּ'אֱמוּנַת־הַרְצוֹן'.
כִּי "בָּלַק" - שָׂבָא לָלַק דָּמֵן שֶׁל יִשְׂרָאֵל (פְּסִיקְתָא זוֹטְרָתָא פְּרֶשֶׁת בָּלַק) - הוּא בַּחֲנִינָת 'חִיּוֹת־רַעוֹת', 'חֲכָמֵי־הַטָּבַע', הַדּוֹרְסִים וְטוֹרְפִים רַבִּים מִבְּנֵי עַמֵּנוּ - בַּחֲנִינָת הַמְּסִיתִים וְהַמְּדִיחִים וְכוּ'.

אָבֵל כָּל כַּח 'בָּלַק', הוּא מ'בַּלְעָם־הַרְשָׁע' - שֶׁהוּא בַּחֲנִינָת 'שָׂרֵשׁ חֲכָמַת־הַטָּבַע', בַּחֲנִינָת 'מִצַּח־הַנְּחָשׁ' בְּעַצְמוֹ - שֶׁהוּא בַּחֲנִינָת 'רְשָׁע יָרָא' [א פְּרוּמְעַר רְשָׁע], שֶׁהֲרָאָה עַצְמוֹ כְּצַדִּיק וְכַפְרוּשׁ, וְלֹא רָדַף אַחַר הַזְנוּת, וּבְאֵמֶת הָיָה מְאוּס תּוֹעֲבוֹתָיו יוֹתֵר מִכָּלֵם, כִּי "בַצְנֻעָה עָשָׂה מַעֲשֵׂה אִישׁוֹת עִם אֲתוֹנוֹ" (סנהדרין קה:).

וְכֵן נִמְצְאִים גַּם עִתָּה רְשָׁעִים כְּאֵלֶּה, בְּרֵאשֵׁי־הַכְּתוּבֹת שֶׁלָּהֶם, וּבְרַבָּם נוֹדַע אַחֲר־כֵּן לְכָל, דְּרַכִּיָּהֶם וּמַעֲשֵׂיהֶם הָרָעִים,

וְכַנְּפֵר מִתּוֹךְ סִפְרֵיהֶם וְדַעוֹתֵיהֶם הָרַעוֹת שֶׁהֵם חוֹתְרִים לְסַתֵּר חֲסִי־שְׁלוֹם כָּל דְּרָכֵי הַתּוֹרָה וְהָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן נִקְרָא: 'בַּלְעָם' - "שְׂרוּצָה 'לְבַלְע' וְלַהֲעֵלִים וְלַהֲסַתִּיר הַכָּל" (סנהדרין קה:).

וְזָה שְׂאִיתָא בְּדַבְּרֵי ז"ל (ח"א לו - מוּבָא לְהַלְוִן):
"ש'בַּלְעָם' הוּא בְּקַלְפָּה, כִּנְגַד כָּל הַתּוֹרָה שֶׁנִּתְּנָה עַל־יְדֵי 'מִשְׁה־רַבְּנוּ' - ב' כִּנְגַד ב' דְּבִרָאֲשִׁית 'הַתְּחִלַּת הַתּוֹרָה', ל' כִּנְגַד 'סוּף הַתּוֹרָה' שְׁמֻסְיָמַת בָּל', ע' כִּנְגַד ע' פָּנִים, מ' כִּנְגַד מ' יוֹם שֶׁנִּתְּנָה תּוֹרָה".

הִינּוּ: שֶׁהִיא קַלְפָּה טְמָאָה כְּל־כָּה, שְׂרוּצָה לְהַסַּתִּיר וְלַהֲעֵלִים נִפְלְאוֹת נוֹרְאוֹת וְנִשְׁגָּבוֹת כְּאֵלֶּה, שְׂמֻבְאָרִים בְּאֲתַנְגְּלִיא וּבְאֲתַכְסִּיא בְּכָל הַתּוֹרָה כְּלָה מִן ב' ד"בְּרָאֲשִׁית" עַד ל' שֶׁל "לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל", וְכוּ', וְלוֹמַר: שֶׁהַכָּל מְרַמֵּז עַל דְּבָרֵי חֲכָמוֹת הַיּוֹנִים אֲרִיסְטוֹ וְחִבִּירִיו יִמַּח־שָׁמַם וְכוּ' - כִּי הוּא בַּחֲנִינָת 'מִצַּח־הַנְּחָשׁ', 'שָׂרֵשׁ חֲכָמַת־הַטָּבַע', וְכַנִּ"ל.

וְעַל־כֵּן כְּשֶׁרָאָה בָּלַק שֶׁיִּשְׂרָאֵל מִתְגַּבְּרִים 'שְׁלֹא כְּדָרְד־הַטָּבַע', עַד שֶׁלֹּא הָיָה לוֹ כַּח בְּעַצְמוֹ לְנַצְחָם - שֶׁלֹּח אַחֲרֵי 'בַּלְעָם' שֶׁהוּא 'שָׂרֵשׁ חֲכָמַת־הַטָּבַע', אוֹלֵי בָּכְחוֹ יוֹכֵל לְנַצְחָם חֲסִי־שְׁלוֹם.

וְזָה שֶׁכְּתוּב (זוֹהַר בָּלַק קפד: קצט:): "שְׂעֵבְדָא דְּבָלַק הָיָה בְּעֵבְדָא עַל־יְדֵי אֵיזָה גּוֹף טָמֵא וְכוּ', וּמַעֲשֵׂה בַלְעָם הָיָה רַק בְּפִיו".

כִּי 'בָּלַק' הוּא בַּחֲנִינָת 'חִיּוֹת־רַעוֹת' שֶׁמִּתְגַּבְּרִים עַל־יְדֵי 'תְּאוֹת הַגּוֹף' וְכוּ'. וּ'בַלְעָם' הָיָה טָמֵא יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְהַתְּחַכֵּם יוֹתֵר, וְהַחֲבִיא וְהַסַּתִּיר רְשָׁעָתוֹ, וְכָל כַּחוֹ הָיָה

בפיו, שהיה יודע כשפים ושמות הטמאה הרבה וכו', וכל החכמות של 'חכמי־הטבע' של כל המחקרים של עכשו הכלולים בהם וכו', בחינת 'מצח הנחש' פנ"ל.

"ויעמד במקום צר אשר אין דרך לנטות ימין ושמאל" (במדבר כב, כו)

(על־פי במדבר שם). והצדיק נותן לו 'עצה', וממשיך "חסד אל" (תהלים נב, ג), ל'אברהם' - ל"הכליות היועצות".

והם נקראים 'בני הצדיקים' - כמו שכתוב (ישעיה נד, יג): "וכל בניך למודי ה'", ונאמר (שם יד, כז): "ה' צבאות יעץ". וממתיק לו הדין ההוא, ומרחיב לו ה'מקום צר', ואפלו מ'בני הצדיקים'.

"כי הפיתני זה שלש רגלים" (במדבר כב, כח)

רמז לו: אתה מבקש לעקור אמה החונגת שילש רגלים בשנה. (רש"י; במדבר רבה כ, יד; תנחומא בלק ט)

ו.
 (לקוטי־הלכות, ברפת השחר ה, פ - על־פי לקוטי־מוהר"ן ח"ב ד, 'ואת הערבים')
"כי הפיתני זה שלש רגלים" (במדבר כב, כח), "אתה מבקש לעקור אמה החונגת שלש־רגלים בשנה" (במדבר רבה כ, יד).
 הזכיר זכות וכח ה'שלש־רגלים' דיקא - כי הם "מועדי ה' מקראי קדש" (ויקרא כג, ד), שקוראים ומגלים את ה'רצון'. והוא רצה לביטל זאת, ולהכחיש ב'רצון' חסד ושלוש, כי היה בחינת 'מצח־הנחש'. (עינו לעיל בענין בלק ובלעם).

ז.
 (לקוטי־הלכות, נשיאת־תפלים ה, יב - על־פי לקוטי־מוהר"ן ח"א לד, 'ואתם תהיו לי ממלכת כהנים')
'קלפת בלעם', הוא 'פגם־הפריה', כי "בלעם היה פגום ומשקץ ומתעב בתאוה הזאת מאד", כמו שאמרו רז"ל (סנהדרין קה:), ונמשך כל ימיו אחר תאוה הזאת.

ה.

(התורה "איש הישראלי אם צריך לעצה" - בהוספות מפתב"ד רבנו ז"ל, הנדפס בסוף הספר)
איש הישראלי אם צריך לעצה' - אזי ישאל עצה מ'בנים קטנים', או מ'בני הצדיקים' וכו', הן בגשמי והן ברוחני.
כי שם 'אמר העצה', ועל־פיהם יהיה כל דבר שבעולם, ועל־ידם נמתקו הדינים.
דהנה ידוע: כי 'מקור העצה', הוא בה'חכמה' המתפשט ומתהווה על־ידי ה'דעת', ונגמר על ידי ה'כליות' כמו שאמרו (ברכות סא.): "שהכליות יועצות" - כי ה'כליות' הם 'כלי־ההולדה' להוציא מבח אל הפעל.

ועל־כן ישאל לה'צדיק' בעצמו, או ל'תלמידי הצדיקים' - כי האדם אינו שואל בעצה אלא־אם־כן צר לו, דהינו: כשהוא שרוי בצער, ואינו יודע מה לעשות, אם כן, ואם כן. ופעם הוא במקום דחוק יותר, "אשר אין יכול לנטות ימין ושמאל" (על־פי במדבר כב, כו). וכשהוא שואל בעצה להצדיק - אז הצדיק יתן לו עצה.

או ישאל ל'בני הצדיקים' - כי שם נמתקה ה'עצה'. כי ה'דינים' הם למטה, ונקראים 'צמצומים', וזה הוא "מקום צר"

וְלֹא רָצָה לְהִשְׁתַּדֵּל לְבַטֵּל תְּאֵאוֹת־לְבוֹ, עַל־יְדֵי דְבוּרִים־קְדוּשִׁים - שֶׁהֵם בְּחִינַת 'שֶׁלֹשׁ הַנְּקֻדּוֹת':

(א) שְׁצָרִיכִים לְדַבֵּר דְבוּרִים־קְדוּשִׁים בֵּינוּ לְבֵינ־קוֹנֵנו. (ב) וּלְדַבֵּר עִם חֲבֵרוֹ בִּירְאֵת־שָׁמַיִם. (ג) וּלְדַבֵּר עִם הַצַּדִּיק.

וְאִז יָכוֹל אָפְלוֹ הַגְּרוּעֵי־שִׁבְגָרוּעִים, לְצֵאת מֵעַמֻּקּוֹת נְפִילְתּוֹ, וְלַעֲלוֹת וּלְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ.

וְ'בִלְעָם־הַרְשָׁע וְתַלְמִידָיו' אֵינֶם חַפְצִים בְּזֶה, וְלֹא דֵי שֶׁנִּמְשָׁכִין אַחַר תְּאֵאוֹת־הַמִּשְׁגָּל כֹּל־כֶּף - אִף גַּם אֵינֶם מִשְׁתַּדְּלִים לְדַבֵּר דְבוּרִים־קְדוּשִׁים בְּ'שֶׁלֹשׁ בְּחִינּוֹת' הַנִּלְכָּד.

וְלֹא דֵי לָהֶם בְּזֶה - אִף גַּם הֵם עוֹשִׂים מִהַפְּךְ אֶל הַפְּךְ, שֶׁמִּטְמְאִים דְבוּר־פִּיָּהֶם מְאֹד, עַל־יְדֵי דְבוּרִים־רְעִים שֶׁל 'לִיצְנּוֹת' וְרַכִּילוֹת' וְלְשׁוֹן־הָרַע' וְדַבְרִים־בְּטִלִּים' וְנְבוּל־פֶּה', וּבִפְרָט עַל־יְדֵי 'לִיצְנּוֹת וְלְשׁוֹן־הָרַע' שֶׁמְדַבְּרִים עַל הַצַּדִּיקֵי־הָאֱמֶת' וְ'אֲנָשִׁיהֶם הַכְּשָׁרִים' - וְעַל־יְדֵי־זֶה בּוֹדֵאֵי הֵם מִתְרַחֲקִים מִ'שֶׁלֹשׁ נְקֻדּוֹת' הַנִּלְכָּד.

וְעַל־כֵּן בְּאֵמֶת הֵם מְשַׁקְעִים בְּכָל־פַּעַם יוֹתֵר, בְּתַאוּוֹתֵם הָרְעוּת'. וְלֹא דֵי מָה שֶׁמְזִיקִים לָהֶם בְּעַצְמָם, אִף גַּם עַל־יְדֵי דְבוּר־פִּיָּהֶם הָרַע' חֲסִי־וְשָׁלוֹם, הֵם רוֹצִים לְהִזִּיק לְכָל יִשְׂרָאֵל.

כִּי כְמוֹ שֶׁהַצַּדִּיקִים וְהַכְּשָׁרִים, מְאִירִים הַנְּקֻדּוֹת־טוֹבוֹת' בְּיִשְׂרָאֵל, עַל־יְדֵי דְבוּרֵיהֶם הַכְּשָׁרִים וְהַטּוֹבִים' - כְּמוֹ כֵן לְהַפְּךְ: עַל־יְדֵי דְבוּרִים־רְעִים' שֶׁל בְּחִינַת 'בִּלְעָם וְסִיעֵתּוֹ', מִרְחִיקִים מְאֹד מִהַנְּקֻדָּה'.

וְזֶה הָיָה 'עֲצַת קַלְפַּת בַּלֵּק' - לְהַבִּיא אֶת 'קַלְפַּת בִּלְעָם' עַל יִשְׂרָאֵל - הִינּוּ:

לְהִזִּיק לְיִשְׂרָאֵל חֲסִי־וְשָׁלוֹם, עַל־יְדֵי דְבוּרִים־רְעִים', שֶׁל הַמְשַׁקְעִים מְאֹד בְּ'תַאוּת־נְאוּף', הַחוֹלְקִים עַל הַצַּדִּיק' בְּחִינַת 'מִשָּׁה' - שֶׁהֵם בְּחִינַת 'בִּלְעָם וְסִיעֵתּוֹ' כַּנִּלְכָּד.

כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (בַּמְדָּבָר־רַבָּה כ, ד):
"שֶׁשָּׂאֵלוֹ לְמַדְיָן עַל מִשָּׁה, וְאָמְרוּ לָהֶם: אֵין כַּחוֹ אֶלָּא בַּפֶּה, אָמְרוּ: אִף אֲנִי נִבּוֹא עֲלֵיהֶם בְּאָדָם שֶׁכַּחוֹ בְּפִיו".

הִינּוּ שֶׁאָמְרוּ: שֶׁכַּחוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק' בְּחִינַת 'מִשָּׁה', הוּא רַק עַל־יְדֵי פִּיו, עַל־יְדֵי שֶׁמְאִיר וּמְמַשִּׁיךְ הַנְּקֻדּוֹת־טוֹבוֹת' עַל־יְדֵי דְבוּר־פִּיו' כַּנִּלְכָּד. עַל־כֵּן "אִף אֲנִי נִבּוֹא עֲלֵיהֶם בְּאָדָם שֶׁכַּחוֹ בְּפִיו" - שֶׁהוּא 'בִּלְעָם־הַרְשָׁע', שֶׁמְדַבֵּר בְּפִיו דְבוּרִים, לְהַפְּךְ מִמֶּשֶׁ מִ'דְבוּרִים שֶׁל הַצַּדִּיק' בְּחִינַת 'מִשָּׁה'.

וְעַל־כֵּן הָיוּ יִשְׂרָאֵל בְּאֵמֶת בְּסַפְּנָה גְדוּלָּה אִז כִּשְׁשָׁלַח 'בַּלֵּק' אַחַר 'בִּלְעָם', כִּי הַדְּבוּר' יֵשׁ לוֹ 'כַּח גְּדוּל' מְאֹד מְאֹד, בֵּין בְּקֻדְשָׁה, בֵּין לְהַפְּךְ חֲסִי־וְשָׁלוֹם.

וְכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִיכָה ו, ה): "עַמִּי זִכָּר נָא מָה יַעֲזֵ עֲלֶיךָ בַּלֵּק מְלֶכֶךְ מוֹאָב, וּמָה עָנָה אֹתוֹ בִּלְעָם בֶּן בְּעוֹר" וְכוּ' - שֶׁנִּרְאָה מִדְּבַרֵי הַפְּסוּק: שֶׁהִיָּתָה עֲצָה עֲמָקָה מְאֹד שֶׁל הַסְּטֵרָא־אֲחֵרָא: 'לְהַבִּיא אֶת בִּלְעָם'. אִךְ הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמָיו עָמַד בְּעֲזָרְתָם, וְהַפְּךְ הַקְּלָלָה לְבִרְכָּה.

וְעַל־כֵּן עָמַד הַמַּלְאָךְ בְּ'שֶׁלֹשׁ מְקוֹמוֹת', וְאָמְרוּ רַז"ל (תַּנְחוּמָא בַּלֵּק ח): "כִּי סִימְנֵי אָבוֹת הָרַאָהוּ", כְּמוֹכָא בְּפִרוּשׁ רַש"י (בַּמְדָּבָר כב, כו).

כִּי 'שֶׁלֹשׁ אָבוֹת', הֵם כְּנֻגַד 'שֶׁלֹשׁ נְקֻדּוֹת' הַנִּלְכָּד, כְּמוֹכָא בְּמְקוֹם־אַחַר (לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, מְלַמְּדִים ד, א).

הִינּוּ שֶׁהָרְאָהוּ: שֶׁהַשְּׁלֹשׁ נִקְדוּת, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁלֹשָׁה אָבוֹת שֶׁמִּמְשִׁיבִין הַצְּדִיקִים וְאֲנָשֵׁיהֶם בְּדְבוּר־פִּיהֶם הַקְּדוּשׁ - בְּחֵם עוֹלָה יוֹתֵר עַל דְּבוּר־פִּיו הַטָּמֵא, וּבּוֹדָאֵי יִכְנִיעוּ אוֹתוֹ.

וְזָהוּ גַם־כֵּן בְּחִינַת מַה שֶּׁאִמְרָה הָאֵתוֹן (בַּמִּדְבָּר כב, כח): "כִּי הִפִּיתִנִי זֶה שְׁלֹשׁ רְגָלִים", וּפִרְשׁ רַש"י: "אַתָּה מִבְּקֵשׁ לַעֲקֹר אִמָּה הַחוֹנְנֶת שְׁלֹשׁ־רְגָלִים".

כִּי גַם שְׁלֹשׁ רְגָלִים, הֵם בְּנֶגֶד שְׁלֹשׁ נִקְדוּת הַנִּל - כִּי "הַשְּׁלֹשׁ־רְגָלִים הֵם בְּנֶגֶד הַשְּׁלֹשָׁה אָבוֹת", כַּמּוּבָא (שַׁעֲרֵי הַפְּסוּקִים, פְּרַשְׁת בַּלֶּק).

הִינּוּ כֵּן־לִ: שֶׁאִמְרָה לוֹ: שֶׁבוֹדָאֵי הַשְּׁלֹשׁ נִקְדוּת שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁמִּמְשִׁיבִין בְּדְבוּר־פִּיהֶם הַקְּדוּשׁ - יִתְגַּבְּרוּ בְּנֶגֶד דְּבוּר־פִּיו הַטָּמֵא, כֵּן־לִ.

וְעַל־כֵּן בְּשֵׁנֵת הַפֶּה הַקְּלָלָה לְבִרְכָה, בְּרַכָּם שְׁלֹשׁ פְּעָמִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בַּמִּדְבָּר כד, ו): "וַהֲנִיחָה בְּרַכָּתְךָ בְּרִיךְ זֶה שְׁלֹשׁ פְּעָמִים" - בְּנֶגֶד שְׁלֹשׁ נִקְדוּת הַנִּל שֶׁהִתְגַּבְּרוּ בְּכַחֵם עַל דְּבוּר־פִּיהָ שֶׁל בַּלְעָם, עַד שֶׁנִּתְהַפְּףָה הַקְּלָלָה לְבִרְכָה.

"הַהֲסָפֵן הַסְּכַנְתִּי" (בַּמִּדְבָּר כב, ל)

וְלֹא עוֹד אֵלָּא שְׂאֵנִי עוֹשֶׂה לָךְ מַעֲשֵׂה אִשׁוּת בְּלִילָה, בְּתַיִב הַכֹּא: "הַהֲסָפֵן הַסְּכַנְתִּי", וּכְתִיב הַתָּם (מְלָכִים־א א.ב): "וַתֵּהִי לוֹ סְכַנְתְּ". (סִנְהֶדְרִין ק"ה: עֲבוּדֵה־זָרָה ד:)

ת.

(ח"א ל, ד-בסוף)

הַשְּׁכַל־הַתְּחַתּוֹן, הוּא בְּחִינַת מְלָכוּת, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַחֲמָה-

תְּתָאָה שֶׁבְּכָל עוֹלָם וְעוֹלָם, שֶׁמִּנְהִיג אוֹתוֹ הָעוֹלָם. שְׂזָה הַשְּׁכַל שֶׁל הַהֲנַהֲגָה וְהַמְּלָכוּת, הוּא בְּחִינַת הַחֲמָה וְשְׁכַל תְּחַתּוֹן, בְּנֶגֶד הַשְּׁכַל שֶׁל הַשְּׂגוּת־אֱלֻקוֹת.

וְזָהוּ (בְּכוּרוֹת ח:): "מִי־שָׂרָא דְסַפִּינָא" [עֲרוּגַת סַפִּינִים] - בְּחִינַת הַחֲמָה־תְּתָאָה, בְּחִינַת מְלָכוּת, שֶׁהוּא לְמוֹד.

[נ"ב: שְׁעַל־יָדֵי הַחֲמָה־תְּתָאָה הַשְּׁכַל־הַתְּחַתּוֹן, לְוַמְדִים וּמְשִׁיגִים הַשְּׁכַל־הַעֲלִיּוֹן, הַשְּׂגוּת־אֱלֻקוֹת].

בְּחִינַת (בַּמִּדְבָּר כב, ל): "הַהֲסָפֵן הַסְּכַנְתִּי", לְשׁוֹן לְמוֹד, בְּתַרְגוּמוֹ: "הַמִּילָה אֲלִיפְנָא".

[וְכֵמוֹ שֶׁכָּתוּב שֶׁם בַּתְּחַלַּת הַתּוֹרָה: שְׂצַרִיךְ כָּל אֶחָד לְבַקֵּשׁ מֵאֵד מְלַמֵּד הַגּוֹן כְּזֶה].

ט.

(ח"א לא, ד)

הַיִּסּוּרִים שֶׁיֵּשׁ לְאָדָם בְּדַרְכִים, הֵיא בְּסַפַּת גְּלַגְלֵי הָרַקִּיעַ וְכוּ'. כִּי "אֵין לָךְ דָּבָר מִלְּמַטָּה שֶׁאֵין לוֹ פּוֹכֵב מִלְּמַעְלָה" (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה י, ו) וְכוּ'. וְלִפִּי הַהֲתַנּוּצְצוֹת הַפּוֹכְבִים עַל הַמְּקוֹם, כֵּן הַמְּקוֹם מִתְנַהֵג.

וְהַכֹּל תְּלוּי בְּבְרִית. וְזָהוּ (יְרוּשְׁלָמִי בְּרַכּוֹת פ"ד ח"ד): "כָּל הַדְּרָכִים בְּחִזְקַת סַכָּנָה", בְּחִינַת (בַּמִּדְבָּר כב, ל): "הַהֲסָפֵן הַסְּכַנְתִּי" - הִינּוּ: שֶׁהַדְּרָךְ תְּלוּי בְּשִׁמְרַת־הַבְּרִית.

י.

(ח"א לו, ב)

"בַּלְעָם הָיָה בְּנֶגֶד מֹשֶׁה בְּקַלְפָּה" (זֵהָר בַּלֶּק קצג): וְכוּ'. וּמַחֲמַת שֶׁהוּא בְּקַלְפָּה, לְפִיכָךְ הוּא מְשַׁקֵּעַ בְּתַאוּת־נְאוּף בְּיוֹתֵר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בַּמִּדְבָּר כב, ל): "הַהֲסָפֵן הַסְּכַנְתִּי".

וכן נוהג לדורות: שִׁבְשֹׁשׁוּאֵלַיִן לְהַרְבּוֹת וְהַמְנַהִיג עַל דְּבַר שֵׁישׁ בּוֹ כְּעֵין מְסִירַת־נַפֶּשׁ, צָרִיךְ לְהַשִּׁיב "לָאוּ!" - אַף־עַל־פִּי שִׁבְבָאֻמַּת לְאֻמַּתוֹ רְצוֹנוֹ שִׁימְסֹר נַפְשׁוֹ וַיִּשְׁבֵּר כָּל הַמְּנִיעוֹת.

יב.

(לקוטי־הלכות, ברפת־השחר ה, עח־פא)

עקר כָּל 'פַּח הַבְּחִירָה', רוֹאֵין בְּפִרְשָׁה זֹאת שֶׁל 'בְּלָעַם', בְּעֵינַיִן הַלּוֹכוֹ לְקַלֵּל אֶת יִשְׂרָאֵל חֲסִי־שְׁלוֹם, וְאִיךְ הַתְּנַהֵג הַשָּׁם־יִתְבָּרַךְ עִמּוֹ.

כי הָיָה רְצוֹנוֹ חֲזַק מְאֹד לְקַלֵּלָם, וְאָמַר לָהֶם (בַּמִּדְבָּר כב, ח): "לִינּוּ פַח הַלִּילָה" - כִּי אַף־עַל־פִּי שִׁבְבָאֻמַּת שֶׁהַכֹּל בְּיַד הַשָּׁם־יִתְבָּרַךְ, אָבָל הַלֵּךְ בְּדַרְכּוֹ שִׁיּוּכָל לְהַמְשִׁיךְ רְצוֹנוֹ בְּרְצוֹנוֹ.

אבל הַשָּׁם־יִתְבָּרַךְ חָמַל עַל יִשְׂרָאֵל, וְאָמַר לוֹ בְּפִרוּשׁ (שָׁם שָׁם, יב): "לֹא תִלְךְ עִמָּהֶם" וְכוּ', וְאַף־עַל־פִּי־כֵן לֹא שָׁב מִרְשָׁעוֹ לְגַמְרֵי, וְאָמַר (שָׁם שָׁם, יג): "כִּי מֵאֵן ה' לְתַתִּי לְהִלְךְ עִמָּכֶם", וּפִרְשׁ רַש"י: "שָׂרְמַז לָהֶם שִׁישְׁלַח שָׂרִים רַבִּים וְגָדוּלִים מֵהֶם".

כי סָבַר: 'אוֹלֵי יוֹכֵל לְהַתְגַּבֵּר בְּרְצוֹן חֲזַק כְּלִי־כַף, עַד שִׁימְשִׁיךְ רְצוֹן הָעֲלִיּוֹן בְּרְצוֹנוֹ חֲסִי־שְׁלוֹם, לְקַלֵּל חֲסִי־שְׁלוֹם אֶת יִשְׂרָאֵל'.

ואז כִּשְׁבָאוֹ שֵׁנִית, וְרָאָה הַשָּׁם־יִתְבָּרַךְ עֵצֶם רְצוֹנוֹ הַטָּמֵא לִילְךְ, אָמַר לוֹ הַשָּׁם־יִתְבָּרַךְ (שָׁם שָׁם לז): "לֵךְ עִם הָאֲנָשִׁים וְאָפַס אֶת הַדְּבָר" וְכוּ' - וְאַף־עַל־פִּי־כֵן (שָׁם): "וַיִּלְךְ בְּלָעַם" וְכוּ', "אָמַר שְׂמָא אֶפְתָּנוּ וַיִּתְרַצָּה" (רש"י).

ואחר־כֵּן כִּשְׁהִלְךְ - עָמַד אֶתּוֹנוֹ שְׁלֹשׁ־פַּעַמִּים, וּלְחַצּוֹ עַל־יַדֵּי הַמְּלֹאךְ

"לֵךְ עִם הָאֲנָשִׁים" (בַּמִּדְבָּר כב, לה) - וְעֵינַיִן 'פַּח הַבְּחִירָה' אֶצֶל 'בְּלָעַם הַרְשָׁע' -

"לֵךְ עִם הָאֲנָשִׁים" - בְּדַרְךְ שְׂאָדָם רוֹצֵה לִילְךְ מוֹלִיכִין אוֹתוֹ. (רש"י; מפות י: בַּמִּדְבָּר־דְּבָרָה כ, יב)

יא.

(חיי־מוהר"ן תו)

אפלו אִם הוּא ז"ל בְּעֵצְמוֹ מְצוּה וּמִסְכִּים לְבָלִי לְהִיּוֹת אֶצְלוֹ עַל רֵאשִׁי־הַשָּׁנָה - הַלִּילָה לְהִסְתַּכֵּל עַל־זָה.

וצריכין לְזַהַר מְאֹד: לְבָלִי לְשֹׂאֵל אוֹתוֹ שׁוֹם שְׂאֵלָה עַל־זָה, כִּי הוּא יִשִּׁיב בְּוֹדֵאֵי לְבָלִי לְהִיּוֹת, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן בְּנִקְדַּת הָאֻמַּת לְאֻמַּתוֹ צָרִיכִין לְהִיּוֹת דִּיקָא.

וענין זֶה נוֹגֵעַ לְמָה שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (מִפּוֹת י:): "בְּדַרְךְ שְׂאָדָם רוֹצֵה לִילְךְ מוֹלִיכִין אוֹתוֹ" - עַל פְּסוּק (בַּמִּדְבָּר כב, לה): "לֵךְ עִם הָאֲנָשִׁים".

וענין זֶה רְאִינוּ מִרְבְּנוּ ז"ל כְּמָה פְּעָמִים, בְּפִרְט בְּעֵינַיִן רֵאשִׁי־הַשָּׁנָה - שֶׁהָיוּ אֲנָשִׁים שֶׁהָיוּ לָהֶם מְנִיעוֹת, וְשֹׂאֵלוֹ אוֹתוֹ. וְהַשִּׁיב לָהֶם: "שְׂאֵל יֵהִיו עַל רֵאשִׁי־הַשָּׁנָה!"

והתחילו לְהַתְעַקֵּשׁ: "הֲלֹא שָׁמַעְנוּ מִכֶּם גְּדֹל הָאֲזָהָרָה לְהִיּוֹת אֶצְלָכֶם עַל רֵאשִׁי־הַשָּׁנָה!" - וְעָשָׂה עֵצְמוֹ כְּמִקְפִּיד עֲלֵיהֶם, וְגָעַר בָּהֶם: "שְׂאֵל יְדַבְּרוּ יוֹתֵר!" - וְכֵן עָשׂוּ, וְלֹא בָּאוּ עַל רֵאשִׁי־הַשָּׁנָה.

ואף־עַל־פִּי־כֵן, אֲנַחְנוּ זְכִינוּ לְהִיּוֹת רְגִילִים לְעַמֵּד לְפָנָיו, שָׁמַעְנוּ וְהַבְּנֵנוּ בְּרַמְזוֹ וּבְפִרוּשׁ: "שְׁפָנִימִיּוֹת רְצוֹנוֹ אֵינּוּ נוֹחָה בְּזָה כְּלָל! - רַק הוּא מְכַרַח לוֹמַר לָהֶם כֵּן, מִחֲמַת שִׁשְׁוֹאֵלִים אוֹתוֹ עַל זֶה!"

שִׁיּצָא לְקִרְאָתוֹ לְעֵבְבוּ - וְהוּא לֹא שָׁת לְבוֹ גַם לְזֹאת, וְהִלֵּךְ לְדַרְכּוֹ הָרַע.

עד שָׁגַם אַחֲרֵיכֶם (שם שם, כח): "בְּשִׁפְתַח ה' אֵת פִּי הָאֲתוֹן" וְדַבֵּר עִמּוֹ וְהוֹכִיחוּ, וְאַחֲרֵיכֶם (שם שם, לא): "גְּלֶה ה' עֵינָיו וְרָאָה אֵת הַמַּלְאָךְ נֹצֵב לְקִרְאָתוֹ וְחָרְבוּ שְׁלוֹפָה בִּידוֹ", וְאָמַר לוֹ בְּפִרוּשׁ (שם שם, לב): "כִּי יֵרֵט הַדָּרָךְ לְנִגְדֵי" וְכוּ' - אִף-עַל-פִּי-כֵן לֹא רָצָה לְבַטֵּל רְצוֹנוֹ, וְאָמַר (שם שם, לד): "וְאִם רַע בְּעֵינֶיךָ אֲשׁוּבָה", "בְּמַתְרִים לְפָנֵי הַמָּקוֹם" (בַּמִּדְבָּר-רַבָּה כ, טו), וְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ הִשִּׁיבוּ פְּרִצוֹנוֹ (שם שם, לה): "לֵךְ עִמָּהֶם".

וְהַכֹּל מַחֲמַת ה' בַּחֲרִירָה - כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (מפּוֹת י): בְּפִרְשָׁה זֹאת: "בְּדָרָךְ שֶׁאָדָם רוֹצֵה לִילֹךְ מוֹלִיכִין אוֹתוֹ" - וְכִי שְׂרוּצָה לָתֵת לֵב בְּפִרְשָׁה זֹאת, יָכוֹל לְהַבִּין הַיֵּטֵב עַד הַיֵּכָן 'כַּח הַבַּחֲרִירָה' וְכוּ'.

וְזֶהוּ כָּל עֲנִין הַחִיּוֹת-רָעוֹת וְיִמְצֵא-הַנְּחָשׁ, שֶׁהֵם 'חֲכַמֵי-הַטֶּבַע' וְשִׂרְשׁ חֲכַמֵי-הַטֶּבַע' שֶׁמִּתְגַּבְּרִים עִכְשָׁו בְּכָל-פַּעַם - וְכָל הַחֹלְכִים בְּדַרְכֵיהֶם נִתְעָה וְנִשְׁמָן לָבֶם, עַד שֶׁנִּדְמָה לָהֶם בְּכָל-פַּעַם עַל-פִּי דַרְכֵיהֶם, שֶׁהוּא כְּדַעְתָּם הָרַעָה.

עד שֶׁמֵּהֲפָכִים הַשִּׁקְרִים וְהַכֹּזְבִים הַיְדוּעִים לְאֵמַת, וְאוֹמְרִים: "שֶׁכַּדְּבִרְיָהֶם הוּא הָאֵמַת, וְכוּנְתָם רַק אֵל הָאֵמַת!" וְאוֹמְרִים: "שֶׁזֶהוּ דָרָךְ הַתּוֹרָה-הַקְּדוּשָׁה, לְפִרְשָׁה בְּדַרְכֵיהֶם הָרַעִים!"

כִּי שֶׁהַכֹּל רוֹאִים עֵין בְּעֵין, אִיךָ הֵם 'פּוֹרְקֵי-עַל' לְגַמְרִי, וְכָל פּוֹנְתָם לְבַטֵּל וְלֹהֲשִׁיחַ אֵת הַתּוֹרָה לְגַמְרֵי חֲסוּשָׁלוֹם - וְכָל זֶה מַחֲמַת גְּדֹל 'כַּח הַבַּחֲרִירָה' כַּנִּלְכָּד.

וְהַעֲקָר: כִּי הַכֹּל תְּלוּי בְּרִצּוֹן הָאָדָם - הֵינּוּ: שֶׁהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ מְסַר

ה' בַּחֲרִירָה' לְאָדָם. וְכִמוֹ שֶׁיֵּשׁ כַּח בְּאָדָם לִילֹךְ אַחֵר תְּאוֹזְתֵיו חֲסוּשָׁלוֹם, אוֹ לְהַפְךָ - לְשִׁבְרָה וְלִבְרַח מִהַתְּאוֹזוֹת וְלְסוּר מֵרַע וְלַעֲשׂוֹת טוֹב - כִּן יֵשׁ לוֹ כַּח לְהַתְּגַבֵּר בְּרִצּוֹנוֹ, עַד שֶׁכִּבְיָכוֹל יִכְרִיחַ רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ לְמַלְאוֹת תְּאוֹתוֹ וְרִצּוֹנוֹ הָרַע.

וְכִמוֹ שְׂרוּאִין בָּזָה נִפְלְאוֹת תְּמִים דְּעִים לְמִי שֶׁמְשִׁים לֵב עַל-זֶה, וְכוּ' וְכוּ'. (עֵינָן בְּפָנִים, אֲרִיכוֹת מִתְקַן לְשׁוֹנוֹ כְּמָה מְשָׁלִים לְצַד הַטוֹב וְלַהֲפָךְ).

אך הַחֲלוּק וְהַהֲפָרֵשׁ יְכוֹלִין הַכֹּל לְהַבִּין - כִּי זֶה הָאִישׁ הַפֶּשֶׁר, כָּל יְסוּד פּוֹנְתּוֹ וְרִצּוֹנוֹ הוּא בְּשִׁבִיל הַתְּכַלִּית הָאֲחֵרוֹן וְכוּ'. וְזֶה הַהֲפָךְ, מְשִׁים כָּל מְגַמְתּוֹ וְרִצּוֹנוֹ לְתַאוֹזוֹת עוֹלָם-הַזֶּה וְשִׁרִירוֹת לְבוֹ הָרַע, וְ"בְּדָרָךְ שֶׁאָדָם רוֹצֵה לִילֹךְ מוֹלִיכִין אוֹתוֹ" כַּנִּלְכָּד, וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (יוֹמָא לח:): "הַבָּא לְטָהַר מְסִיעֵין לוֹ, הַבָּא לְטָמֵא פּוֹתְחִין לוֹ".

וְאֵזִי הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ מְזַמֵּן לְכָל אֶחָד סְבוֹת וְסִבְרוֹת וְחֲכָמוֹת בְּדַעְתּוֹ שִׁיּוּכֵל לַעֲשׂוֹת בְּרִצּוֹנוֹ, עַד שֶׁיֵּשׁ לוֹ כַּח לְהַחֲלוֹק וְהַכּוֹפֵר וְכוּ' לֹאמֹר סִבְרוֹת וְחֲכָמוֹת שֶׁל הַבַּל, לְהַטְעוֹת עֲצָמוֹ וְאַחֲרֵים מִן הָאֵמַת וְלֹאמֹר שֶׁהָאֵמַת אֵתוֹ, אֲבָל "הָאֵמַת עַד לְעֲצָמוֹ, וְהַחֲפִץ בְּאֵמַת רוֹאָה הַיֵּכָן הָאֵמַת-לְאֵמַתוֹ.

וְזֶה בַּחֲנִינָה 'פְּתִיחַת פִּי הָאֲתוֹן' - שֶׁהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ פִּתַּח פִּי הָאֲתוֹן, וְהִיא בְּעֲצָמָה הוֹכִיחָה אוֹתוֹ. שֶׁנֶּעֱשָׂה גַם שְׁלֵא הָיָה מֵעוֹלָם.

כִּי בָּזָה הִרְאָה לוֹ הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, מֵאִין נִמְשָׁךְ כַּחוֹ הַטָּמֵא לְפַעַל פְּעֻלוֹת רָעוֹת, כִּי הַמְשִׁיךְ הַזֶּהמָא עַל-עֲצָמוֹ כַּל-כָּךְ עַל-יַדֵּי תְּאוֹת-נְאוּף' בְּזַהֲמָא כְּזֹאת עִם בְּהִמָּה, עַד שֶׁעַל-יַדֵּי-זֶה הָיָה לוֹ כַּח דְּסִטְרָא-אֲחֵרָא בְּפִיו הַטָּמֵא.

כי כן מנהיג השם-יתברך עולמו - שמי שרוצה לפעל פעלות בקדשה, צריך שיהיה פרוש וקדוש גדול מאד כמו 'משה-רבנו' עליו-השלוש וכו', ולהפך בטמאה, היה 'כח בלעם' דיקא, על-ידי שטמא עצמו כל-כך וכו'.

ובזה הראה לו השם-יתברך - שאין כחו הטמא חס-ושלום ממנו ומעצמו, רק הכל ברצון השם-יתברך שברא העולם ברצונו בזה, שיהיה כח להאדם להמשיך בבחירתו כחות העליונים ברצונו.

אבל אף-על-פי-כן - הכל ביד ה' "בחמר ביד היוצר" (ירמיה יח, ו), כי אין מלבדו, כמו שאמרו רז"ל לענין כשפים (חלין ז): - רק שנותן להם כח לפי שעה בשביל הבחירה, אבל "אחר-כך גבי דיליה" (בראשית-רבה סז, ד), וכו'. (עין עוד בפנים באות פב, בענין עצתו להכשילם בזנות).

"מן ארם ינחני בלק" (במדבר כג, ז)

יג.

(ח"א יט, ד)

"עין הדעת טוב ורע" (בראשית ב, ט), זה לשון 'תרגום', שהוא 'אמצעי' בין 'לשון-הקדש' ו'לשון של שבעין עממין'. לפעמים הוא בחינת 'משפיל', ולפעמים בחינת 'משפל'.

זה בחינת "אשת פסילות" (משלי ט, יג) - שהולך ומפתה ה'רוח-הקדש', 'לשון-הקדש', 'אשה חכמה', בחינת "חכמות נשים" (שם יד, א), ומטיל בה זחמא.

ו'אשת פסילות' הזאת, מפתה ה'אשה חכמה' על-ידי "אשה משפלת" (שם יט, ד).

כי עקר 'תגברת הקלפה', אינו אלא על-ידי לשון 'תרגום', בבחינת (דברים כו, ה): "ארמי אבד אבי"; ובבחינת (במדבר כג, ז): "מן ארם ינחני בלק", שהוא לשון 'תרגום', לשון 'ארמי', שדרך שם מתעוררים לינק מהקדשה.

ועקר בנינה ו'שלמות לשון-הקדש' - אינו אלא על-ידי ש'מפילין ה'רע של התרגום', ומעלין ה'טוב שבתרגום' ל'לשון-הקדש' וכו'.

"כי מראש צרים אראנו ומגבעות אשורנו" (במדבר כג, ט)

יד.

(לקוטי-הלכות, ברפת-השיחר ה, פו - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ד, ו'את הערבים')

"כי מראש צרים אראנו ומגבעות אשורנו" (במדבר כג, ט) - ש'ישראל יש להם ירשה טובה מאבותיהם הקדושים אברהם יצחק ויעקב, ומ'האמהות הקדושות - שהיו חזקים בה'רצון' מאד.

כי כל עבודת אברהם, וכל האבות והאמהות, היא רק 'רצון טוב' - כי אז היא קדם 'קבלת-התורה', ו'היא כל התקרבותם להשם-יתברך, רק על-ידי 'רצון' ו'נדיבת-לב'" (לקוטי-מוהר"ן ח"א קמב).

כי הם המשיכו ה'אמונה-הקדושה' בעולם שהכל מתנהג ברצונו יתברך, ועקרו ובטלו ה'עבודה-זרה' ו'חכמת-הטבע' מן העולם.

וְזָהוּ: "כִּי מֵרֹאשׁ צָרִים אֲרָאֵנוּ" - בְּחִינַת (תהלים עג, כו): "צֹר לִבִּי וְחֻלְקֵי אֱלֹקִים לְעוֹלָם", שְׁזָהוּ בְּחִינַת 'רְצוֹן טוֹב' לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ.

וְזָהוּ: "וּמִגְבֻעוֹת אֲשׁוּרֵנוּ" - בְּחִינַת (שיר-השירים ד, ו): "גְּבַעַת הַלְבוּנָה", בְּחִינַת 'קִדְשַׁת הַבַּיִת הַמְּקֹדֵשׁ' (רש"י), שְׁשֵׁם עֶקֶר הָאֵהָבָה וְהָרְצוֹן בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאֲבִיהֶם שְׁשֵׁשְׁמִים, בְּחִינַת (שם ג, י): "תּוֹכוֹ רְצוּף אֵהָבָה" וְכוּ' - כִּי שֵׁם כָּל הַקְּרִבָּנוֹת שֶׁהֵיוּ עוֹלִים לְרְצוֹן.

יִשְׂרָאֵל בְּטַח" תָּמִיד - "כִּי מִי זֶה עָרַב אֶת לְבוֹ לְגִשְׁת אֵל הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ" (ירמיה ל, כא), שֶׁהֵם מִסְתִּירִים עֲצָמָן אֲצִלוֹ יִתְבָּרֵךְ, בְּבְחִינַת (שם צא, ה-ח ט): "לֹא תִירָא מִפֶּחַד לְיָלֵה, מִחֵץ יַעֲוֶף יוֹמָם וְכוּ', רַק בְּעֵינֶיךָ תִּבְטַח וְשִׁלְמַת רְשָׁעִים תִּרְאֶה, כִּי אַתָּה ה' מַחְסֵי עֲלִיוֹן שְׁמַת מְעוֹנֶךָ".

כִּי הֵם שָׁמַיִם מְעוֹנָם וְדִירָתָם וּמִבְטָחָם אֲצִלוֹ יִתְבָּרֵךְ - עַל־יְדֵי 'הַתְּבוּדָה דְּוָתָם' - שְׁעוֹסְקִים לְסַלֵּק מִחֲשַׁבְתָּם מִכָּל הַהֶבְלִים שֶׁל זֶה הָעוֹלָם, וּלְבַטַּל רְצוֹנָם אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

"ובגוים לא יתחשב" (במדבר כג, ט)

"הן עם לבדד ישכון" (במדבר כג, ט)

טז.

טז.

(לקוטי-הלכות, ברפת-השחר ה, פז - על-פי לקוטי-מורה"ן ח"ב ד, וְאֵת הָעֲרָבִים')

(לקוטי-הלכות, ברפת-השחר ה, פז - על-פי לקוטי-מורה"ן ח"ב ד, וְאֵת הָעֲרָבִים')

"וּבְגוֹיִם לֹא יִתְחַשֵּׁב" (במדבר כג, ט), "וּבְנִימוֹס עִמָּיָא לֹא מִתְעַרְבִין" (תרגום יונתן וירושלמי) - שְׁאִינָם רוֹדְפִין אַחַר 'נִימוֹסֵי הָעַבּוֹת', וְאַחַר רַבּוּי כְּלֵי־בַיִת, וְכִלְי־כֶסֶף וְתַכְשִׁיטִין וְכוּ', וְשִׂאֲרֵי דְבָרִים הַמְרַבִּים הֶבֶל שְׁלָחָם.

"הן עם לבדד ישכון" (במדבר כג, ט) - שֶׁהֵם עִם קְדוּשַׁת כְּזָה, שְׁשׁוֹכְנִים לְבָדָד, שֶׁהֵם מְקִימִים (ישעיה כו, כ): "לֵךְ עַמִּי בֹא בַחֲדָרֶיךָ, וְסַגֵּר דְלַתְךָ בְּעֵדָה, חֲבִי כִמְעַט רָגַע עַד יַעֲבֹר זָעַם" - שֶׁהֵם מִתְּבוּדָדִים בֵּינָם לְבֵין קוֹנָם, וְשׁוֹפְכִים שִׁיחָתָם לְפָנָיו בְּכָל־פַּעַם, וְחוֹשְׁבִים בְּכָל יוֹם עַל אַחֲרֵיתָם וְסוֹפָם הָאֲחֵרוֹן.

רַק מְסַלְקִים כָּל מַחְשְׁבוֹתָם מִכָּל־זֶה, וּמִתְּבוּדָדִין וְשׁוֹפְכִים שִׁיחָם, בְּרְצוֹנוֹת טוֹבִים, וְכִסּוּפִין חֲזָקִים, וְגַעְגּוּעִים נְמָרְצִים, אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

וְעַל־יְדֵי־זֶה הֵם בְּטוֹחִים מִכָּל צָר וְאוֹיֵב וּמִסְטִין - כִּי הֵם מִסְתִּירִים עֲצָמָם בְּצֵל כְּנָפָיו יִתְבָּרֵךְ תָּמִיד, בְּבְחִינַת (תהלים לב, ז): "אַתָּה סֹתֵר לִי" וְכוּ', שְׁזָהוּ בְּחִינַת (דברים לג, כח): "וַיִּשְׁכֵּן יִשְׂרָאֵל בְּטַח בְּדָד עֵין יַעֲקֹב" וְכוּ', בְּחִינַת (תהלים ד, ט): "כִּי אַתָּה ה' לְבָדָד לְבָטַח תּוֹשִׁיבֵנִי".

"מי מנה עפר יעקב" (במדבר כג, י)

מאי "מי מנה עפר יעקב"? - אלא כמה 'עפר' יש בהן בישראל שהן עוסקים בהן בדברי-תורה שהן מגינים על ישראל. (תנא-דבי-אליהו-רבה פכ"א)

שְׁעַל־יְדֵי בְּחִינַת 'בְּדָד', בְּחִינַת 'הַתְּבוּדָה דְּוָת', עַל־יְדֵי־זֶה "שׁוֹכֵן

יז.

(לקוטי הלכות, ברפת השחר ה, פז - על-פי לקוטי מוהר"ן ח"ב ד, 'ואת הערבים')

"מי מנה עפר יעקב" (במדבר כג, י) - מי יוכל למנות ולשער יקרת קדשת כל פסיעה ופסיעה שדורכים על העפר, כשהולכים לדברים שבקדשה'.

כגון: לבתי-כנסיות ולבתי-מדרשות, ולקבל פני רבם דקדשה, ולשפך שיהם בהתבודדות לפני השם-יתברך.

שמכל פסיעה ופסיעה שדורסים על העפר - נעשים תקונים ושעשועים גדולים למעלה, שאי-אפשר למנותם ולשערים.

ו"מספר את רבע ישראל, תמת נפשי מות ישרים ותהי אחריתי במהו" (במדבר כג, י)

יח.

(לקוטי הלכות, ברפת השחר ה, פז - על-פי לקוטי מוהר"ן ח"ב ד, 'ואת הערבים')

"ומספר את רבע ישראל" (במדבר כג, י), "נאמר על הארבעה-דגלים" (תרגום אונקלוס ויונתן).

"ואלו הארבעה-דגלים, הם בחינת ארבעה מחנות השכינה" וכו' (זהר במדבר קיח: בהעלותך קנד.), שנמשכין מד' ד"אחד" - ששם עקר ה'בטול' אל רצון האיין-סוף'.

וכל-זה הוא בחינת תפלה ושיחה והתבודדות' - שעקר השיחה וההתבודדות צריך להיות עד שיבטל עצמו, שיבטל כל רצונותיו לרצון השם-יתברך.

וזהו בחינת 'משפט' שנזכר בדבריו ז"ל בכמה מקומות (לקוטי מוהר"ן ח"א טו, ועוד): "שצריך האדם לשפט עצמו על כל דבר: אם כך ראוי לו לבלות ימיו" וכו'.

ומבאר בהתורה "היכל-הקדש" (ח"א נט): "שבחינת 'משפט' זה בחינת רבוע', בחינת 'השן המשפט' שנאמר בו (שמות כח, טז): רבוע יהיה כפול".

נמצא: שה'משפט' שהאדם צריך לחשב עם עצמו, ולשפט את-עצמו, שזהו בחינת 'התבודדות ושיחה בינו לבין קונו' - הוא בחינת "רבוע" - ועל-שם-זה בעצמו נקרא [החשן-המשפט]: "רבוע".

כי עקר ההתבודדות והשיחה - צריך להיות בהתחזקות רצונות טובות להשם-יתברך - עד שיכלל באחדותו יתברך, בבחינת ד' ד"אחד", מכל מקום שהוא.

בבחינת (יחזקאל לו, ט): "מארבע הרוחות, באי הרוח" - שמכל ארבע רוחות העולם שנתפזר דעתו לשם, ישוב מכלם לד' דאחד, להכלל ברוח השם' שהוא רצונו יתברך, כי 'רוח' לשון רצון'.

כי זה עקר ה'התבודדות' - שצריך להתבודד ולחשב עם עצמו: "היכן הוא בעולם? - ולהיכן נתפזר דעתו ומחשבתו ורצונו? - ולהיכן נשלף ונתעה על-ידי מעשיו ומחשבותיו?"

עד שעל-פי רב רואה בעצמו: שאין לו מקום ורוח מארבע רוחות העולם לברח לשם, ולהתחבא שם מפגעי העולם בגשמיות ורוחניות בגוף ונפש וממון ופרנסה, בבחינת (תהלים קלט, ז): "אנה אלך מרוחק" וכו'.

יתברך, ולשפט עצמי בכל עת בבחינה הנ"ל - אז הייתי זוכה גם כן לאחרית טוב! - בבחינת: "ותהי אחריתי כמהו".

ובל-זה אמה, מחמת ההכרח שעקם השם-יתברך את פיו לברך את ישראל, ולחזקם ברצונות טובים ו'התבודדות', שיהיו חזקים בזה לעולם.

ומזה אנו מבינים: מה היה בדעתו להפוך לחלק על-פלגה, ולרחקם חס-ושלום מפלגה, על-ידי דבוריו וליצנות שלו וכו' הרעים.

אך השם-יתברך ברחמיו, הפך הקללה לברכה, עד שהכרח לברכם ולחזקם באמת כנ"ל, וכמו שאמרו רז"ל (במדבר רפה כ, ט): "מברכותיו של אותו רשע אנו למדים מה היה בלבו" וכו'.

ובודאי היה לו גם אחר-כך בחירה, לאחז על-פלגנים מאז באהבת קדשת ישראל, אבל היה קשה ערף, ועמד ברשעו גם אחר כך - עד שיעץ את בלק להכשילם בזנות על-ידי התגרות פזה, כי היה יודע גדל פח היצר-הרע, שיהיה קשה להם לעמד בזה.

"ויקחהו שדה צפים" (במדבר כג, יד)

י.ט.

(ח"א סה, ב"ד)

'אילנות ועשבים', הם בבחינת נשמות קדושות. ופשהנשמות עושין פרות, שעושין רצונו של מקום - אזי מאירין עיני בעל השדה' שעוסק בצורך תקונם, ויכולין להיות 'צופין' ורואין במקום שצריך, וזה בבחינת: "שדה צפים" (במדבר כג, יד).

עד שרואה: שאין לו מנוס, כי אם אליו יתברך לבד, בבחינת: "ממך נסתי ושבתי אליך", וכמו שפתיב (תהלים נט, יז): "ומנוס ביום צר לי".

ובשביל-זה: בבחינת ה'משפט' הנ"ל, שהוא בבחינת 'התבודדות', נקרא רבוע, בבחינת: "רבע ישראל" - כי זה העוסק בזה באמת, הוא מתהפך בדבריו לכל צד מארבע רוחות העולם, שבהם כלולים כל מה שנעשה בעולם.

עד שרואה דחקו ועמלו ומרירותו וכו' שאין לו מקום לנוס רק לנוס להשם-יתברך, להכליל בד' דאחד, כי השם-יתברך נמצא בכל עת לכל קוראיו, אפלו אם נתעו כמו שנתעו, כי רחמיו אינם כלים לעולם.

וזה: "ומספר את רבע ישראל" - שאין מי שיוכל למנות ולספר מה שנעשה בבחינת "רבע ישראל", שהוא 'משפט' ו'התבודדות' הנ"ל, איה הם שבים מכל מקומות שנתעו לשם להשם-יתברך, להכליל באחדותו יתברך, ב"ד' דאחד", על-ידי 'התחזקות-הרצון' באמת - כי בודאי אי-אפשר לשער מה שנעשה בזה.

וכל מי שזוכה להתחזק בזה להיות רצונו חזק תמיד אל האמת, ולא ירפה את הרצון הטוב, אפלו אם יעבר עליו מה - בודאי סוף כל סוף יהיה אחריתו טוב, שעל זה אמר (במדבר כג, י): "תמת נפשי מות ישרים הללו, ותהי אחריתי כמהו".

כי אמר על עצמו: שידע קלקולו וזהמתו העצומה שאין דגמתו כנ"ל, אף-על-פי-כן אמר: "הלואי והייתי זוכה אפלו אנכי לילך בדרך זה, להתחזק מעתה ברצונות טובים, ולפרש שיחתי בכל יום לפנני

**אבל פִּשְׁאִין עוֹשִׂין רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ הַסִּי-
 וְשָׁלוֹם - אָזִי נִתְחַשְׁכִּים עֵינָיו. וְזֶה
 בְּחִינַת: "שִׂדְהַ בּוֹכִים" (אֲהָלוֹת פִּי"ח מ"ד; מוֹעֵד-
 קָטָן ה:), כִּי 'בְּכִי' הוּא 'קִלְקוּל־הָרְאוֹת', כִּמּוֹ
 שְׁפָתוֹב (קִהְלַת יב, ב:): "וְשָׁבוּ הָעֵבִים אַחַר
 הַגִּשְׁשִׁים", וְדָרְשׁוּ רַז"ל (שְׁבַת קנא:): "זֶה הָרְאוֹת
 שֶׁהוֹלֵךְ אַחֲרֵי הַבְּכִי".**

**וּכְשֶׁעֵינָיו מְאִירוֹת וְצוֹפוֹת בְּבְחִינַת
 "שִׂדְהַ צוֹפִים" - אָזִי יִכּוֹל
 לְהִסְתַּכֵּל בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד לְהִבְיֹאוֹ אֶל
 הַתְּכַלִּית וְכוּ'. וְאָזִי יִכּוֹל לַעֲשׂוֹת אֶחָד מִכָּל
 הַתְּפִלָּה וְכוּ'.**

**וּכְשֶׁרְוָאָה בְּאֶחָד שֶׁרְחוֹק מִהַתְּכַלִּית, אָזִי
 אֵין תְּפִלָּתוֹ עֲדִין בְּשִׁלְמוֹת
 כְּרָאוּי, כִּי אֵינוֹ יִכּוֹל לַעֲשׂוֹת אֶחָד מִכָּל
 הַתְּפִלָּה וְכוּ' (עֵין בְּפָנִים).**

**וְזֶה בְּחִינַת (שְׁבַת קד:): "מִנְצֵפִי צוֹפִים
 אָמְרוּ" וְכוּ', שֶׁתִּקְנֶנּוּ הִי בְּתַחֲלַת תְּבָה
 וְהִי בְּסוֹף תְּבָה".**

**"צוֹפִים" - זֶה בְּחִינַת ה'בַּעַל־הַשִּׂדְהָ,
 כְּשֶׁעֵינָיו בְּבְחִינַת "שִׂדְהַ צוֹפִים".**

**אָזִי יִכּוֹל לְתַקֵּן וּלְהִסְתַּכֵּל עַל אוֹתָם שֶׁהֵם
 סְמוּכִים אֶל הַתְּכַלִּית, וּכְשֶׁעוֹמְדִים
 בְּסוֹף הַתְּפִלָּה עֲדִין הֵם בְּתַחֲלַת הַתְּבָה, וְעַל
 אוֹתָם שֶׁהֵם רְחוּקִים מִהַתְּכַלִּית, וְהֵם בְּחִינַת
 'סוֹף תְּבָה' וְכוּ', וּמִתְקַנִּים אוֹתָם, וּמְבִיֵּאִים
 אוֹתָם אֶל הַתְּכַלִּית.**

"לא איש אל ויכזב" (במדבר כג, יט)

נ.

(ח"א סו, ג)

**אֵל, הוּא בְּחִינַת אֲמַת' - בְּחִינַת (בְּמִדְבָר כג,
 יט): "לֹא אִישׁ אֵל וַיִּכְזַב", שֶׁהוּא**

**בְּחִינַת 'עֵקֵב, כִּמּוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (מְגִלָּה יח:):
 "מִנֵּין שֶׁקָּרָא הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא לְעֵקֵב
 אֵל, שֶׁנֶּאֱמַר: 'וַיִּקְרָא לוֹ אֵל אֶלְקִי' וְכוּ'
 (בְּרֵאשִׁית לג, כ) - כִּי 'עֵקֵב' בְּחִינַת אֲמַת'.**

נא.

(ח"ב ב, ד)

**'אֵל' - זֶה בְּחִינַת הַתְּפִלָּה, כִּי 'אֵל' עַל־שֵׁם
 ה'פַּח', שֶׁהוּא תְּקִיף וּבַעַל הַיְכָלָת'.
 וְעַל־יְדֵי ה'תְּפִלָּה' נִקְרָאִין 'יִשְׂרָאֵל' בְּשֵׁם
 'אֵל', בְּבְחִינַת (מְגִלָּה יח:): "מִנֵּין שֶׁקָּרָא
 הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא לְעֵקֵב אֵל, שֶׁנֶּאֱמַר:
 'וַיִּקְרָא לוֹ אֵל' וְכוּ' (בְּרֵאשִׁית לג, כ).**

**כִּי עַל־יְדֵי ה'תְּפִלָּה' - כִּי יִכּוֹל אָנוּ לִזְכּוֹת
 לְעַצְמֵנוּ הַכַּח מִמֵּנוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי אָנוּ מְבַטְלִין
 גְּזוּרֹתָיו. וְעַל־כֵּן נִקְרָאִין 'יִשְׂרָאֵל', אֵל'.**

**וְכִמּוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (ירושלמי תַּעֲנִית פ"ב ה"א, ע"ל
 בְּמִדְבָר כג, יט): "לֹא אִישׁ אֵל וַיִּכְזַב",
 "'לֹא אִישׁ' הוּא [מִשֶּׁה רַבֵּנוּ] שֶׁעָשָׂה דְבָרֵי 'אֵל'
 כְּכִזָּב" - כִּי עַל־יְדֵי הַתְּפִלָּה, מְבַטְלִין
 גְּזוּרֹתָיו יִתְבָּרַךְ, וְאָזִי 'יִשְׂרָאֵל' נִקְרָאִין אֵל'.**

**"הנה ברך לקחתי וברך ולא אשיבנה"
 (במדבר כג, כ)**

נב.

(ח"א לו, ו)

**זֶה הוּא כָּלֵל גְּדוֹל: כִּי "מִפִּי עֲלִיזוֹן לֹא
 תֵצֵא" (אֵיכָה ג, לח) כִּי־אֵם 'אוֹר פִּשְׁוֹט'.
 אֵד לְפִי בְּחִינַת כְּלִי הַמְּקַבֵּל הָאוֹר, כִּי נִצְטִיר
 הָאוֹר בְּתוֹכוֹ וְכוּ'.**

**כִּי 'אוֹר הַפִּשְׁוֹט' הֵבֵא מְלַעִיל - הוּא
 בְּחִינַת 'קְמִיץ וּסְתִים'. אֵד לְפִי בְּחִינַת
 הַכְּלִי הַמְּקַבֵּלִים - הוּא בְּחִינַת 'צִירִי',
 שֶׁנִּצְטִיר הָאוֹר לְפִי בְּחִינַת ה'כְּלִי'.**

"לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל"
(במדבר כג, כא)

"לא הביט הקדוש-ברוך-הוא און שביעקב" - שפשיהן עוברין על דבריו, אינו מדרדק אחריהם להתבונן באוניות [און] שלהם ובעמלן שהם עוברים על דתו. (רש"י)

"לא הביט און ביעקב, ולא ראה עמל בישראל" - אמר בלעם: אינו מסתפל בעברות שבידם, אינו מסתפל אלא בזכות שלהם. (תנחומא בלק יד)

נג.

(ח"א לא, בסוף)

מאד יקר ה'פסופין' ויה'שתוקקות' לדבר שבקדשה - כי על ידי ה'פסופין נעשין נפשות'.

שעל ידי שנכסף ומשתוקק לדבר - אזי לפי הפסופין ויה'שתוקקות, נעשו נקדות, ונצטירין ה'אותיות' שבתוך הדבר שהוא נכסף - שהם בחינת 'נפש' שמקבלין על ידי ה'פסופין'.

הינו: אם נכסף לדבר טוב, נעשה מהפסופין נפש קדושה. וכן להפך אם נכסף לרע' הסיושלום.

וכדי שתצא הנפש מפח אל הפעל, צריך לדבר בפה, הפסופין ויה'שתוקקות וכו'. ועל ידי זה נגמרין ויוצאין הנפשות וכו', ונצטירו ונעשין 'כלי' לקבל טוב וכו'.

וזה שאמרו רז"ל (ביצה טז. על שמות לא, יז): "וינפש, כיון ששבת, וי אבדה נפש".

הינו: שבתחלת השבת שצריך לקבל 'נפש' יתרה, אנו זוכרין מ'אבדת' הנפש' בהל, ואומרים: "וינפש, וי אבדה נפש", ומתחילין להתנגע אחריה. ועל ידי זה בעצמו שאנו מתנגעין אחר ה'נפש', מזה בעצמו נתהוה ה'נפש' יתרה'.

ועל-כן כתיב בבלעם (במדבר כג, כ): "הנה ברך לקחתי" - בקמץ. וברך ולא אשיבנו" - ב'צירי'. כי אפלו ה'לקיחה' שהיא בבחינת 'קמץ וסתים', היא בבחינת 'ברך'.

ראיה לזה: כי הוא היה רוצה להצטיר לפי בחינת ה'כלי' שלו, בחינת 'קללה', ולא היה יכול להשיב ולצרף ולהצטיר לכל לפי בחינתו. וזה: "וברך ולא אשיבנו". ומפני שהיה בשעת 'לקיחה', הוא בחינת 'ברך' וכו'.

וזה שכתוב (דברים יא, כו): "ראה אנכי נתן לפניכם ברכה וקללה". "לפניכם ברכה וקללה" דיקא. כי 'למעלה' הוא בבחינת 'קמץ', שקמץ וסתים. כי מלפני הקדוש-ברוך-הוא יוצא אור פשוט, 'אותיות פשוטים'.

אבל "לפניכם" למטה - נצטיר ה'אור' לפי בחינת ה'כלי' שיש לו. כי לפי האדם כן נעשה הצרוף. אם הוא 'אדם טוב', נעשה 'צרוף של ברכה'. ואם לאו, להפך.

ובשביל-זה יעץ בלעם לבלק: "להכשילם בדבר ערוה" - כדי לקלקל 'כליהם'.

וזה שהתמיה את-עצמו בלעם על-זה: "הנה 'ברך' לקחתי, וברך' ולא אשיבנו"? - "ברך" בקמץ. גם "לקחתי" משמע: ברצונו לקח.

[ועין באריכות בלקוטי הלכות: ברכות-התורה א / קריאת-שמע ד / קריאת-שמע-שעל-המטה א / פסח ה / ייר-נסד ד / נקיר-שכנים ב.]

"ה' אלקיו עמו ותרועת מלך בוי" (במדבר כג, כא)

כו.

(ח"ב ח, יא)

'תרועה' - זה בחינת **'רוח-נבואה'**, בבחינת (במדבר כג, כא): **"ה' אלקיו עמו ותרועת מלך בוי"**, ותרוממו: **"ושכינת מלכיהון בהון"**: הינו: **'השראת-השכינה'**, בחינת **'נבואה'**.

כז.

(טיחות-ה'ר"ן קב)

"ה' אלקיו עמו ותרועת מלך בוי" (במדבר כג, כא). **"ותרועת"** - לשון **'שבירה'**, כמו שכתוב (תהלים ב, ט): **"תרעם בשבט ברזל"**.

הינו: כשמשברין ה'כפירות' - אזי: **"מלך בוי"** - שמוצאין ה'מלך יתברך' גם בתוך הכפירות עצמן, כי גם בהכפירות בעצמן מלכש חיותו יתברך.

"כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל"

(במדבר כג, כג)

כח.

(ח"ב א, א)

איש הישראלי נברא, שיהיה לו ממשלה על המלאכים, וזה התכלית והסוף של ישראל.

כמו שאמרו רז"ל (ירושלמי שבת פ"ב): **"עתידין צדיקים שיהיה מחצתן לפנים ממלאכי-השרת"**, שנאמר (במדבר כג, כג): **"כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל"**. **"שהמלאכים יצטרכו לשאל**

וזה שכתוב (במדבר כג, כא): "לא הביט און ביעקב" - על דרך שדרשו רז"ל (קדושין לט:): **"מחשבה רעה אין הקדוש-ברוך-הוא מצרפה למעשה"**.

וזהו: **"לא הביט און"**, ראשיתבות: **"וי אבדה נפש"** (ביצה שם), שהוא בחינות השתוקקות וכסופין.

הינו: ש'השתוקקות וכסופין רעים' אין הקדוש-ברוך-הוא מצרף. וזה: **"לא הביט און ביעקב"**.

כד.

(ח"ב יז)

דרך השם-יתברך: להביט על הטובות שעושין. ואף שנמצא בהם גם-כן מה שאינו טוב, אינו מסתכל על-זה. כמו שכתוב (במדבר כג, כא): **"לא הביט און ביעקב"** (עין רש"י ונתחומא - מובא לעיל).

מכל-שפן: שהאדם אסור לו להביט על חברו לרעה, למצא בו דוקא מה שאינו טוב, ולחפש למצא פגמים בעבודת חברו. רק אדרבא: מחיב להביט רק על הטוב.

כה.

(ספר-המדות, בטחון ח"ב ב; הרהורים ח"ב ב)

מי שנשמר מ'הרהורי עבודה-זרה' - זוכה בכל-פעם ל'בטחון', עד שאינו דואג מה יאכל למחר. והוא במדרגת (תהלים סח, כ): **"ברוך ה' יום יום"**.

ועל-ידי-זה [הקדוש-ברוך-הוא]: **"לא הביט און ולא ראה עמל בוי"** (במדבר כג, כא), וכל הנוגע בו פאלו נוגע בבת-עינו.

מישראל, פשיטו לידע מה פעל אל"
(רש"י שם; תנחומא בלק יד).

וצריך פל-אחד לראות: שיבוא לזה התכלית, שיהיה לו ממשלה על מלאכים. אך צריך לשמר עצמו מאד: שלא יקנאו בו מלאכי-השרת ויפילו אותו חס-ושלום.

נט.
(ח"ב ז, י)

על-ידי פכליות בן ותלמיד, על-ידי-זה מי שהוא איש-חיל, יכול לקבל בעת האכילה הארת-הרצון, שיאיר לו הרצון בעת האכילה, וישתוקק ויכסף מאד אליו יתברך ברצון מפלג וכו'.

[לקוטי-עצות, אכילה טז: מי שזוכה לרבי אמתו שיודע להאיר הארה הקדושה בישראל כראוי, והוא איש חיל ולא להפך שקורין שלימזלניק, על-ידי-זה יכול לקבל בעת האכילה הארת-הרצון המפלג, ויהנו שיאיר לו הרצון בעת האכילה, וישתוקק ויכסף מאד אליו יתברך, ברצון מפלג בלי שעור בלי שום ידיעה, שלא ידע פלל מה הוא רוצה, רק רצון פשוט בכלות הנפש אליו יתברך].

וזה בחינת (תהלים קמה, טו): "ואתה נותן להם את אכלם בעתו". "בעתו" - זה בחינת הארת-הרצון, בחינת (במדבר כג, כג): "כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל".

כמו שאמרו רז"ל (ירושלמי שבת פ"ב - על פסוק תנ"ל): "עתידין צדיקים שיהיה מחצתן לפנים מפלאי-השרת". "מחצה" - זה בחינת מקיפים, ה'מחצה של השכל'.

ולעתיד יהיה מחצות המקיפים של הצדיקים, למעלה ממקיפים של מלאכי-השרת, ואז יהיה השגתם בחינת מ"ה, בחינת: "מ"ה פעל אל" - בחינת הארת-הרצון, שהוא למעלה מן הכל.

ומה שמתגלה הארת-הרצון בעת האכילה דוקא - כי ה'פרנסה' נמשך מה'מלכות' וכו', ועל-בן מי שרוצה לקבל פרנסה, צריך שיהיה לו קצת ממשלה וכו', וה'מלכות' מקבל ה'פרנסה' מן ה'ידיים' שיש ב'י-החכמה' וכו'.

בבחינת (תהלים שם, טז): "פותר את ידך ומשביע לכל חי רצון" - הינו: ש'ה'פרנסה' נמשכת מבחינת ה'ידיים'.

וזהו: "ומשביע לכל חי רצון" - בחינת הארת-הרצון שמתגלה בתוך ה'פרנסה', בבחינת: "ואתה נותן להם את אכלם בעתו" כנ"ל וכו'.

וזהו (תהלים קד, כז): "לתת אכלם בעתו", בעתו דוקא, בחינת הארת-הרצון שמתגלה בתוך ה'פרנסה', שהוא בחינת: "כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל", בחינת: "ואתה נותן להם את אכלם בעתו", בחינת: "פותר את ידך ומשביע לכל חי רצון" כנ"ל.

וזהו (קהלת י, יז): "שריף בעת יאכלו". "בעת" - זה בחינת התגלות-הרצון שמתגלה בשעת אכילה, בחינת: "כעת יאמר" וכו' כנ"ל.

"לא ישכב עד יאכל טרף ודם חללים ישנה"
(במדבר כג, כד)

ל.

(ח"א יז, ג-ד-ה-ו-ז)

להכניע ולבטל כסילות-השכל' - הוא על-ידי בחינת מזבח, אכילה בפשרות.

וְזֶה בְּחִינַת (זבחים נג.): "מִזְבַּח בְּחֻלְקוֹ שֶׁל טוֹרֵף", בְּחִינַת (תהלים קיא, ה): "טוֹרֵף נָתַן לִירֵאִיו", בְּחִינַת 'אֲכִילָה בַּפְּשׁוּרוֹת', שְׁעַל-יְדֵי־זֶה מְכַנְיַעִין וְטוֹרְפִין אוֹתָן, הֵינוּ: הַקְּלָפוֹת וְהַפְּסִילוֹת.

וְלֵהֲשָׁלִים 'פְּגָם־הַמִּזְבֵּחַ', 'פְּגָם־הָאֲכִילָה' - הוּא עַל־יְדֵי 'גָּרִים' - כִּי הָעֲבוּדָה־זָרָה אֵין לָהֶם כַּח כִּי אִם מ'פְּגָם־הַמִּזְבֵּחַ'.

וְזֶה שְׁפָתוֹב (מלאכי א, יא): "בְּכָל מְקוֹם מְקַטֵּר וּמִגֵּשׁ לְשָׁמַי" - כִּי כַּחֵם הוּא מ'פְּגָם חֻלְקֵי הַמִּזְבֵּחַ, מִה'נִיצוּץ־הַקְּדוּשָׁה' שֶׁל ה'מִזְבֵּחַ־דְּקָדְשָׁה' שֶׁנִּפְּל לְשָׁם.

וְעַל־יְדֵי ה'גָּרִים', שְׁמִשְׁלִיף אֲמוּנָתוֹ אַחַר אֲמוּנַת יִשְׂרָאֵל - מְכַנְיַע הָעֲבוּדָה־זָרָה שֶׁנַּעֲשָׂה מ'פְּגָם חֻלְקֵי הַמִּזְבֵּחַ, וְחוֹזְרִין 'נִיצוּצֵי חֻלְקֵי הַמִּזְבֵּחַ' לְמְקוֹמָם, וְנִשְׁלַם ה'מִזְבֵּחַ'.

וְזֶה בְּחִינּוֹת (במדבר כג, כד): "לֹא יִשְׁכַּב עַד יֹאכַל טוֹרֵף וְדָם חֻלְלִים יִשְׁתֶּה", וְתַרְגּוּמוֹ: "וְנִכְסֵי עַמְּמִיא יִירֹת".

"יֹאכַל טוֹרֵף" - זֶה בְּחִינּוֹת 'שְׁלֵמוֹת הַמִּזְבֵּחַ', בְּחִינַת: "מִזְבֵּחַ בְּחֻלְקוֹ שֶׁל טוֹרֵף" בְּנ"ל.

וְזֶה נַעֲשָׂה עַל־יְדֵי: "וְנִכְסֵי עַמְּמִיא יִירֹת" - הֵינוּ עַל־יְדֵי 'גָּרִים', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (בבא־בבְּרָא מ.ב. נג. קמט. ועוד) לְעַנְיָן 'רִשְׁתַּת הַגָּר': "כָּל הַקּוֹדֵם בְּנִכְסֵי הַגָּר, זָכָה".

אֵךְ אֵיךְ אֶפְשֶׁר לַעֲשׂוֹת גָּרִים? - עַל־יְדֵי 'צְדָקָה'. כִּי עַל־יְדֵי 'צְדָקָה' לּוֹקַח לְעַצְמוֹ רַעִים וְאוֹהֲבִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִזְדַּבֵּף הָאוֹיֵר, וְנִתְרַבֵּה הָאוֹיֵר הַנֵּחַ וְהַזָּךְ.

וְאֵזִי כְּשֶׁמְדַבֵּר דְּבוּר הַיִּשְׂרָאֵלִי, דְּבוּר הַקְּדוּשָׁה, נִכְתָּב וְנַחֲקָק בְּהָאוֹיֵר וְהוֹלֵךְ וְנִשְׁמָע לְמֶרְחוֹק, וְאֵזִי הַדְּבוּר נִכְתָּב בְּסִפְרֵיהֶם שֶׁל הָעַבּוּדִים, וְהֵם מוֹצֵאִים בְּסִפְרֵיהֶם הַפָּךְ אֲמוּנָתָם, וְנִתְגַּדְּרִים.

וְזֶה מַחְמַת בְּחִינַת ה'טוֹב־הַכְּבוֹשׁ' תַּחַת יָדָם וְכוּ'. וּבַתְּחִלָּה זֶה ה'טוֹב־הַכְּבוֹשׁ' זוֹכֵר שֶׁבָּא מְקוֹם קְדוּשָׁה וְעַלְיוֹן מְאֹד, וְאַחֲרֵי־כֵן מִתְגַּבְּרִין וְכוֹבְשִׁים אוֹתוֹ, עַד שֶׁהַטוֹב שׁוֹכַח מַעֲלָתוֹ.

וְעַל־יְדֵי ה'דְּבוּר הַיִּשְׂרָאֵלִי' בְּנ"ל, אֵזִי זֶה ה'טוֹב־הַכְּבוֹשׁ' שָׁם, מוֹצֵא אוֹתוֹ בְּסִפְרֵיהֶם, וְנִזְכָּר מַעֲלָתוֹ שֶׁבָּא מְקוֹם עַלְיוֹן מְאֹד, וּמִתְחִיל לְהַצְטַעַר וְלִהְתַּגַּעֵגַע שֶׁנִּפְּל מְקוֹם גְּבוּהָ, וְעַתָּה כְּבוֹשָׁה בְּיָדָם.

וּמַחְמַת שְׁכָבָר נִקְשֶׁר וְנִתְפָּס מְאֹד הַטוֹב אֲצֵלָם בְּקִשְׁרֵי־קִשְׁרִים, עַל־פִּי כְּשֶׁמִּתְחִיל לְחַזֵּר, מוֹשֵׁף וְתוֹלֵשׁ עִמּוֹ עוֹד מִהֲרַע שְׁלָהֶם, וְזֶה הוּא בְּחִינַת ה'גָּרִים', בְּחִינַת ה'רַע' שֶׁנִּתְלַשׁ מֵהֶם עִם ה'טוֹב'.

וְלִפְעָמִים כְּשֶׁהֲרַע רֹאֶה שֶׁהַטוֹב מִשְׁתוֹקֵק וּמִמְשִׁיף עַצְמוֹ וְרוֹצֵה לְחַזֵּר לְמְקוֹמוֹ - מִתְגַּבְּרִים עַל הַטוֹב בְּיֹתֵר וּמְבִיאִים אוֹתוֹ לְתוֹךְ הַעֲלָמָה יִתְרָה, לְתוֹךְ פְּנִימִיּוֹת מַחְשַׁבְתָּם, שְׁמִתְחִילִים לְחַשֵּׁב מַחְשְׁבוֹת עַל הַטוֹב, וּמְכַנְיָסִים הַטוֹב בְּהַעֲלֵם וְהַסְתֵּר יוֹתֵר.

וְאֵזִי יוֹצֵא הַטוֹב עַל־יְדֵי הוֹלְדָה שְׁמוּלִידִים, בְּזַרַע הַיְלּוּדִים. כִּי ה'טוֹב', גָּנוּז וְנִעְלָם בְּפְנִימִיּוֹת מַחְשַׁבְתָּם וּמַחֵם, וּמִשָּׁם ה'הוֹלְדָה'.

וְאֵזִי אֵין כַּח בְּה'רַע שֶׁל הַיְלּוּדִים, לְהִתְגַּבֵּר עַל ה'טוֹב' שְׁבַתוֹכָם, וְיוֹצֵא ה'טוֹב' עַל־יְדֵי הַיְלּוּדִים, וְנַעֲשׂוּ גָּרִים'.

כְּלִיֹּת מִדֶּה־רָעָה שֶׁל מִדּוֹת־רָעוֹת שֶׁל הַשְּׁבַעִים לְשׁוֹן.

”מה טבו אהליך יעקב, משפנתיך ישראל. פנחלים נטיו, פגנת עלי נהר, פאהלים נטע ה, פארזים עלי מים” (במדבר כד, ה-ו)

”משפנתיך” – אף בשהן חרבין, לפי שהן משפון עליכם, וחרבנן כפרה על הנפשות. (רש”י)
תנאי התניתי עמהם: אם יחטאו, יהא בית-המקדש מתממשכן עליהם, שנאמר (ויקרא כו, יא): ”ונתתי משפני בתוככם” – אל תהי קורא ’משפני’, אלא ’משפוני’. וכן בלעם אומר (במדבר כד, ה): ”מה טבו אהליך יעקב, משפנתיך ישראל” – שני ’משפונות’. ונקראו ”אהליך” בשם בניי, ו”משפנתיך” בשם חרבים. (שמות רבה לא, י; תנחומא משפטים יא)

אמר רבי יוחנן: מברכתו של אותו רשע, אתה למד מה היה בלבו. בקש לומר: שלא יהו להם בתי-בנסיות ובתי-מדרשות. (סנהדרין קה: – רש”י): הוא היה רוצה לקללם בקף: שלא יהיו בתי-בנסיות, ולא נתן רשות, ואמר: ”מה טבו אהליך”.

למה נסמכו ’אהלים’ ל’נחלים’? – דכתיב: ”פנחלים נטיו, פגנת עלי נהר, פאהלים נטע” וגו’ – לומר לה: מה ’נחלים’ מעלין את האדם מטמאה לטהרה, אף ’אהלים’ מעלין את האדם מכף-חובה לכף-זכות. (ברכות טו: טז)

וכי מה טיבן של נחלים אצל בתי-בנסיות ובתי-מדרשות, שאומר: ”פנחלים נטיו”, אצל: ”מה טבו אהליך יעקב”? – אלא לומר לה: מה ’נחלים’ מעלין את האדם מן הטמאה לטהרה, כף בתי-בנסיות ובתי-מדרשות מעלין את האדם מן הטמאה לטהרה. כיצד? אלא מביאין את האדם מחובה לזכות. לכך נאמר: ”פנחלים נטיו”. (תנא דבי-אליהו רבה פכ”א)

לב.

(לקוטי-הלכות, ברפת-השחר ה, מה)

ה’משפון’ נעשה בקדשה פזאת, שאפלו בחרבנו יגן על ישראל, בבחינת (שמות לח, כא): ”אלה פקודי המשפון, משפון, ”משפון בבנינו, ומשפון בחרבניה” (שמות רבה לא, י; תנחומא משפטים יא; לקוטי-מוהר”ן ח”א יא, ד).

וזה בחינת: ”לא ישכב עד יאכל טרף” – בחינת ’שלמות המזבח’ כנ”ל. ”ודם חללים ישתה”, ותרגומו: ”ונכסי עממיא יירת” – הינו בחינת ’גרים’ הנ”ל.

וזה: ”ונכסי עממיא” – בחינת הטוב שנתפסה אצל העכו”ם, שהביאו אותו בהעלם והסתור בפנימיות מחשבתם כנ”ל, שיוצא על-ידי זרע הילודים, ונעשין ’גרים’ – ועל-ידי-זה נשלם ה’מזבח’.

”שתם העין” (במדבר כד, ג)

לא.

(ח”א לו, א-ב)

’שבועים-פנים’ של תורה, הם פנגד ’שבועים-לשון’. וזהו כָּלִל: שכל נפש מישראל קדם שיש לה התגלות בתורה ובעבודה, מנסין ומצרפים אותה בגלות של שבועים-לשון, הינו: ב’תאוזתיהן’.

ו’פכלות שבועים-לשון’ של ’מדותיהן הרעות’ – היא ’תאות-נאוף’.

ו”בלעם היה פנגד משה בקלפה” וכו’ (זוהר בלק קצג:). גם אותיות ’בלעם’ מרמזין שהוא בקלפה פנגד התורה וכו’, ע’ [של בלעם] פנגד ע’ פנים וכו’. ומחמת שהוא בקלפה, לפיכך הוא משקע בתאווה הזאת ביותר.

ובשביל-זה דרשו חז”ל (ברכות יב: על במדבר טו, לט): ”ואחרי עיניכם, זו נאוף” [בחינת ע’ הנ”ל]. גם בלעם נקרא ’שתם העין’ (במדבר כד, גטו) – מחמת שהוא

בְּבַחֲיַנַת (במדבר כד, ה): **"מַה טָּבוּ אֱהָלָיְךָ יַעֲקֹב מִשְׁכְּנֵיֶיךָ יִשְׂרָאֵל"**, וְדָרְשׁוּ רַז"ל (רבה ותנחומא שם): **"אִפְלוּ כְּשֵׁהֶם חֲרָבִים, מִגְּנִים עַל יִשְׂרָאֵל"**.

וּבְשִׁבִיל־זֶה הקימו את המשכן בכל-פעם, ופרקוהו בעצמן, ונסעו עמו ממקום למקום, במדבר השך ואפלה, מקום "נחש שרף ועקרב" וכו' (דברים ח, טו), ואחר-כך חזרו והקימוהו וכו' - להורות לדורות: שאפלו כשהמשכן יהיה נפרק וחרוב, יגן עליהם.

וְאִם יִקְשְׁרוּ רְצוֹנָם תָּמִיד בְּקִדְשַׁת הַמִּשְׁכָּן ובית-המקדש וכליו, והכל בכח ה'צדיקי-אמת' העוסקים ב'בנין המשכן' בכל דור ודור, כמו שכתוב בהתורה 'אזמרה' וכו' (ח"א רפב) - על-ידי-זֶה יוכלו לעבר בשלום, בכל ה'מדבריות', בכל מיני 'השך וצלמות', אפלו כשעוברים חס-ושלום במקום "נחש ושרף ועקרב וצמאון" וכו'.

שֶׁבְכָל מקומות אלו, בהכרח שיעבר בהם הרוצה לגשת אל הקדש, בפרט מי שנכשל כבר בפה שנכשל ורוצה לשוב, שבהכרח שיעבר באלו המקומות - ומכלם יצילנו השם על-ידי 'תקף הרצון-דקדשה', שיזכה על-ידי 'התקשרות לצדיקי-אמת', וכנ"ל.

לג.

(לקוטי-הלכות, בית-הפנסת, כב - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ח, 'תקעו תוכחה')

"מַה טָּבוּ אֱהָלָיְךָ יַעֲקֹב מִשְׁכְּנֵיֶיךָ יִשְׂרָאֵל" (במדבר כד, ה) - **"נֵאמַר עַל הַמִּשְׁכָּן וּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ"** (במדבר-רבה יב, יד), ו'בתי-פנסיות ובתי-מדרשות' של ישראל "שהם בחינת מקדש מעט" (מגלה כט).

וְזָהוּ (במדבר שם): **"כְּנִחְלִים נָטְיוּ כְּנַגַּת עָלַי נָהָר, כְּאֱהָלִים נָטַע ה' כְּאֲרָזִים עָלַי מָיִם"**.

"כְּנִחְלִים נָטְיוּ" - זֶה בְּחִינַת (משלי יח, ד): **"נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה"**, שמשם עקר הכח והגבורה של כל ה'בעלי-כח'. כי עקר הכח וההתגברות, הוא על-ידי ה'חכמה', "שהוא בחינת 'כח מה'" (תקוני-זהר ד, כ) כי "החכמה תחיה" (קהלת ז, יב), ומשם כל הכח והחיות של כל הברואים.

וְעַל-כֵּן "כְּנִחְלִים נָטְיוּ" - מרמז על 'כח התפלה של הבעל-כח', שנמשך מבחינת: **"נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה"**, שחכמתו הוא "כְּנִחְלִים נָטְיוּ פּוֹסֵק, וּכְמַעַן הַמִּתְגַּבֵּר" (אבות פ"ו מ"א).

כִּי הוא נובע תמיד 'מקור-החכמה', ומתגבר בכל-פעם בעצם כחו נגד הסטרא-אחרא, עד שמשוך כל התקונים, שעל-ידי-זֶה גדלים כל הריחות, על-ידי ה'נהר היוצא מעדן להשקות את הגן' (בראשית ב, י).

וְזָהוּ (במדבר שם): **"כְּנַגַּת עָלַי נָהָר"** - בחינת 'נהר המשקה את הגן', שמשם גדלים כל הריחות.

וְזָה (שם): **"כְּאֱהָלִים נָטַע ה'"** - שהם 'מיני בשמים' ו'ריח-טוב ונפלא', שנמשך על-ידי 'הנהר המשקה את הגן', כנ"ל.

וְזָהוּ (שם): **"כְּאֲרָזִים עָלַי מָיִם"** - בחינת ה'תפלה-בבחינת-דין', שהוא "מטה עז", שהיא 'קשה כארז'.

וְזָהוּ: **"עָלַי מָיִם"** - כי על-ידי-זֶה נמשכין 'מימי-הדעת', בחינת (ישעיה יא, ט):

וּמְלֶאכֶה הָאָרֶץ דַּעַה אֶת ה' בַּמִּים לַיָּם
מִכַּסִּים, שְׁעַל־יַד־יָזָה נִמְשָׁכִין כָּל הַתְּקוּנִים.

וְעַקֵּר הַנֶּס וְהִישׁוּעָה נַעֲשֶׂה עַל־יַדִּי
הַצְּדִיקֵי־אֲמַת' שְׁעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה
תָּמִיד וְכוּ'.

לד.

(לקוטי־הלכות, בציעת־הפתה, זייג'יז)

עַקֵּר הַתְּקוּן: עַל־יַדִּי הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא
מִטְהַרֶת מִכָּל הַטְּמָאוֹת וְהַגְּלוּלִים
וְהַטְּנוּפִים הַבָּאִים עַל־יַדִּי "הַבְּגָדִים הַצֹּאִים"
(זכריה ג, ד), כִּמּוֹ שְׂאֵמְרוּ רַז"ל (בְּרִכּוֹת טז. ע"ל
בַּמְדָּבָר כד, ו): "בְּנַחֲלִים נָטִיּוּ" וְכוּ', "מֵה
נַחֲלִים מַעֲלִין אֶת הָאָדָם מִטְּמֵאָה לְטַהָרָה,
אֵף דְּבַר־תּוֹרָה".

וְזָהוּ בַּחֲנִינֵת 'קִדְשֵׁת הַבְּתִי־כְּנִסְיוֹת וּבְתִי־
מְדַרְשׁוֹת' וְכוּ' - כִּי בּוֹדָאֵי אִישׁ אֶחָד
לְבַדּוֹ, קָשָׂה לוֹ לְזָכוֹת.

אָבֵל כְּשִׁמְתַּחֲבָרִים רַבִּים יַחַד, וּבוֹנִין בֵּית־
הַמְדַרְשׁ לְעֶסֶק בּוֹ בַּתּוֹרָה, וְכוֹנְנֵתֶם אֶל
הָאֲמַת־לְאֲמַתּוֹ, לְהַפְּלֵל עַל־יַדִּי עוֹסְקִים
בַּתּוֹרָה וְתַפְּלָה, בְּצַדִּיקֵי־אֲמַת וְכוּ' - בּוֹדָאֵי
"הֵן אֵל כַּבִּיר לֹא יִמָּאֵס" (אִיּוֹב לו, ה), כִּי
"זָכוֹתָא דְרַבִּים עֲדִיף" (בְּרִכּוֹת ח, ו) וְכוּ'.

וְזָה בַּחֲנִינֵת גְּדֹל הַמַּעֲלָה שֶׁל בְּתִי־כְּנִסְיוֹת־
וּבְתִי מְדַרְשׁוֹת שְׁעוֹסְקִים בָּהֶם בַּתּוֹרָה
וְתַפְּלָה, "שֶׁהֵם בַּחֲנִינֵת מְקַדְּשׁ מְעַט" (מַגְלָה
כט.).

וְזָה (בַּמְדָּבָר כד, ה): "מֵה טַבּוֹ אֶהְיֶה יַעֲקֹב
מִשְׁפַּנְתִּיךָ יִשְׂרָאֵל", שְׂמַדְבַּר בְּשִׁבַּח
'בְּתִי־כְּנִסְיוֹת וּבְתִי־מְדַרְשׁוֹת'.

כִּי עַקֵּר הַטְּהָרָה מִבַּחֲנִינֵת "בְּגָדִים הַצֹּאִים"
הַנִּלְ, שֶׁמֶהֶם כָּל הַמְּנִיעוֹת וְהַעֲפוּבִים
מֵעֲבוּדַת הַבּוֹרָא־יִתְבָּרֵךְ - הוּא עַל־יַדִּי
הַתּוֹרָה־הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁהִיא נִקְרָאת "בְּאֵר מַיִם
חַיִּים" (שִׁירַת־הַשִּׁירִים ד, ט), וְכִמּוֹ שֶׁכָּתוּב בַּמִּשְׁנָה
(אָבוֹת פ"ו מ"א): "וְכִנְהַר שְׂאִינוֹ פּוֹסֵק, וְכִמְעִין
הַמְּתַגַּבֵּר".

וְזָהוּ (שֵׁם פְּסוּק ו'): "בְּנַחֲלִים נָטִיּוּ" וְכוּ' - כִּי
הֵם מִטְהַרִּין אֶת הָאָדָם כִּמּוֹ "נַחֲל
נֹזְבַע" (מִשְׁלֵי יח, ד), כִּי הֵם בַּחֲנִינֵת "נַהַר שְׂאִינוֹ
פּוֹסֵק, וְכִמְעִין הַמְּתַגַּבֵּר", שְׁעוֹמְדִין תָּמִיד
כַּנְּגֵד "הַבְּגָדִים הַצֹּאִים" לְטַהַר מִכָּלֶם וְכוּ'.

כִּי הַתּוֹרָה שֶׁהִיא בַּחֲנִינֵת "נַחֲל נֹזְבַע" וְכוּ',
בַּחֲנִינֵת "מְקוֹר מַיִם חַיִּים" - מְתַגַּבֵּר
עֲלֵיהֶם תָּמִיד, וּמִטְהַרֶת מֵהֶם כַּנִּלְ, שֶׁזָּהוּ
מַעֲלַת הַבֵּית־הַכְּנֶסֶת וּבֵית־הַמְדַרְשׁ, שֶׁמִּחַמַּת
שֵׁישׁ מְקוּם קְבוּעַ לְתוֹרָה וְתַפְּלָה, עַל־יַד־יָזָה
סוּף־כָּל־סוּף נְטָהַר מֵהֶם וְכוּ'.

כִּי הַתּוֹרָה הִיא "מְקוֹר מַיִם חַיִּים" (יְרֵמְיָה ב,
יג; יח, יג), שֶׁמִּטְהַרֶת מִכָּל הַגְּלוּלִים
וְהַטְּנוּפִים, בַּחֲנִינֵת "מַיִם טְהוֹרִים", בַּחֲנִינֵת
(יחֲזַקְאֵל לו, כה): "וְזָרְקֵתִי עֲלֵיכֶם מַיִם טְהוֹרִים
וְטַהַרְתֶּם מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גְּלוּלֵיכֶם".

כִּי אָדָם יַחֲדָי, יְכוֹלִין לְהַפִּיל חֶסֶד־וְשָׁלוֹם
עַל־יַדִּי הַתְּגַבְּרוֹתֶם, אָבֵל בְּשֵׁישׁ בֵּית־
הַמְדַרְשׁ קְבוּעַ, כָּל מִי שֶׁהוּא בְּכָלֶל אֲנָשִׁי
הַבֵּית־הַמְדַרְשׁ הַקְּדוֹשׁ, וְאִינוֹ מְפָרִיד עֲצָמוֹ
מֵהֶם לְגַמְרֵי חֶסֶד־וְשָׁלוֹם, בּוֹדָאֵי יִתְגַבֵּר 'קִדְשֵׁת
הַבֵּית־הַמְדַרְשׁ' שֶׁכָּלוֹל מ'עֶסֶק הַתּוֹרָה שֶׁל
רַבִּים' וְכוּ'.

כִּי הַתּוֹרָה הִיא בַּחֲנִינֵת "נַהַר שְׂאִינוֹ פּוֹסֵק,
וְכִמְעִין הַמְּתַגַּבֵּר", שֶׁאִין שׁוֹם טְמֵאָה
וְלִכְלוּף יְכוֹל לְהַתְּקִים בְּנִגְדָה, כִּי כָּל
הַטְּמָאוֹת וְהַגְּלוּלִים שֶׁבְּעוֹלָם הִיא שׁוֹטְפַת
אוֹתָם וּמִבְּטֵלַת אוֹתָם בְּרַגַע קְלָה.

וְזֶה שִׁטְרַח יְדוּד הַמֶּלֶךְ עָלְיוֹ-הַשְּׁלוֹם כָּל-כָּהֵן, לְמִצְאָה מְקוֹם לַהֲשֵׁם, כְּמוֹ שִׁפְתוֹב (תהלים קלב, ד): "אם אתן שנת לעיני וכו', עד אֲמַצָּא מְקוֹם לָהּ" - כִּי צָרִיךְ שִׁיְהִי 'מְקוֹם-קְבוּעַ' לְהַקְדֵּשׁהּ, שִׁזְהוּ בְּחִינַת גְּדֹל מַעֲלַת 'קִדְשַׁת הַבַּיִת-הַמְּקֻדָּשׁ', כִּדֵּי שֶׁלֹּא תוּכַל הַסְטֵרָא-אֲחֵרָא לְהַפִּיל אֶת הָאָדָם.

כִּי מֵאַחַר שֶׁנִּשְׁאַר 'מְקוֹם-קְבוּעַ', שֶׁהוּא הַבַּיִת-הַמְּקֻדָּשׁ וְכו' - לְעוֹלָם תִּתְגַּבֵּר קִדְשָׁתָהּ עֲלֵיהֶם.

אָבֵל בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ-הַרְבִּים הִתְגַּבְּרָה הַסְטֵרָא-אֲחֵרָא עַל-זֶה בַּעֲצָמָהּ, וְהַחְרִיבָה הַבַּיִת-הַמְּקֻדָּשׁ, וְעַתָּה נִחְמַתְנוּ עַל-יְדֵי הַבְּתִי-כַּנְּסִיּוֹת וּבְתִי-מִדְרָשׁוֹת' וְכו' - כִּי בְּכָל 'בַּיִת-הַכַּנְּסֵת' וּבַיִת-הַמְּדֻרָשׁ נִמְשָׁךְ 'קִדְשַׁת הַבַּיִת-הַמְּקֻדָּשׁ' וְכו'.

כִּי עַל-יְדֵי קְבִיעַת הַקְּדֻשָּׁה שֶׁל הַבְּתִי-כַּנְּסִיּוֹת וּבְתִי-מִדְרָשׁוֹת, נִטְהַרֵין יִשְׂרָאֵל. כִּי קִדְשָׁתָם הַקְּבוּעַ, יַעֲלֶה עַל כָּל הַתְּגַבְּרוֹת הַמוֹנְעִים שֶׁנִּמְשָׁכִין מִ"הַבְּגָדִים הַצּוֹאִים", אַף-עַל-פִּי שִׁמְתֵּעוֹרְרִים בְּכָל-פַּעַם בִּיּוֹתֵר, וּמִשְׁתַּטְחִים וּמִתְפַּשְּׁטִים מְאֹד מְאֹד, בַּפְּרָט בַּדּוֹרוֹת הַכְּלוּ, כַּאֲשֶׁר יוֹדֵעַ כָּל אֶחָד בְּנַפְשׁוֹ.

כִּי קְבִיעַת הַקְּדֻשָּׁה שֶׁל הַבְּתִי כַּנְּסִיּוֹת וּבְתִי מִדְרָשׁוֹת עוֹלָה עַל כָּל־כָּל־מַטְהַרֵת מִכָּל־כָּל־כָּל, בְּנִחְלָיִם הַמְּטַהְרִים, בְּבְחִינַת (בַּמִּדְבָּר כד, ו): "כַּנְּחָלִים נָטִיּוּ", כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַז"ל (בַּרְכוֹת זז, א): "מִה נִחְלָיִם מְטַהְרִין אֶת הָאָדָם, אִף בְּתִי-כַּנְּסִיּוֹת וּבְתִי-מִדְרָשׁוֹת מְטַהְרִין" וְכו', וְכַנְּחָל (עֵינֶשֶׁם עוֹד בְּאוֹת כז).

לה.

(לקוטי-הלכות, תפלת-המנחה ז, פד-צ)

הַבְּתִי-כַּנְּסִיּוֹת וּבְתִי-מִדְרָשׁוֹת' מְטַהְרִין הַכָּל, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל

(בַּרְכוֹת זז, א) עַל פְּסוּק (בַּמִּדְבָּר כד, הו): "מִה טָבוּ אֱהָלֶיךָ יַעֲקֹב מִשְׁכַּנְתֶּיךָ יִשְׂרָאֵל, כַּנְּחָלִים נָטִיּוּ" - "מִה נִחְלָיִם מְטַהְרִין, אִף בְּתִי-כַּנְּסִיּוֹת וּבְתִי-מִדְרָשׁוֹת מְטַהְרִין" וְכו'.

וְכַל-זֶה הוּא בְּכַח הַקְּבוּצָה-הַקְּדוּשָׁה שֶׁעוֹסֵק הַצַּדִּיק לְקַבֵּץ וּלְאַסֵּף בְּכָל-עֵת לְקַרְבָּם לַהֲשֵׁם-יִתְבָּרַךְ, שִׁזְהוּ בְּחִינַת הַבַּיִת-הַמְּדֻרָשׁ הַקְּדוּשׁ שְׁלוֹ, בְּחִינַת "מְקֻדָּשׁ מְעַט" (מַגֵּלָה כט, א), בְּחִינַת 'בְּנִין הַבַּיִת-הַשְּׁלִישִׁי', שִׁיְהִי נִבְנָה בְּזִכְרוֹת 'יַעֲקֹב', שֶׁלֹּא יִחָרַב לְעוֹלָם וְכו' כַּנְּחָל.

וְזֶה (בַּמִּדְבָּר כד, ה): "מִה טָבוּ אֱהָלֶיךָ יַעֲקֹב, מִשְׁכַּנְתֶּיךָ יִשְׂרָאֵל" - שֶׁהֵם הַבְּתִי-כַּנְּסִיּוֹת וּבְתִי-מִדְרָשׁוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּן וּבַיִת-הַמְּקֻדָּשׁ כַּנְּחָל.

שֶׁרָאָה 'בְּלַעַם': שֶׁעָקַר כַּח יִשְׂרָאֵל בְּכָל הַגְּלִיּוֹת, בַּפְּרָט הַגְּלוּת-הָאֲחֵרוֹן הָאָרֶץ הַזֶּה - הוּא עַל-יָדָם. כִּי 'בְּלַעַם' בָּרַךְ אֶת יִשְׂרָאֵל שְׁלֹשָׁה פְּעָמִים, בְּנִגּוֹד הַשְּׁלֹשָׁה בְּנִינִים' שֶׁל 'בְּתִי-מְקֻדָּשָׁנו'.

כִּי "בָּלַק וּבְלַעַם הָיוּ קוֹסְמִים וּמְכַשְּׁפִים גְּדוֹלִים" (שַׁעֲרֵי-הַפְּסוּקִים, פְּרַשְׁתַּת בָּלַק), וְרָאוּ גְּדֹל הַחֲרַבְנוֹת שִׁיְהִי לְיִשְׂרָאֵל מִחַמַּת הַתְּגַבְּרוֹת הַסְטֵרָא-אֲחֵרָא לְהַחֲטִיאֵם בְּכָל-פַּעַם, וְעַל-כֵּן רָצוּ לַעֲקֹר אֶת יִשְׂרָאֵל לְגַמְרֵי חִסּוֹן-שְׁלוֹם. אָבֵל ה' לֹא עֲזָבָנוּ בְּיָדָם, "וְהַפֶּךְ הַקְּלָלָה לְבִרְכָה" (דְּבָרִים כג, ו).

וְעַל-כֵּן כְּשֶׁרָאָה בָּלַק שֶׁבִּרְכַם בְּרָכָה הִרְאִישׁוֹנָה - עֵדִין לֹא שָׁב מִדַּעְתּוֹ הִרְעָה, מִחַמַּת שִׁצְפָּה: שֶׁבַּיִת-הִרְאִישׁוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'בְּרָכָה הִרְאִישׁוֹנָה' שֶׁל בְּלַעַם - סוּפוֹ לְחָרַב, עַל-כֵּן סָבַר שִׁיתְגַּבֵּר עוֹד, אוֹלֵי תַּחֲוֹל הַקְּלָלָה חִסּוֹן-שְׁלוֹם וְכו'.

וְכֵן בַּפֶּעַם הַשֵּׁנִי שֶׁהוֹסִיף בְּלָעַם לְבָרְכֶם, חָזַר וְהִתְחַזַּק בְּרִשְׁעָתוֹ לְהוֹלִיכֵוּ לְמָקוֹם־אֲחֵר - אוֹלֵי תַחֲוֹל הַקְּלָלָה חֹס־וְשָׁלוֹם מִשָּׁם, מִחֲמַת שְׂרָאָה: שָׁגַם ה'בֵּית־הַשֵּׁנִי' יִהְיֶה נֶחֱרָב, וְכֵנ"ל. וּבִפְרָט שָׁשָׁם "אֶל הַמְדַבֵּר פִּנְיוֹ" (בַּמְדַּבֵּר כַּד, א), "אֶל חֲטָא הַעֲגָל" (תַּרְגוּם־אוֹנְקֵלוֹס, יְהוֹנָתָן, וִירוּשָׁלַיִם).

וְגַם בְּעֵצָם רִשְׁעָתוֹ רָאָה: שְׂאִי־אֶפְשֵׁר לְהַשִּׁיג קוֹץ הָאֲחֵרוֹן, כִּי הוּא נֶעְלָם מְאֹד מְאֹד, עַל־כֵּן סָבַר: שְׁעָתָה ב'פֶּעַם־הַשְּׁלִישִׁית, תַּחֲוֹל הַקְּלָלָה חֹס־וְשָׁלוֹם.

אָבֵל הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ בְּעֵצָם רַחֲמָיו מְאֹד, כַּאֲשֶׁר עָקַם אֶת פִּיו עַד שֶׁהִכְרַח לְבָרְכֶם, פָּתַח תַּכְּף בְּתַחֲלַת הַבְּרָכָה (שָׁם פְּסוּק ה'): "מָה טְבוּ אֱהִלֶיךָ יַעֲקֹב, מִשְׁפַּנְתֶּיךָ יִשְׂרָאֵל".

שֶׁהוּא מָה שֶׁכָּתַבְנוּ לְעִיל: שֶׁבַח ה'אֱהָלִים הַקְּדוּשִׁים' וְה'מִשְׁפָּנוֹת' שֶׁל 'יַעֲקֹב' ו'יִשְׂרָאֵל', שֶׁהֵם ה'בְּתֵי־פְּנִסִיּוֹת וּבְתֵי־מְדַרְשׁוֹת שֶׁל הַצְּדִיקֵי־אֲמֵת, שֶׁהֵם בְּחִינַת "מְקַדְּשׁ מְעַט" - עַל־יְדֵי־זֶה לֹא יוּכַל לְבָלֵעַ אֶת יִשְׂרָאֵל חֹס־וְשָׁלוֹם, כִּי עַל־יְדֵי־זֶה יִתְגַּבְּרוּ עָלָיו בְּכַח הַצְּדִיקִים־הָאֲמֵתִיִּים שֶׁבְּכָל יוֹם, בְּנ"ל.

וְזֶהוּ (שָׁם פְּסוּק ו'): "בְּנִחָלִים נָטִיו", וְדַרְשׁוּ רַז"ל (בְּרַכּוֹת טז): "מָה נֶחֱלִים מְעַלִּין אֶת הָאָדָם מִטְּמֵאָה לְטָהָרָה, אִף הַבְּתִי־מְדַרְשׁוֹת מְעַלִּין מִטְּמֵאָה לְטָהָרָה", הֵינּוּ בְּנ"ל.

וְזֶהוּ (שָׁם): "בְּנִגְנַת עָלֵי נֶהָר" - זֶה בְּחִינַת מָה שֶׁנִּתְבָּאֵר לְעִיל: שֶׁעַקֵּר תַּקּוּן ה'בֵּית־הַמְדַרְשׁ' שֶׁהוּא בְּחִינַת "מְקַדְּשׁ מְעַט", הוּא מָה שֶׁשָּׁם מִתְקַבְּצִין כָּל

ה'נִקְדוּת־טוֹבוֹת' וְכָל ה'הִתְעוֹרְרוֹת טוֹב' שֶׁל כָּל אֶחָד, אֶפְלוּ שֶׁל הַגְּרוּעֵ־שִׁבְּגוּרֵעִים.

כִּי בְּתוֹךְ הַכָּלָל, הַכָּל מְצַטְרֵף יַחַד, וְנִחְשָׁב אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי "הֵן אֵל כַּבִּיר לֹא יִמָּאֵס" (אִיּוֹב לו, ה).

עַד שֶׁנִּחְשָׁב ל'אֲתַעְרוּת־אֲדֹלֶתֶתָא', שְׁעַל־יְדֵי־זֶה עַקֵּר הַתַּקּוּן, כִּי הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ מְצַפֶּה לְזֶה מְאֹד.

וְתַכְּף מִתְעוֹרֵר אֲתַעְרוּת־אֲדֹלֶעְלָא' לְסִיעָם - כִּי שָׁם בְּבֵית־הַמְדַרְשׁ, בְּחִינַת ה'בֵּית־הַמְקַדְּשׁ, מִתְעוֹד וּמִתְיַחַד ב'יַחֲוֹד שָׁלֵם וְנִפְלָא', אֲתַעְרוּת־אֲדֹלֶתֶתָא' עִם 'אֲתַעְרוּת־אֲדֹלֶעְלָא'.

וְזֶה בְּחִינַת: "בְּנִגְנַת עָלֵי נֶהָר" - הֵינּוּ: כְּמוֹ שֶׁנֶּחְמָדִים בּוֹ פְּרוֹת, כִּשְׁהוּא אֶצְל הַנֶּהָר, שֶׁתַּכְּף כִּשְׂזוֹרְעִין בּוֹ, נִמְשָׁךְ עָלָיו מִיָּמֵי הַנֶּהָר, לְהַשְׁקוֹתוֹ וּלְהַצְמִיחֵו מִהֲרָה.

מִה־שְׂאִי־כֵן שְׂאֵרֵי גִּנּוֹת כִּשְׂזוֹרְעִין אוֹתָן, שֶׁצְּרִיכִין לְהַמְתִּין עַד יִשְׁקִיף הַשֵּׁם מִשָּׁמַיִם, לְהוֹרִיד עֲלֵיהֶם גְּשָׁמֵי־בְּרָכָה לְהַצְמִיחֵם.

כְּמוֹ־כֵן מִמֶּשֶׁ, הֵם ה'בְּתֵי־פְּנִסִיּוֹת וּבְתֵי־מְדַרְשׁוֹת' שֶׁל יִשְׂרָאֵל - שֶׁכָּל הַתְּפִלוֹת וְהַתּוֹרוֹת וְהַעֲבוֹדוֹת שֶׁעוֹשִׂים בְּהַתְּקַשְׁרוֹת הַקְּבוּצָה־הַקְּדוּשָׁה שֶׁבְּתֵי־פְּנִסִיּוֹת וּבְתֵי־מְדַרְשׁוֹת - נִמְשָׁךְ עֲלֵיהֶם מִיָּד מ'"הַנֶּהָר הַיָּצֵא מַעְדָן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן" (בְּרֵאשִׁית ב, י), לְהַצְמִיחֵם וּלְגַדֵּל פְּרוֹתֵיהֶם מִהֲרָה.

כִּי בְּחִינַת ה'אֲתַעְרוּת־אֲדֹלֶעְלָא' יוֹרֵד עֲלֵיהֶם מִיָּד, בְּזִכּוֹת הַקְּבוּצָה־הַקְּדוּשָׁה שֶׁמִּתְקַבְּצִים אֶל הַצְּדִיקֵי־הָאֲמֵת וְכֵנ"ל, כִּי הַיַּחֲוֹד וְהַהִתְעוֹדוֹת שֶׁל ה'אֲתַעְרוּת־אֲדֹלֶתֶתָא', הוּא מִמֶּשֶׁ כְּמוֹ צְמִיחַת פְּרוֹת הַגֵּן.

כי אף-על-פי שהשם-יתברך בורא ומקים הכל, כי הוא בורא פרי העץ, ופרי האדמה, וכל מיני צמחים שבעולם - אף-על-פי-כן ברא העולם בהנהגה כזאת, שההכרח שהאדם יחרש ויזרע הארץ והגנה, ואחר-כך הוא מוריד עליהם גשם מן השמים, ועל-ידי זאת דיקא צומחים הפרות וכל הצמחים.

וְכַל־זֶה הוא מחמת: שכל מה שבעולם, הכל נברא בשביל האדם ה'בעל-בחירה', שעקר גדלתו הוא מחמת בחינה ה"ל, בחינת 'אתערוותא-דלתתא', שתלוי בהאדם ה'בעל-בחירה' דיקא, שבשבילו נברא הכל וכו'.

וכמו שבענין הצמחים של הגנות, לפעמים אף-על-פי שזורעין אינם צומחים או שמתעכב צמיחתם מחמת עפוב הגשמים, אבל כשהשם-יתברך נתן הגשם בעתו - הם צומחים מיד.

כְּמוֹ-כֵן הוא בענין ה'אתערוותא-דלתתא' ו'אתערוותא-דלעלא' - לפעמים כשאין ה'אתערוותא-דלתתא' פראוי, מתעכב השפעת ה'אור-העליון' לסיעו פראוי, שהוא בחינת 'אתערוותא-דלעלא'. ואזי אם אינו חזק בדעתו פראוי, יכול לפל על-ידי-זזה חס-ושלום,

וּלְפַעֲמִים יורד עליו בחינת ה'אתערוותא-דלעלא' מיד, וכנ"ל לענין הצמחים.

אָבֵל בכח הצדיקים-האמתיים, על-ידי שנכללין בהקבוצת-הקדוש של הבית-המדרש שלהם - אזי מתחזק תמיד בכל מה שעובר עליו, בכח הסיוע-דלעלא, שהוא בחינת 'אתערוותא-דלעלא' שיורד עליו מיד.

בְּבַחֲיִנַת: "כְּגַגַּת עָלַי נְהָר" - שאינם צריכים להמתין על גשמים, כי ה'נהר' סמוך אליהם מיד. כמו-כן שם ב'אהלים' ו'משפנות' יעקב' ו'ישראל' - סמוך וקרוב מאד ה'אתערוותא-דלעלא', לבחינת ה'אתערוותא-דלתתא', לסיעו בכל עז להתחזק תמיד, וכנ"ל (עי' שם עוד בפנים).

וְזָהוּ (במדבר שם): **"פְּאֵה־לִים נָטַע ה'"**, שהם בחינת 'בשמים יקרים' - זהו בחינת **"נרדי נתן ריחו"** (שיר-השירים א, יב), הנאמר על 'מעשה-העגל', שרצה בלעם להתגבר חס-ושלום בכח זה.

אָבֵל השם-יתברך כבר הקדים רפואה, ומחל להם, עד שנאמר עליו: **"נרדי נתן ריחו"**, **"עזב לא נאמר, אלא נתן"** (שבת פח:).

וּמִזֶּבֶא בדבריו ז"ל בהתורה "תקעו ג" (ח"א ח), לענין שהצדיק יכול להזכיר את ישראל בקול כזה, שהוא בחינת 'קולו של משה', שעל-ידי-זזה יהפך עוונותיהם לזכיות, עד שכל העוונות יתהפכו ויעלו 'דיח-טוב', בבחינת: **"נרדי נתן ריחו"**, וכו' כנ"ל. וזה בחינת: **"פְּאֵה־לִים נָטַע ה'"** וכו'.

וְזָהוּ (במדבר שם): **"כְּפֹאֲרִים עָלַי מִים"** - בחינת 'בחי-הצדיק' שנקרא: **"אריז אשר בלבנון"** (מלכים-ב יד, ט; דברי-הימים-ב כה, יח), בחינת (תהלים צב, יג): **"צדיק פתמר יפּרה, כְּפֹאֲרִי בְּלִבְנוֹן יִשְׁגָה"**, כי הכל בכחו.

לו.

(לקוטי-הלכות, חל-המועד ד, יב)

עקר התקון בשלמות, הוא ב'בית-המקדש', ועל-כּן הִיָּה מְצַפָּה מִשָּׁה מִיָּד לְבוֹא לְשָׁם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שמות טו, יז): **"תבאמו ותטעמו בהר נחלתך"**.

אָבֵל בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים הַתְּגַרָּה בָּהֶם הַשָּׁטָן, וְהַחֲטִיאִים "חֲטָאָה גְדוֹלָה" (שמות לב, כא-ל"א), תִּכְרַף אַחֲרֵי קִבְלַת־הַתּוֹרָה, וְהִכְרַח מִשָּׂה לְהַתְיַגֵּעַ בְּמַסִּירַת־נַפְשׁ עֲצוּם מְאֹד, וְהַתְּפַלֵּל תְּפִלוֹת הַרְבֵּה, עַד שֶׁנִּתְרַצָּה הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ לְיִשְׂרָאֵל וְכוּ'.

וְאִז רָאָה הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא: שְׂאִי־אֶפְשֶׁר לָהֶם לִכְנֹס וּלְבַנּוֹת 'בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ' מִיָּד. וְגַם רָאָה: שֶׁאֶפְלוּ בְּשִׁיבְנָסוֹ לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, וַיִּבְנוּ אֶת 'בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ', הוּא עֲתִיד לְחַרֵּב שְׁתֵּי פְעָמִים, וְהַגְּלוֹת יִתְאַרְךָ מְאֹד.

עַל־כֵּן חָמַל עָלֵינוּ הַשֵּׁם־יִתְבַּרַךְ, וְהַקְּדִים לָנוּ רַפּוּאָה לַמְּכָה, וְצוּה לְיִשְׂרָאֵל: לְבַנּוֹת אֶת הַמִּשְׁכָּן, שֶׁיֵּשׁ בּוֹ כָּל הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל הַבַּיִת־הַמִּקְדָּשׁ.

וּבָזָה הַפְּלִיא חֲסִדוֹ עִמָּנוּ, שֶׁלֹּמֶד לְמִשָּׂה: לְהַמְשִׁיךְ תִּקּוּן נִפְלָא בָּזָה, שֶׁיִּהְיֶה כַּח לְהַמְשִׁיךְ 'קְדוּשַׁת הַבַּיִת־הַמִּקְדָּשׁ', גַּם בְּהוֹלְכֵם בְּמִדְבָּר שָׁמַיִם, מְקוֹם "נִחַשׁ וְשָׂרַף וְעַקְרָב" וְכוּ' (דְּבָרִים ח, טו).

וּבָזָה הַמְּשִׁיךְ תִּקּוּן לְדוֹרוֹת: שֶׁאֶפְלוּ בְּשִׁיחָרֵב הַבַּיִת־הַמִּקְדָּשׁ בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ - יִהְיֶה לָנוּ כַּח לְהַמְשִׁיךְ 'קְדוּשַׁת הַבַּיִת־הַמִּקְדָּשׁ', עַל־יְדֵי 'בְּתֵי־כְנִסְיֹת וּבְתֵי מִדְרָשׁוֹת' שֶׁאֵנוּ בּוֹנִין בִּימֵי הַחֲרָבָן, "שֶׁהֵם בַּחֲנִינַת 'מִקְדָּשׁ מְעֵט', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יחזקאל יא, טז): 'כִּי הִפְּצוּתִים בְּגוֹיִם וְכוּ', וְאֵהִי לָהֶם לְמִקְדָּשׁ מְעֵט וְכוּ'" (מַגֵּלָה כט).

כִּי עֵקֶר הַכַּח לְהַמְשִׁיךְ 'קְדוּשַׁת הַבַּיִת־הַמִּקְדָּשׁ' עַל הַבְּתֵי־כְנִסְיֹת וּבְתֵי־מִדְרָשׁוֹת' שֶׁאֵנוּ בּוֹנִין בְּחוּץ־לְאֶרֶץ בִּימֵי הַחֲרָבָן - הוּא עַל־יְדֵי 'קְדוּשַׁת הַמִּשְׁכָּן'.

שֶׁהַמְּשִׁיךְ מִשָּׂה תִּקּוּן בָּזָה: לְהַמְשִׁיךְ כָּל 'קְדוּשַׁת הַבַּיִת־הַמִּקְדָּשׁ' בְּמִדְבָּר.

עַל־יְדֵי־זֶה יֵשׁ לָנוּ כַּח גַּם עִתָּה, לְהַמְשִׁיךְ 'קְדוּשַׁת הַבַּיִת־הַמִּקְדָּשׁ' אַחֲרֵי הַחֲרָבָן, עַל־יְדֵי הַבְּתֵי־כְנִסְיֹת וּבְתֵי־מִדְרָשׁוֹת'.

וְעַל־כֵּן תִּכְרַף בְּשַׁעַת 'הַקְּמַת־הַמִּשְׁכָּן', רָמַז עַל הַחֲרָבָן, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שמות לח, כא): "אֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן, מִשְׁכָּן" - שֶׁדָּרְשׁוּ רַז"ל (שְׁמוֹת־רַבָּה לֵא, י; תַּנְחוּמָא מִשְׁפָּטִים יא): "מִשְׁכָּן בְּבִנְיָנוּ, מִשְׁכָּן בְּחֲרָבָנוּ".

כִּי עֵקֶר 'הַקְּמַת־הַמִּשְׁכָּן' הִיָּה בְּשִׁבְל־זָה: כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה כַּח לְיִשְׂרָאֵל, לְהַמְשִׁיךְ 'קְדוּשַׁת הַמִּשְׁכָּן', שֶׁהוּא 'קְדוּשַׁת הַבַּיִת־הַמִּקְדָּשׁ' - גַּם אַחֲרֵי הַחֲרָבָן, וְכַנ"ל.

וְזָה (בְּמִדְבָּר כד, ה): "מַה טָּבוּ אֵהְלִיךְ יַעֲקֹב", וּפִרְשׁ רַש"י עַל הַבַּיִת־הַמִּקְדָּשׁ: "מַה טָּבוּ" - אֵהְלִי שִׁילָה וּבֵית עוֹלָמִים בְּיִשׁוּבָן וְכוּ'. "מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ" - אֵף כְּשֶׁהֵם חֲרָבִים וְכוּ'.

הֵינּוּ כַּנ"ל: כְּשֶׁהֵם חֲרָבִים, הֵם בְּבַחֲנִינַת הַמִּשְׁכָּן - כִּי אִז אַחֲרֵי הַחֲרָבָן, אָנוּ מְמַשְׁיכִים 'קְדוּשַׁת הַבַּיִת־הַמִּקְדָּשׁ' עַל הַבְּתֵי־כְנִסְיֹת וּבְתֵי־מִדְרָשׁוֹת, עַל־יְדֵי הַמִּשְׁכָּן, וְכַנ"ל.

כִּי גַּם עַל הַבְּתֵי־כְנִסְיֹת וּבְתֵי־מִדְרָשׁוֹת, נֶאֱמַר גַּם־כֵּן: "מַה טָּבוּ אֵהְלִיךְ יַעֲקֹב" - כִּי הֵם "מִקְדָּשׁ מְעֵט". וְזָה עַל־יְדֵי: "מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ יִשְׂרָאֵל" - דְּהֵינּוּ: עַל־יְדֵי 'קְדוּשַׁת הַמִּשְׁכָּן, וְכַנ"ל.

לז.

(לְקוּטִי־הַלְכוּת, דָּם א, י)

עֵקֶר 'טְהַרַת־הַנֶּפֶשׁ' וְתִקּוּנָהּ, לְהַטְהַר לְגַמְרֵי מִן הַדְּמִיִּם־רָעִים, מְנַפֵּשׁ־הַבְּהֵמִיּוֹת' - הוּא עַל־יְדֵי בַחֲנִינַת הַמַּיִם, בַּחֲנִינַת הַתּוֹרָה' שֶׁזּוֹכִין עַל־יְדֵי 'צְמֵאוּךְ־הַנֶּפֶשׁ', שֶׁזָּה עֵקֶר הַטְהָרָה'.

כי ה'תורה' מטרת את האדם, כמו שדרשו רז"ל (ברכות טז. על במדבר כד. ו): "בנחלים נטיו" - "מה נחלים מעלין את האדם מטמאה לטהרה, אף דברי-תורה מעלין את האדם מטמאה לטהרה".

לח.

(לקוטי-הלכות, חכירות וקבלנות ב, יב-יג - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב פב, 'כי תצא למלחמה')

וזה בחינת ענין בלעם שהפך השם הקללה לברכה, כמו שכתוב (דברים כג. ו): "ויהפך ה' אלקיך לך את הקללה לברכה, כי אהבך ה' אלקיך".

כי "בלעם חשב לקלל את ישראל חס-ושלום על-ידי חטא-העגל" - כמו שכתוב (במדבר כד. א): "וישת אל המדבר פניו", כמו שפרש רש"י ("בתרגומו" - והוא בתרגום-אונקלוס, יהונתן, וירושלמי).

כי על-ידי עבודה-זרה, מפרידין החיות הנמשך מבחינת 'פסדר', מבחינת מ"ה, ואזי הולך 'שלא-בסדר', ואזי תוכל ה'קללה' חס-ושלום לחול.

כי עקר 'אחיזת הקללה' שהוא 'דינים', הוא על-ידי בחינת 'שלא-בסדר'. וזה בחינת ה'קללה' שנתקללו מ'חטא אדם-הראשון'.

אבל השם-יתברך חמל על ישראל, והפך הקללה לברכה, כמו שכתוב: "ויהפך ה'" וכו' - "ויהפך" דיקא.

כי ברחמיו חמל על ישראל, והיה ממשיך חיות מבחינת מ"ה 'בסדר', לבחינת 'שלא-בסדר'. ועל-ידי-זה נתהפך הכל 'בסדר', בבחינת 'פנים-בפנים'.

וזהו: "ויהפך" דיקא - שנתהפך בחינת 'שלא-בסדר', שמשם השתלשלות

'אחיזת-הקללה' חס-ושלום, לבחינת 'פנים', לבחינת 'ברכה', כנ"ל.

וכל-זה היה על-ידי 'משה' - כי איתא שם במאמר הנ"ל (ח"ב פב): "שמשה היה יכל לקשר עצמו עם הפחות-שבפחותים, כי יש בחינת אלקות אפלו בדיוטא-התחתונה וכו'".

נמצא: שעל-ידי 'משה רבנו' על-יו השלום, כל ישראל הם סמוכין תמיד להשם-יתברך, ואפלו פשהם חוטאים חס-ושלום וכו'.

וכל-זה על-ידי ה'תורה-הקדושה' שהמשיך משה לישראל וכו' - כי ה'תורה-הקדושה' יורדת אפלו למי שהוא בעמקי הקלפות, בשאול-תחתיות חס-ושלום. ומעוררת אותו ומקרבת אותו להשם-יתברך וכו'. ועל-ידי 'עסק-התורה', יכולין להתקרב להשם-יתברך אפלו משאול-תחתיות חס-ושלום וכו'.

ועל-כן על-ידי נתינת התורה-הקדושה, אין פח להקללה חס-ושלום, שתחול בישראל, אף-על-פי שחטאו בעבודה-זרה וכו'.

ומאחר שהשם-יתברך עמהם תמיד על-ידי ה'תורה-הקדושה', שהוא אחדותו יתברך - על-כן לעולם אין פח בה'קללה', לחול עליהם חס-ושלום.

כי ה'תורה', היא בחינת 'חכמה' וכו', בחינת מ"ה, בחינת 'אד"ם'. ועל-ידי ה'תורה-הקדושה', לעולם נשפע החיות מבחינת מ"ה 'בסדר', לבחינת 'שלא-בסדר', אף פשהם חוטאים לפניו, כנ"ל.

וזהו שאמר בלעם, אחר ששת אל המדבר פניו (במדבר כד. ה): "מה טבו

אֶהְיֶה יַעֲקֹב, מ"ה' דִּיקָא - כִּי בִּרְכָם
מַעֲיֵן הַקְּלָלוֹת שְׂרָצָה לְקַלְלָם, כְּמוֹ
שְׂאֵמְרוּ רַז"ל (בְּרֵכוֹת טז).

הֵינּוּ שְׂאֵמֵר: שְׂבַחֲנִית מ"ה', שְׂמַשֵּׁם כָּל
הַטּוֹב וְהַבְּרָכָה, בְּחִינַת 'פְּסָדֵר' -
לְעוֹלָם מִשְׁפִּיעַ בָּהֶם עַל-יְדֵי "אֶהְיֶה
יַעֲקֹב", הֵינּוּ: עַל-יְדֵי 'אֶהְלִים' שְׂעוֹסְקִים
בָּהֶם בַּתּוֹרָה.

כִּי עַל-יְדֵי-זֶה לְעוֹלָם הֵם מְקַשְּׂרִים בּוֹ
יִתְבָּרֵךְ בְּבַחֲנִית מ"ה', שֶׁהוּא בְּחִינַת
הַתּוֹרָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה הֵם תָּמִיד בְּבַחֲנִית
'פְּסָדֵר' וְכוּ', שְׂעַל-יְדֵי-זֶה נִתְהַפֵּף הַקְּלָלָה
לְבָרְכָה, נִתְהַפֵּף דִּיקָא, כְּנ"ל.

זֶה שְׂאֵמֵר שֵׁם (בַּמִּדְבָּר כד, ו): "כְּנַהֲלִים
נָטִיו, כְּנַהֲלִים נָטֵעַ ה', כְּנַגּוֹת עָלֵי
נְהָר" וְכוּ', כְּמוֹ שְׂדָרְשׁוּ רַז"ל (בְּרֵכוֹת טז): "מַה
נַהֲלִים מַעֲלִין אֶת הָאָדָם מִטְּמֵאָה לְטְהָרָה,
אִם דְּבַר-יִתְוֹרָה מַעֲלִין אֶת הָאָדָם" וְכוּ'.

הֵינּוּ כְּנ"ל: כִּי הַתּוֹרָה מְקַרְבֶּת אֶת הָאָדָם
אֶפְלוּ מֵעַמְקֵי הַטְּמֵאָה חֲסוּשָׁלוֹם,
וּמְטַהֶרֶת אוֹתוֹ וּמְקַרְבֶּת אוֹתוֹ לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ,
כְּנ"ל.

זֶהוּ: "כְּנַגּוֹת עָלֵי נְהָר" - כִּי עַל-יְדֵי
הַתּוֹרָה, הֵם לְעוֹלָם קְרוֹבִים אֵלָיו
יִתְבָּרֵךְ כְּנ"ל, וְאֵינָן נִפְסְקִין מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ
לְעוֹלָם, כְּמוֹ הַגֵּן שֶׁהוּא אֵצֶל הַנְּהָר, שֶׁהַמִּים
מִשְׁקִין אוֹתוֹ תָּמִיד, וְאֵינָן נִפְסְקִים מִמֶּנּוּ
לְעוֹלָם.

כְּמוֹ-כֵן הֵם מְקַשְּׂרִים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ תָּמִיד עַל-
יְדֵי הַתּוֹרָה, וְתָמִיד נִמְשָׁךְ לָהֶם
הַחַיּוֹת, מְבַחֲנִית מ"ה אָד"ם, שֶׁהוּא בְּחִינַת
הַתּוֹרָה, כְּנ"ל.

זֶה בְּחִינַת מַה שְׂפָרַשׁ רַש"י עַל פְּסוּק
(בַּמִּדְבָּר כב, יג): "וַיִּקָּם בַּלְעָם בַּבֶּקֶר",

וּפָרַשׁ רַש"י: "רַשָּׁע כָּבֵד קִדְמָה אַבְרָהָם,
שְׂנֵאֵמֵר (בְּרֵאשִׁית יט, כז): וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם
בַּבֶּקֶר".

כִּי אַבְרָהָם הַשְּׂפִים בַּבֶּקֶר לְעַקֵּד אֶת יִצְחָק
בְּנוֹ, וְהָעֵקֶדָה הוּא בְּחִינַת 'הַמְתַּקֵּת-
הַדִּינִים'. כִּי 'אַבְרָהָם' - הוּא בְּחִינַת מ"ה',
כְּמוֹכָא (זֶהר בְּרֵאשִׁית ד), בְּחִינַת 'חֶסֶד' 'כְּפָסָדֵר'.
וַיִּצְחָק' - הוּא בְּחִינַת אַבְרָהָם, בְּחִינַת 'שְׂלֵא-
כְּפָסָדֵר'.

וְ'אַבְרָהָם' עַל-יְדֵי הָעֵקֶדָה, קָשָׁר וְעַקֵּד
אֶת בְּחִינַת יִצְחָק, בְּחִינַת
'שְׂלֵא-כְּפָסָדֵר', לְבַחֲנִית אַבְרָהָם, בְּחִינַת מ"ה
כְּפָסָדֵר. וְעַל-יְדֵי-זֶה נִכְלָל 'שְׂלֵא-כְּפָסָדֵר'
בְּבַחֲנִית 'כְּפָסָדֵר' - כִּי נִכְלָל יִצְחָק בְּאַבְרָהָם
עַל-יְדֵי הָעֵקֶדָה.

זֶהוּ הָעֵקֶדָה, עוֹמֶדֶת לְיִשְׂרָאֵל תָּמִיד
לְכַפֵּר עֲלֵיהֶם, בְּכָל-עֵת שֶׁנִּתְרַחֲקִין
מִהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ עַל-יְדֵי חֲטָאֵיהֶם חֲסוּשָׁלוֹם.
וְעַל-יְדֵי-זֶה אֵין שׁוֹם דִּין שׁוֹרָה עַל יִשְׂרָאֵל.
וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי-זֶה נִתְבַּטֵּל וְנִתְהַפֵּף הַקְּלָלָה
לְבָרְכָה, כְּנ"ל.

זֶהוּ שְׂפָרַשׁ רַש"י: "רַשָּׁע כָּבֵד קִדְמָה
אַבְרָהָם, שְׂנֵאֵמֵר: וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם"
וְכוּ'. כִּי עַל-יְדֵי הָעֵקֶדָה, נִמְתַּק וְנִכְלָל
'שְׂלֵא-כְּפָסָדֵר', בְּבַחֲנִית 'כְּפָסָדֵר', בְּבַחֲנִית מ"ה',
וְעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁכִין כָּל הַבְּרֵכוֹת לְיִשְׂרָאֵל
לְעוֹלָם-וָעֶד.

"וַיִּדַע דַּעַת עַלְיוֹן" (בַּמִּדְבָּר כד, טז)

לט.

(ח"א לו, ב)

'מִשָּׁה רַבְּנוּ הוּא 'כָּלֵל הַתְּגַלּוֹת-הַתּוֹרָה,
'שֶׁהוּא בְּחִינַת דַּעַת" (זֶהר פְּקוּדֵי רַכָּא.)

וכו'. ו"בלעם היה פנגד משה בקלפה, כמו שכתוב (במדבר כד, טז): "וידע דעת עליון" (זהר בלק קצג: עץ-חיים ש"ח פ"ד; ועוד).

גם אותיות 'בלע"ם' מרמזין: שהוא בקלפה פנגד התורה.

כי ב' - היא 'התחלת-התורה'. ול' - היא 'סוף-התורה'. וע' - פנגד 'ע' פנים'. ומ' - פנגד 'מ' יום שנתנה תורה'.

מ.

(ח"א מג)

הדבורים של רשע 'ברדעת', מולידים נאוף בהשומע - כי ה'זווגים' נמשכים מה'דעת', כמו שכתוב (בראשית ד, א): "והאדם ידע את חוה אשתו".

אף יש 'זווג-דקדשה' - הוא התקשרות לצדיקים ולתורה ולהשם-יתברך, זה נמשך מ'דעת-דקדשה'. ו'זווגים של עברה' - נמשכים מ'דעת-דקלפה'.

וה'דבור' הוא 'התגלות-הדעת' וכו'. וכשרשע מדבר ומוציא מפיו הבלים, מוליד אוירים ארסיים של נאוף, והשומע ממנו הדבורים, מכניס בגופו אלו האוירים.

ולפיכך ב'בלעם' "שהוא בחינות 'דעת-דקלפה'" (עץ-חיים ש"ח פ"ד; שער הפסוקים בלק), כמו שדרשו חז"ל (ספרי ברכה טז; במדבר-רבה יד, ט; זהר שמות כא: בלק קצג:): על פסוק (דברים לד, י): "לא קם במשה וכו', "בישראל לא קם, אבל באמות קם, ומנו בלעם". כי "משה הוא דעת" (זהר פקודי רכא), "ולזה נקרא דורו דור דעה" (ויקרא-רבה ט, א).

ולכך "פשנטלו מואב עצה ממדין, אמרו להם: אין פחו אלא בפה"

(במדבר-רבה כ, ד; תנחומא בלק ג) - כי ה'פה' הוא 'התגלות-הדעת'.

"אמר מואב: אף אנו נבוא עליהם באדם שפחו בפה" (שם) - כי הוא גם-כן 'דעת-דקלפה', כמו שכתוב (קהלת ז, יד): "את זה לעמת זה עשה אלקים".

וזוה שכתוב (במדבר כד, טז): "וידע דעת עליון", ודרשו רז"ל (ברכות ז.): "שידע מתי הקדוש-ברוך-הוא פועם".

כי 'כשהדעת אינו בישוב' - אזי 'יש פעם', כמו שאמרו רז"ל (פסחים סו:): "כל הפועם חכמתו מסתלקת ממנו".

ו'כשהדעת שלם' - אזי 'אין פעם', כמו שכתוב (ישעיה יא, ט): "לא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדשי, כי מלאה הארץ דעה".

ו'בלעם' - היה מסתכל ב'דעת-דקלפה', שהוא 'מותרות של דעת עליון', וכשמשתנה, ידע שהקדוש-ברוך-הוא בכעס.

נמצא: ש'בלעם' הוא 'דעת-דקלפה', ועל-ידי 'דבוריו' הוליד 'אוירים ארסיים של נאוף' וכו'.

"אשורנו ולא קרוב" (במדבר כד, יז)

מא.

(ח"א נה, ד)

וזוהו בחינת "פרה אדמה" (במדבר יט, ב), כמאמר הזהר (חקת קפ:): "פרה דקבילת משור".

"פָּרַח" - זֶהוּ בַחֲנִינַת 'תַּפְּלָה', בַּחֲנִינַת (הוֹשַׁע יד, א): "וּנְשַׁלְמָה פָּרִים שְׁפָתֵינוּ".

"דָּקְבִילַת מְשׁוֹר" - בַּחֲנִינַת 'הַסְתַּכְלוּת', לְשׁוֹן (בַּמִּדְבָּר כד, יז): "אֲשׁוּרֵנוּ וְלֹא קְרוֹב".

כִּי עַל-יָדַי בַּחֲנִינַת (תְּהִלִּים קכא, א): **"אִשָּׁא עֵינַי אֶל הַהָרִים"** - נַעֲשֶׂה בַּחֲנִינַת 'תַּפְּלָה', וְיִכּוֹל לְהַתְּפַלֵּל - כִּי לְבוֹ נִתְּפַשֵּׁט וְנִתְּיָשֵׁר מֵעַקְמִימוֹתָיו שֶׁהָיָה לוֹ קֶדֶם שֶׁרָאָה 'צַדִּיקַת הַשָּׁם' - וְיִכּוֹל לְרַאוֹת לְמִרְחוֹק, וְרוֹאֶה וּמְשִׁיג 'צַדִּיקַת הַשָּׁם-יִתְבָּרַךְ'.

"דֶּרֶךְ נוֹכַח מֵיַעֲקֹב וְקָם שֵׁבֶט מִיִּשְׂרָאֵל"
(בַּמִּדְבָּר כד, יז)

מב

(ח"א ו, ז)

"שְׁלֹשָׁה דְבָרִים נִצְטוּוּ יִשְׂרָאֵל, לְהַכְרִית זָרְעוֹ שֶׁל עַמְּלֶךְ, וְלִבְנוֹת לָהֶם בֵּית הַבְּחִירָה, וְלִמְנוֹת מֶלֶךְ" (סִנְהֶדְרִין כ:).

"לְהַכְרִית זָרְעוֹ שֶׁל עַמְּלֶךְ" - הִיא בַּחֲנִינַת 'הוֹשַׁע', נִקְדָּה הַתַּחֲתוֹנָה שֶׁל הָאֱלֹהִים וְכוּ'.

"וְלִבְנוֹת בֵּית הַבְּחִירָה" - הוּא בַּחֲנִינַת 'מֹשֶׁה', נִקְדָּה הָעֲלִיוֹנָה שֶׁל הָאֱלֹהִים וְכוּ'.

"וְלִמְנוֹת מֶלֶךְ" - זֶה בַּחֲנִינַת (תְּהִלִּים מז, ה): **"גָּאוֹן יַעֲקֹב"**, הוּא בַּחֲנִינַת 'דָּקִיעַ', הוּא 'ו' שֶׁבַתוֹךְ הָאֱלֹהִים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בַּמִּדְבָּר כד, יז): **"דֶּרֶךְ נוֹכַח מֵיַעֲקֹב"** - שֶׁקָּאֵי עַל "שִׁיקוּם מֶלֶךְ מֵיַעֲקֹב" (תַּרְגוּם-אוֹנֶקְלוֹס).

"וְדֶרֶךְ נוֹכַח" - הוּא בַּחֲנִינַת 'דָּקִיעַ' שֶׁיֵּשׁ בוֹ 'פּוֹכְבִים וּמְזֻלּוֹת'.

וְהִינּוּ: "מֵיַעֲקֹב" - כִּי "יַעֲקֹב אִישׁ תָּם יֹשֵׁב אֱהָלִים" (בְּרֵאשִׁית כה, כז), בַּחֲנִינַת 'דָּקִיעַ', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (יִשְׁעִיָּה מ, כב): **"וַיִּמְתַּחֵם כְּאֱהָל"**, וְכוּ'. (עֵינֵי בַפָּנִים אוֹת ה, עֵינֵי הַדָּקִיעַ).

מג

(ח"א ט, ב; ח"א קיב)

"יֵשׁ שְׁנַיִם-עֶשְׂרֵי שְׁבָטִים, כִּנְגַד שְׁנַיִם-עֶשְׂרֵי מְזֻלוֹת" (שְׁמוֹת-רַבָּה טו, ו), וְ"כָל שֶׁבֶט וְשֶׁבֶט, יֵשׁ לוֹ גִּסְחָא מִיַּחְדָּת וְשַׁעַר מִיַּחְדָּה, לְכָנֶס דְּרֹךְ שָׁם תַּפְּלוּתוֹ" (שַׁעַר-הַכְּפֻנּוֹת, דְּרוֹשֵׁי עֲלֵינוּ לְשַׁבַּח א).

וְכָל שֶׁבֶט, מְעוֹרֵר בְּתַפְּלוּתוֹ כַּח מְזֻלוֹ שְׁבָטִים-עֶשְׂרֵי מְזֻלוֹת, וְהַמְזַל מֵאִיר לְמַטָּה, וּמְגַדֵּל הַצְּמַח וְשֶׁאֵר דְּבָרָיו הַצְּרִיכִים אֵלָיו.

וְזֶה פִּרוּשׁ (בַּמִּדְבָּר כד, יז): **"דֶּרֶךְ נוֹכַח מֵיַעֲקֹב, וְקָם שֵׁבֶט מִיִּשְׂרָאֵל"**. **"וְקָם"** - זֶה בַּחֲנִינַת 'עַמִּידָה', בַּחֲנִינַת 'תַּפְּלָה'.

כְּשִׁי-שֵׁבֶט מִיִּשְׂרָאֵל עוֹמֵד לְהַתְּפַלֵּל - עַל-יַד-יָזָה מְעוֹרֵר 'פּוֹכֵב', וְה'פּוֹכֵב' הוּא דוֹרֵךְ וּמַכָּה הַדְּבָרִים שֶׁיִּגְדְּלוּ.

כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה י, ז): **"אֵין לָךְ עֶשֶׂב מִלְּמַטָּה, שֶׁאֵין לוֹ פּוֹכֵב וּמְלֹאָךְ מִלְּמַעְלָה שֶׁמַּכָּה אוֹתוֹ וְאוֹמֵר לוֹ: 'גָּדַל'."**

"וַיִּרְא אֶת עַמְּלֶךְ וְכוּ'. וַיִּרְא אֶת הַקִּינֵי וְכוּ', וַיֹּאמֶר אֵיתָן מוֹשְׁבֶךָ" (בַּמִּדְבָּר כד, כ-כא)

מד

(ח"ב ה, ד-יא-טו)

עַל-יָדַי 'נְפִילַת-הָאֱמוּנָה' - נַעֲשִׂין וְנִתְּחַזְקִין 'אֱמוּנוֹת-כְּפִזּוּת'.

וְכַן לְהַפְדֵּי: כְּשֶׁמַּעֲלִין וּמִתְקַנֵּין הָאֱמוּנָה -
נְחַלְשִׁין וְנוֹפְלִין הָאֱמוּנוֹת-כּוֹזְבוֹת;
וְחוֹזְרִין וְשׁוֹבִין הָעַבּוּרִים מֵאֱמוּנוֹת-כּוֹזְבוֹת
שְׁלָהֶם, לְאֱמוּנָתָנוּ הַקְּדוּשָׁה, וְנַעֲשִׂים אֲרִיסִים
- עַל-יְדֵי שְׁנִלְקָטִין וְנִבְרָרִין נְפִילַת-הָאֱמוּנָה
שְׁמִשָּׁם יִנִּיקַת אֱמוּנָתָם וְכוּ'.

וּמִחֲמַת שְׂאֵלוֹ הָאֲרִיסִים נַעֲשִׂין מְלַקִּיטַת
נְפִילַת הָאֱמוּנָה - עַל-פֶּן הֵם
מִזִּיקִין לְיִשְׂרָאֵל, וּמְכַנְסִין אֲנָוֹת וְנֹאדָה
בְּיִשְׂרָאֵל.

וְעַל-יְדֵי קְלָקוּל-הַמִּשְׁפָּט, עַל-יְדֵי
רַבָּנִים וְדִינִים שְׂאִינָם בְּשָׂרִים,
בְּחִינַת "מִשְׁפָּט מְעַקֵּל" (חֲבִיקוּק א, ד) - עַל-
יְדִיזָה בָּא חֶסֶד וְשָׁלוֹם טְמֵאָה-הִידוּעַ.

וְזֶה מְעַקֵּל אוֹתוֹת עַמְלִ"ק, שֶׁעַל-יְדֵיו
בָּא ה' טְמֵאָה הַנִּלְוָה, בְּבְחִינַת (דְּבָרִים כה,
יח): "אֲשֶׁר קָרָה בְּדַרְךְ".

וְזֶהוּ (בַּמִּדְבָּר כד, כ"א): "וַיֵּרָא אֶת הַקִּינִי,
וַיֵּרָא אֶת עַמְלִק" - שֶׁהֵם סְמוּכִים זֶה
לְזֶה בְּתוֹרָה - כִּי טְמֵאָה הֵנִי לְ, טְמֵאֹת
עַמְלִק, בָּאָה עַל-יְדֵי אֲרִיסִים.

וְעַל-יְדֵי קְבוּץ הַתְּלִמִּידִים אֶצֶל הָרַב,
נִתְקַבֵּץ וְנִתְלַקֵּט חֶלְקֵי-הָאֱמוּנָה.

וְעַל-פֶּן נִקְרָא לְמוֹד הָרַב עִם הַתְּלִמִּידִים:
'יְשִׁיבָה' - עַל-שֵׁם קְבוּץ חֶלְקֵי-
הָאֱמוּנָה. בְּחִינַת (שְׁמוֹת טז, לה): "אֶרֶץ נוֹשְׁבֹת"
וְכוּ' - כִּי הָרַב מְשַׁגֵּיחַ עַל חֶלְקֵי-הָאֱמוּנָה
שֶׁל כָּל-אֶחָד לְקַבֵּץ וּלְהַעֲלוֹתָם וְכוּ'.

וְעַל-פֶּן הָאֲרִיסִים שֶׁנַּעֲשִׂין עַל-יְדֵי קְבוּצֵי
הָאֱמוּנָה כִּנְל, נִקְרָאִים עַל-שֵׁם
'יְשִׁיבָה', כִּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בַּמִּדְבָּר כד, כ"א): "וַיֵּרָא
אֶת הַקִּינִי, וַיֵּאמֶר 'אֵיתָן מוֹשֶׁבֶד'".

וְזֶהוּ: "אֵיתָן" [בַּהֲפוּךְ אֲתוֹנוֹן] תַּנִּי"א דְּמַסִּיעַ
לְךָ" [וְעֵלָה אֲתָמָר אֵיתָן מוֹשֶׁבֶד] (תְּקוּנֵי-זִהָר
מד, זִהָר פִּנְחָס רַלְח. תְּצֵא רַעַט.) - כִּי לְמוֹד
הַיְשִׁיבָה הוּא מְסִיעַ לְאֲרִיסִים, כִּי הֵם נִתְגַּבְּרִין
עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַיְשִׁיבָה.

כִּי עַל-יְדֵי רַבֵּי עִם תְּלִמִּידִים שֶׁהוּא
בְּחִינַת 'יְשִׁיבָה', עַל-יְדִיזָה נַעֲשִׂין
אֲרִיסִים, עַל-יְדֵי שְׁנֵתְקַבֵּצִין וְנִתְלַקֵּטִין חֶלְקֵי-
הָאֱמוּנָה.

"ראשית גוים עמלק" (בַּמִּדְבָּר כד, כ)

מה.

(ח"א י, י)

"וְאֵלֶּה מוֹסֵיף עַל הָרִאשׁוֹנִים" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה
ל, ג), בְּחִינַת 'תּוֹסֵפוֹת' וְרַבּוּי,
בְּחִינַת 'אַוָּה', 'עֲבוּדָה-זָרָה', כִּמוֹ שֶׁכָּתוּב
(דְּבָרִים ז, ז): "לֹא מִרַבְּכֶם הָשַׁק הַזֶּה", שֶׁפְּרוּשׁוֹ:
'אַוָּה'.

וְזֶה בְּחִינַת: "מוֹסֵיף עַל הָרִאשׁוֹנִים",
שֶׁהוּא בְּחִינַת 'הֶמְן-עַמְלִק', כִּמוֹ
שֶׁכָּתוּב (בַּמִּדְבָּר כד, כ): "רֵאשִׁית גוֹיִם עַמְלִק".
וְתַקּוּנוֹ: עַל-יְדֵי הָרוּחַ שֶׁל הַצַּדִּיק (עֵינן בְּפָנִים).

מו.

(ח"א ל, ו; ח"א קלה)

'אַגָּג' מְלָכוֹת עַמְלִק - הוּא 'כָּללוֹת הָאֲרָבֶע
מְלָכוֹת דְּסִטְרָא-אַחְרָא', כִּמוֹ
שֶׁכָּתוּב (בַּמִּדְבָּר כד, כ): "רֵאשִׁית גוֹיִם עַמְלִק".

מז.

(ח"א נו, ה)

כַּנְגַד מְלָכוֹת-דְּקַדְשָׁה, יֵשׁ מְלָכוֹת-
הַרְשָׁעָה, הֵינּוּ: מְלָכוֹת הֶמְן-

עֲמֶלְקִי, כְּמֵה שְׁכַתּוֹב (במדבר כד, כ): "ראשית גוים עמלק".

מת.

(ח"ב ח, ב-ג)

כְּשֶׁהִסְטֵרָא אַחְרָא יוֹנְקַת מִהֲרַחֲמָנוּת, מ'פגם-הדעת' - הינו: 'דעת דסטרא-אחרא' ש'יונק על-ידי נפילת הדעת דקדושה', בבחינת (בראשית ג, א): "והנחש היה ערום" - אז נפגם ה'רחמנות', ונעשה 'פעם ואכזריות'.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִקְטָן ה'דעת'. ואז מתגבר 'תאוות-נאוף' חסו-שלום.

וְעֲמֶלְקִי - טמא את ישראל בפגם 'תאוות-נאוף', כמו שכתוב (דברים כה, יח): "אשר קרה בדרך". כי 'עמלק' יונק מבחינת ה'דעת', בבחינת (במדבר כד, כ): "ראשית גוים עמלק", בחינת: "והנחש היה ערום". וזה בחינת 'מלחמת עמלק' וכו'.

"ואחריתו עדי אבד" (במדבר כד, כ)

מט.

(חיי-מוהר"ן תט)

אָמַר: שִׁיבוּלִין לְהַבִּיר בְּהַפְּנִים שֶׁל הָאָדָם, אִם לָמַד 'מוֹרֵה-נְבוּכִים'. בְּלוֹמַר: שֶׁהַפְּנִים שֶׁל הַלּוֹמֵד זֶה הַסֵּפֶר, נִשְׁתַּנָּה לְהַרְעוּ, כִּי בּוֹדָאֵי הוּא אוֹבֵד 'צֶלֶם-אֱלֹקִים' פְּנִים-דְּקַדְשָׁה' עַל-יְדֵי-זֶה.

וּכְמוֹ שֶׁרוֹאִין בְּחוּשׁ: שֶׁרָבַם כָּכֶלֶם שְׁעִסְקוּ בְּזֶה הַסֵּפֶר בְּדוֹרוֹת הַלְלוּ, נַעֲשׂוּ אֲפִיקוֹרְסִים גְּמוּרִים, וְהֵם חֲשׂוּדִים עַל כָּל עֵבְרוֹת שְׁבַתּוֹרָה.

כִּי זֶה הַסֵּפֶר, וְכֵן שָׁאֵר סִפְרֵי הַמִּתְקַרִּים - עוֹקְרִים אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי מְאֻמּוֹנֵת-יִשְׂרָאֵל, וּמְתוֹרַתְנוּ-הַקְּדוּשָׁה, וּמִהַשְׂם-יִתְבָּרֵךְ, "וְאַחֲרֵיתוֹ עַדֵּי אֲבָד" (במדבר כד, כ).

"והמה בכים פתח אהל מועד" (במדבר כה, ו)

בכין וקורין את שמע. (תרגום יונתן)

נ.

(ח"א לו, א-ב-ג)

ע' פְּנִים שֶׁל תּוֹרָה, הֵם פִּנְגָד ע' לְשׁוֹן. וְזֶהוּ כָּלֵל: שֶׁכָּל נֶפֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל קֹדֶם שִׁישׁ לָהּ הִתְגַּלּוֹת בְּתוֹרָה וּבַעֲבוּדָה, מְנַסִּין וּמְצַרְפִּים אוֹתָהּ בְּגַלּוֹת שֶׁל ע' לְשׁוֹן - בְּתַאוּוֹתֶיהָ. וְכָלֵלוֹת ע' לְשׁוֹן, הִיא 'תַּאוּוֹת-נְאוּף'.

וּלְפִיכֵן "כְּשִׁקוּרֵין פְּסוּק רֵאשׁוֹן שֶׁל 'קְרִיאַת-שְׁמַע', צְרִיךְ לְהַעֲצִים עֵינָיו" (בְּרֻכּוֹת יג: שֶׁלְחַן-עֲרוּף אוֹרַח-חַיִּים סא, ה; פְּרִי-עֵצִי-חַיִּים שַׁעַר קְרִיאַת-שְׁמַע פ"ו), בְּבַחֲיַנַּת: "עוֹלִמְתָא שְׁפִירְתָּא דְּלִית לָהּ עֵינָין" (זֵהָר מִשְׁפָּטִים צה; פְּרִי-עֵצִי-חַיִּים ש"ס).

כִּי תִקּוֹן הַרְהוּרֵי זְנוּת: שִׁיאֲמַר "שְׁמַע" וְ"בְרוּךְ שֵׁם". כִּי 'תַּאוּוֹת-נְאוּף' בָּאָה מ'עֲבִירַת-דָּמִים', הֵינוּ: מ'טְחוּל', לִילִית', 'שִׁפְחָה בִישָׂא', אֲמָא דְּעַרְבֵי-רַב, מְלָכוֹת-הַרְשָׁעָה' (תַּקּוּנֵי-זֵהָר נב. קמ. תַּקּוּנֵי-זֵהָר-חֲדָשׁ; וְעוּד). וּמְלָכוֹת-אֲדִשְׁמִיא' הוּא בְּבַחֲיַנַּת 'גְּבִירְתָּא', "אֲשֶׁה יֵרֵאתָ ה'" (מִשְׁלֵי לא, ל, וְכו').

וּכְשֶׁמְקַבֵּל עָלָיו 'עַל מְלָכוֹת-שְׁמַיִם' בְּאֵלוֹ הַפְּסוּקִים:

(א) כּוֹלֵל נִשְׁמַתּוֹ בִּי"ב שְׁבַטֵי יָהּ - כִּי בְּשָׁנֵי פְּסוּקִים אֵלוֹ יֵשׁ י"ב תַּבוּת, נֶגֶד י"ב שְׁבַטֵי יָהּ, וּמ"ט אוֹתִיוֹת פִּנְגָד מ"ט אוֹתִיוֹת שְׁבַשְׁמוֹת שְׁבַטֵי יָהּ.

ב) ומפריש נשמתו מנשמת ערב־רב, הבאים מ"אשה זונה, שפחה בישא", שהיא בבחינת (בראשית טז, ח): "מפני שרי גברתי אנכי ברחת", שהתאווה בורחת ונפרדת ממנה.

ואם אינו משתדל לגרש ה"אשה זונה" – אזי הוא בבחינת (משלי ל, כג): "שפחה תירש גברתה".

וזה בחינת 'סגירת עינים' בשעת 'קבלת על מלכות-שמים' – להורות: שעל-ידי 'קבלת על מלכות-שמים', הוא בבחינת: "עולימתא שפירתא דלית לה עינין" – שהיא התאווה שכוללת המדות-רעות של ע' [ע"ן] לשונות.

וכל-זה: כשיש לו לאדם הרהור באקראי בעלמא, אזי די לו באמירת שני פסוקים הנ"ל. אבל אם הוא חסוֹש־לום רגיל בהרהור של התאווה הפלילית – אזי צריך גם-כן להוריד דמעות בשעת 'קבלת מלכות שמים' וכו'.

וזה שתרגם יונתן על פסוק (במדבר כה, ו): "והמה בכים פתח אהל מועד", "בכין וקורין את שמע" – וזה לא עשו, אלא כדי להנצל מהרהור של אשה זונה, שהיא קלפה הקודמת לפרי, ולבוא ל'התגלות-התורה'.

"וירא פינחס וכו' ויקם מתוך העדה ויקח רמח בידו. ותעצר המגפה" (במדבר כה, ז-ח)
"ויעמד פינחס ויפלל ותעצר המגפה" (תהלים קו, ל)

"ויעמד פינחס ויפלל ותעצר המגפה" (תהלים קו, ל). ואמר רבי אלעזר: "ויתפלל" לא נאמר, אלא "ויפלל", מלמד: שעשה פלילות [דין] עם קונו –

בא וחבטן [זמרי ופזבי] לפני המקום, אמר לפניו: רבונו של עולם, על אלו יפלו עשרים וארבעה אלף מישראל? דכתיב (במדבר כה, ט): "ויהיו המתים במגפה ארבעה ועשרים אלף". (סנהדרין מד.)

כשראה פנחס שמבקש לכלותו, חבטן [זמרי ופזבי] בקרקע, ועמד והתפלל וסלקו (המגפה). הדין הוא דכתיב (תהלים קו, ל): "ויעמד פינחס ויפלל" – שהוא עושה את הדין, שנאמר (שמות כא, כב): "ונתן בפללים". (במדבר רבה כ, כה; תנחומא בלק כא)

תא חזי: פנחס קאים קמי דינא תקיפא דיצחק, וסתים פרצה, בגין כך אטלים לגבי פנחס רזא דיצחק. קם קמי פרצה דכתיב (תהלים קו, ל): "ויעמוד פנחס ויפלל". קם בפרצה קמי דינא דיצחק, בגין לאגנא עליהו דישראל. ובגין דא פליל דא ודא בחושבנא. פינחס"ס במנין יצח"ק. (זהר פנחס רלו.)

נא.

(ח"א י, ט)

"ואנחה ברישה דרמחא" (בבא-בבא עד.).
"רמ"ח (במדבר כה, ז), דא רוח
מ"ם" (זהר פנחס רלו.), שהוא "מארבע רוחות באי הרוח" (יחזקאל לז, ט).

כי "המ"ם היא ארבע רוחות" (זהר שם),
שהיא בחינת 'רוח הצדיק' "דנשב בידין ורגלין" (תקוני-זהר נג).

ו'ראש הרמח' – הוא ה'צדיק', "כי ממנו תוצאות הרוח" (לשון הפסוק במשלי ד, כג – עין ח"א תורה ח), כמו שכתוב (במדבר כז, יח): "איש אשר רוח בו".

נב.

(ח"א לח, ז)

ה'תפלה' נקרא 'עמוד', על-שם (תהלים קו, ל): "ויעמד פינחס".

נג.

(ח"א עה)

בחינה זאת של 'ברור הניצוצות', נעשה בכל יום עד ביאת המשיח, עד

שיתקיים (זכריה יד, ד): "ועמדו רגליו ביום
ההוא על הר הזיתים".

כי עקר תקון הניצוצות הוא בבחינת
'רגלין'. כי תורה ותפלה הם בחינת
'עמידה', שהוא בחינת רגלין'.

'תורה' - כמו שכתוב (דברים ה, כז): "ואתה
פה עמד עמדי". וכתיב (שמות יט,
יז): "ויתיצבו בתחתית ההר".

ו'תפלה' - כמו שכתוב (תהלים קו, ל):
"ויעמד פינהם ויפלל". (עי' עוד
בפנים).

נד.

(ח"ב ח, ב-ג יב)

"עקר התפלה היא רחמים ותחנונים"
(אבות פ"ב מ"ג), ועקר ה'רחמים' תלוי
ב'דעת'.

וכשהסטרא אחרא יונקת מה'רחמנות',
מ'פגם הדעת' - נפגם
ה'רחמנות', ונעשה 'פעם ואכזריות'.

ועל-ידי-זה נקטן ה'דעת' וכו'. ואז
מתגבר 'תאות-נאוף' הס'
ושלום וכו'.

ואז אי-אפשר להתפלל בבחינת רחמים
ותחנונים, ואז ה'תפלה בבחינת דין'.
ואז הסטרא-אחרא בולעת את התפלה הס'
ושלום.

ואז כשיש פגם 'תאות-נאוף', שאז
ה'תפלה בבחינת דין', והסטרא-אחרא
בולעת אותה - צריכין 'בעל-פה גדול'
שיוכל להתפלל 'תפלה בבחינת דין'.

כמו 'פינהס' בעת שקנא על 'מעשה
זמרי', שהצרך להתפלל 'תפלה

בבחינת דין, כמו שכתוב (תהלים קו, ל):
"ויעמד פינהם ויפלל".

ו'דרשו רז"ל (סנהדרין מד.): "שעשה
פלילות [דין] עם קונו" - כי קנא
על 'מעשה זמרי', שהוא בחינת (איוב לא, יא):
"כי היא זמה והוא עון פלילים", הינו:
שהוא עוון שצריכין לזה 'תפלה בבחינת
דין', שהוא בחינת 'פלילים'.

והסטרא-אחרא רוצה לבלע גם התפלה
הזאת - אך היא עומדת
ב'בית-הבליעה שלה', ומכרחת על-ידי-זה
להקיא כל מה שבלעה, כל הקדשות של
ה'דעת' וה'רחמנות' וה'תפלות' שבלע,
בבחינת (איוב כ, טז): "חיל בלע ויקאנו".

ולא די שהוא מקיא ומוציא כל הקדשה
שבלע, אף גם מכרח להקיא ולהוציא
'עצמות החיות שלו' ממש, מקרבו ומבטנו,
בבחינת (שם): "מבטנו ירשנו אל".

וזהו בחינת 'גרים' שמתגדין - שהיו
תחלה מ'עצמות הסטרא-אחרא'
ממש, ועכשו חוזרין אל הקדשה.

ועל-ידי ה'גרים' שמתגדין - נתרבה
ונתגדל כבודו יתברך.

וזה בחינת ה'ראה' - כי זה ה'בעל-פה'
הנ"ל שמתפלל 'תפלה בבחינת דין',
שעל-ידי-זה מוציא כל הקדשה מהסטרא-
אחרא, בחינת "ויעמד פינהם ויפלל", הוא
בחינת (משלי כה, יג): "ציר נאמן לשלחיו", כי
הוא מוסר נפשו בשביל ישראל.

וזה בחינת ה'ראה', בבחינת (שם): "פצנת
שלג ביום קציר בן ציר נאמן
לשלחיו" - ו'צנה וקרירות' הוא בחינת
ה'ראה' וכו'.

"עוֹשֶׂה מַעֲשֵׂה זְמָרִי, וּמִבְקֵשׁ שָׂכָר כְּפִינְחָס"
(סוֹטָה כב:)

קכו): "שִׁבְתָּ - שִׁי"ן ב"ת, תִּלְתַּת גְּזֵינִין דְּעֵינְא' וּבִתְ-עֵינִי", בְּחִינַת 'עֵינֵי-הַשָּׁכֶל'.

נִמְצָא: 'שִׁבְתָּ' נִקְרָא: 'עֵינִי לְרֵאוֹת'. (עֵינִי לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵן ח"ב סז).

וְזֶה שְׁאָמַר מֹשֶׁה (שְׁמוֹת כז, כט): "רְאוּ כִּי ה' נָתַן לָכֶם הַשְּׁבֵת וְגו', שָׁבוּ אִישׁ תַּחְתּוֹ, אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי".

"רְאוּ כִּי ה' נָתַן לָכֶם הַשְּׁבֵת" - דְּהֵינּוּ: כְּשִׁישׁ לָכֶם בְּחִינַת 'שְׁבֵת', אֲזַ תִּרְאוּ וְתִתְבַּוְּנוּ הַיָּטֵב: "הֵיכָן הַמְּקוֹם שְׂאֵתֶם שָׁם"! - שְׁלֵא תַהִיּוּ "עוֹשִׂים מַעֲשֵׂה זְמָרִי, וּמִבְקֵשִׁים שָׂכָר כְּפִינְחָס".

עַל-כֵּן: "שָׁבוּ אִישׁ תַּחְתּוֹ" - הֵינּוּ: כָּל אֶחָד וְאֶחָד יִחְשַׁב בְּעֵינֵי עֲצֻמוֹ לְלֹא כְּלוּם, הֵינּוּ: שִׁיחְשַׁב בְּעֵינֵי עֲצֻמוֹ, בַּמְּדֻרְגָה הַפְּחוּתָה שֶׁהוּא 'תַּחַת מְדֻרְגָתוֹ'. (עֵינִי לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵן ח"א יד, ה; וח"א עט).

וְאִם אֵין אַתָּה יָכוֹל לָבֵא לְיַדֵי עֲנָוָה זֹ - עַל-כֵּן-כְּפִינְחָס: "אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ" - הֵינּוּ: שְׁלֵא יְהֵא "עוֹשֶׂה מַעֲשֵׂה זְמָרִי, וּמִבְקֵשׁ שָׂכָר כְּפִינְחָס".

עַל-יַדֵי נְתִינַת הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, נִתְגַּדַּל 'בְּלַעַם'

כְּשֶׁנִּתְנָה תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, הָיָה קוֹלוֹ הוֹלֵךְ מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, וְכָל מַלְכֵי עוֹבְדֵי-כּוֹכָבִים, אֲחֻזְתָּן רַעְדָה בְּהִיכָלֵיהֶן, וְאָמְרוּ שִׁירָה וְכו'. נִתְמַבְצָר בְּלֵם אֲצֵל בְּלַעַם הַרְשָׁע וְאָמְרוּ לוֹ: מַה קוֹל הַקְּמוֹן אֲשֶׁר שִׁמְעֵנוּ? שְׁמָא מִבּוֹל בָּא לְעוֹלָם? "ה' לְמִבּוֹל יֵשֵׁב" (תְּהִלִּים כט, י)? וְכו'. אָמַר לָהֶם: "וַיֵּשֶׁב ה' מִלֶּךְ לְעוֹלָם" (שָׁם), כְּבָר נִשְׁבַּע-הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂאִינוּ מִבִּיא מִבּוֹל לְעוֹלָם וְכו' וְכו'.

נ.ה.

(ח"א עט)

"שָׁבוּ אִישׁ תַּחְתּוֹ" (שְׁמוֹת טז, כט) - הֵינּוּ: 'תַּחַת מְדֻרְגָתוֹ', שְׁפָל מִמָּה שֶׁהוּא.

וְעַל-כֵּן-כְּפִינְחָס: "אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ" (שָׁם) - הֵינּוּ: 'לְמַעַלָּה

מִמְּדֻרְגָתוֹ, כְּגוֹן (סוֹטָה כב:): "עוֹשֶׂה מַעֲשֵׂה זְמָרִי, וּמִבְקֵשׁ שָׂכָר כְּפִינְחָס". (עֵינִי בְּקִטְעַת הַבָּא הַתּוֹרָה רַב לָכֶם).

נ.ו.

(הַתּוֹרָה רַב לָכֶם - בְּהוֹסְפוֹת מִפְּתַבְיָד רַבְנֵנוּ ז"ל, הַנִּדְפָּס בְּסוּף הַסֵּפֶר)

הָ'עוֹלָם-הַבָּא' נִקְרָא 'שְׁבֵת', וְגַם בְּ'שְׁבֵת' נִפְתַּחֵין 'שְׁעָרֵי בִינָה', לְהַתְּבַוְּן הָאָדָם בְּעֲצֻמוֹ: "הֵיכָן הַמְּקוֹם אֲשֶׁר הוּא עוֹמֵד"!

כִּי ב'חֹל' - מְשַׁקֵּעַ בְּטְרִדוֹת, וְאִינוּ יָכוֹל לְהַתְּבַוְּן הַיָּטֵב הַדָּק.

אָבֵל אִם יֵשׁ לוֹ בְּחִינַת 'שְׁבֵת' - בְּחִינַת 'עוֹלָם-הַבָּא', בְּחִינַת 'הַתְּבַוְּנוֹת' - שִׁיתְּבַוְּן בְּעֲצֻמוֹ: "הֵיכָן הַמְּקוֹם שֶׁעוֹמֵד שָׁם"?! - שְׁלֵא יְהִיָּה "עוֹשֶׂה מַעֲשֵׂה זְמָרִי, וּמִבְקֵשׁ שָׂכָר כְּפִינְחָס" (סוֹטָה כב:). - שְׂאִינוּ מִבִּין הַמְּקוֹם שֶׁהוּא עוֹמֵד.

כִּי לְפַעְמִים עוֹמֵד בַּמְּדֻרְגָה הַפְּחוּתָה שְׁבָכְלָם, וְנִדְמָה לוֹ שֶׁעוֹמֵד בְּמְקוֹם גְּדוֹל - אֲזִי אִינוּ נוֹפֵל בְּגִדְלוֹת, וְאִינוּ מְבַקֵּשׁ "שָׂכָר כְּפִינְחָס".

וּבְשִׁבְלֵי-זֶה נִקְרָא בְּחִינַת 'שְׁבֵת' - כִּי בְּ'שְׁבֵת' יָכוֹל לְהַתְּבַוְּן בְּעֲצֻמוֹ. וְגַם אֵיתָא בְּ'זֶה-רֵה-הַקְּדוֹשׁ' (תְּקוּנֵי-זֶהר)

החדושים שמגלה הצדיק הגדול, והוא עומד עצמו על איזה פסוק, ואומר להם מה שאומר.

- רבנו ז"ל עוסק להכניע 'בלעם הרשע' -

נח.

(חיי-מוהר"ן רמד)

פעם-אחת ספר רבנו ז"ל לפני בדרך קבלנא, על גדל היסורים שיש לו: "שהוא מכרח להשב במחשבתו בכל יום, את 'בלעם', בתוך תפלתו". ולא ספר יותר.

והמובן מדבריו בפשיטות: "שהוא צריך בכל יום בשעת התפלה, להכניע את 'בלעם הרשע', לבטל טמאתו מן העולם".

[לקוטי-הלכות, ברפת-השחר ה, צב: על-פן "הצדיקים אמתיים לוחמים עדין בכל יום בתפלתם עם בלעם הרשע" (חיי-מוהר"ן רמד), לבער ולעקר רשם השארת זממתו הרעה ודעותיו הרעים מן העולם.

פי הכל תלוי זה בזה - שעל-ידי "מצח אשה זונה" (ירמיה ג, שהיא 'תאנה הנ"ל, על-ידי-זהה כל הקלוקלים של הרוצים לילך בדרך-הקדש, שעקר עומד פנגדם 'תאנה זאת', "ששם עקר הנסיון והבחירה" (שיחות-הר"ן קטו: ועוד).

אבל אף-על-פי-כן, בכת קדשת נפש איש הישראלי, היו מתגברים כנגדו, וסוף-כל-סוף היו חוזרים בתשובה, אפלו אלו שנכשלו בזה מאד מנעוריהם, כי אף-על-פי-כן ה'יה הטוב מתגבר סוף-כל-סוף, עד שהיו חוזרים בתשובה.

אבל הקלוקל - על-ידי בני-אדם החולקים, שיש בהם כמה וכמה פתות ובחינות, וכלם יונקים זה מזה וכו'.

ומה קול ההמון הזה ששמענו? - אמר להם: חמדה טובה יש לו בבית-גנזיו, שהיתה גנוזה אצלו תתקע"ד דורות קדם שנברא העולם, ובקש לתנה לבניו, שנאמר (שם פסוק י): "ה' עז לעמו יתן". מיד פתחו כלם ואמרו (שם): "ה' יברך את עמו בשלום". (זבחים קטז).

נז.

(ח"ב נז)

כשצדיק גדול אמתי מגלה תורה, חדושים נפלאים ונוראים - הוא טובה להקטנים במעלה, שעל-ידי-זהה נתגדל הקטן במעלה, שהכל רצים ובאים אליו. וגם בהפטר-אחרא נתגדל אחד על-ידי-זהה.

כמו שמצינו ב'בלעם' (זבחים קטז): "כשנתן השם-יתברך את התורה לישראל, באו כל האמות לבלעם".

ובאו אליו כל העולם, ועמד עצמו על איזה פסוק ואמר להם תורה. פי אז כשבאו אליו, שאלו אותו מה ששאלו: "ה' למפול ישב"? (תהלים כט, י), והוא עמד על פסוק, והשיב להם: "ה' עז וכו'" (שם שם, יא).

נמצא: שעל-ידי נתינת התורה לישראל נתגדל בלעם.

וכן בישראל בעצמן שהם בקדשה, ואינם באים חסו-שלום ל'בלעם' וכיוצא בו.

אך כשצדיק גדול אמתי מגלה חדושים, ונעשה רעש גדול, שזה מגלה חדושים נוראים כאלו - אזי כלם מתקבצים ובאים לאיזה קטן במעלה, ונאספים אצלו לשמע ממנו, מחמת הרעש שנעשה על-ידי

הַפְטַרַת פְּרַשַׁת בַּלַּק

”שִׁמְעוּ הָרִים אֶת רִיב ה'” (מיכה ו, ב)

א. (ח”א מח)

כְּשִׁלְשׁוֹנוֹת שָׁל עֲבוּ”ם גּוֹבְרִים חֹס־
וְשָׁלוֹם, אָזִי ה'שְׂכִינָה' הַיָּא
’רִיב’ עִם ’קֹדֶשׁ-אֲבִירֵי-הוּא’, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב
בְּתַקּוּנִים (תַּקּוּנֵי-זֶהַר מִד: - עַל מִיכָה ו, ב): ”שִׁמְעוּ
הָרִים רִיב’ - דְּאִיהִי רִיב עַל בְּנֵהָא
בְּגִלְוֹתָא”.

כִּי ”בְּאַרְצֵי-יִשְׂרָאֵל אִיהִי רִיב” (שם מה:); -
שְׂנֵת־הַפֶּךְ אֶתְּוֹן רִיב’ ב’ וְנַעֲשֶׂה רִיב”.

וְעַקֵּר אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, עַל-יַדִּי ”כַּח
מַעֲשִׂיו”, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב (תַּהֲלִים קִיא, ו):
”כַּח מַעֲשִׂיו הַגִּיד לְעַמּוֹ, לְתַת לָהֶם נַחֲלַת
גּוֹיִם”.

אָבֵל כְּשִׁפְחָה הָזָה וְכוּ, נִפְגָּם - אָזִי גּוֹבְרִים
אֲמוֹת־הָעוֹלָם, גּוֹבֵר ”יִמִּין שְׂקֵר”
(תַּהֲלִים קַמֵּד, ח), וְנַעֲשֶׂה מִ”רִיב” רִיב’ - אָזִי
”אִיהִי רִיב עַל בְּנֵהָא, שְׁגָלוֹ מִשְׁלַחַן אֲבִיהֶם
וּמֵאֲרָצָם יִצְאוּ”.

לְיִשְׂרָאֵל: דַּעוּ בְּמָה צְדָקוֹת עֲשִׂיתִי עִמָּכֶם, שִׁלָּא
כְּעַסְתִּי בִּימֵי בַלְעָם הַרְשִׁיעַ, שְׂאֵלְמָלִי כְּעַסְתִּי,
לֹא נִשְׁתַּיֵּד מִשׁוֹנְאֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שְׂרִיד וּפְלִיט.
(פְּרָכּוֹת ז. סְנֵה־דְרִין קַה: עֲבוּדֵה-זָרָה ז:)

ב. (ספּר־הַמִּדּוֹת, דַּעַת א)

פְּעָמִים הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְבִיא עַל
הָאָדָם דְּבָרִים - פְּדֵי שִׁיבִין
מֵהַדְּבָרִים, רַחֲמָנוּתוֹ וְאֶלְקוּתוֹ יִתְבַּרֵּךְ.

[הַרְבּ מִטְשַׁעֲהֲרִין ז’ ל צִנַּן לְפָסוּק הַנ”ל (מִיכָה ו, ה): ”עַמִּי
זָכַר נָא מַה יַּעֲזֵ בַלַּק וְגו’, וּמָה עָנָה אֹתוֹ בַלְעָם וְגו’, לְמַעַן
דַּעַת צְדָקוֹת ה'”].

ג. (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, בְּרַפְת־הַשְּׁחַר ה, עג - עַל-פִּי לְקוּטֵי-מִזְהַר”ן ח”ב ד, וְאֵת הָעֲרָבִים)

’בַּלַּק’ וְ’בַלְעָם’ - הֵם בְּחִינַת ’חֵיוֹת־רַעוּת’
וְ’מִצַּח־הַנְּחָשׁ’, שְׂרוּצִים לְהַתְגַּבֵּר
בְּכָל-פַּעַם בְּנֶגֶד יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשׁ, עַל שֶׁהֵם
חֲזָקִים בְּאֲמוּנַת־הַרְצוֹן.

וְעַל-כֵּן בְּאֲמַת הַיְתָה אִז עַת צָרָה גְדוֹלָה
לִיעֲקֹב מְאֹד, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב (מִיכָה ו,
ה): ”עַמִּי זָכַר נָא: מַה יַּעֲזֵ בַלַּק מִלְּךְ מִזְאָב,
וּמָה עָנָה אוֹתוֹ בַלְעָם בֶּן בַּעֲזוּר” וְכו’.

ד. (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, נְשִׂיאַת-כַּפִּים ה, יב)

וְעַל-כֵּן הָיוּ יִשְׂרָאֵל בְּאֲמַת בְּסַפְנָה גְדוֹלָה
אִז כְּשִׁשְׁלַח בַּלַּק אַחַר בַּלְעָם. כִּי
ה’דְּבוּר’ יֵשׁ לוֹ כַּח גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד, בֵּין
בְּקַדְשָׁה בֵּין לְהַפֶּךְ חֹס־וְשָׁלוֹם.

”עַמִּי זָכַר נָא: מַה יַּעֲזֵ בַלַּק מִלְּךְ מִזְאָב,
וּמָה עָנָה אוֹתוֹ בַלְעָם בֶּן בַּעֲזוּר, לְמַעַן דַּעַת
צְדָקוֹת ה'” (מִיכָה ו, ה)

וְהִינוּ דְאָמַר לְהוּ נְבִיא לְיִשְׂרָאֵל: ”עַמִּי, זָכַר נָא:
מַה יַּעֲזֵ בַלַּק מִלְּךְ מִזְאָב, וּמָה עָנָה אוֹתוֹ בַלְעָם
בֶּן בַּעֲזוּר מִן הַשָּׁטִים עַד הַגְּלָגַל, לְמַעַן דַּעַת
צְדָקוֹת ה'” מֵאִי ”לְמַעַן דַּעַת צְדָקוֹת ה'” -
אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: אָמַר לָהֶם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא

וּכְמוֹ שִׁפְתוֹב (מיכה ג, ה): **"עמי זכר נא: מה יעץ עליך בלק מלך מואב, ומה ענה אתו בלעם בן בעור" וכו'** - שנגראה מדברי הפסוק: שהיתה עצה עמקה מאד של הסטרא-אחרא, להביא את בלעם.

אך השם-יתברך ברחמיו, עמד בעזרתם, והפך ה'קללה' ל'ברכה'.

ה.

(לקוטי-הלכות, ברפת-הודאה ה, יא)

ועל-כן נתייעץ 'בלק', להביא עליהם 'בלעם', שגם-כן כחו בפיו, כי **"בלעם היה בקלפה בנגד משה"** (במדבר-רבה כ, ד), והוא על-ידי גדל טמאתו וכסופיו הרעים מאד, היה יכל לצרף האותיות להפך, כי **"את זה לעמת זה עשה אלקים"** (קהלת ג, יד).

ועל-כן היו ישראל באמת אז בסכנה גדולה, כמו שפיתוב (מיכה ג, ה): **"עמי זכר נא: מה יעץ עליך בלק" וכו'.**

אבל השם-יתברך ברחמיו חמל על ישראל, ונתן כח לה'פסופין-טובים' של משה וישראל - שיתגברו בנגד פסופין והבלים הרעים של 'בלעם הרשע', עד שעקם את פיו, עד שהכרח לצרף האותיות לטובה לברך את ישראל.

וזה הדבר נעשה בכל דור, כאשר הבנתי מדבריו ורמזיו הקדושים ז"ל (עין חיי-מוהר"ן רמד: שרפנו ז"ל עסק בזה בכל יום להכניע בלעם הרשע' - מובא לעיל).

כי בענין ה'הבלים' היוצאים על-ידי הפסופין-טובים או רעים חסו-שלום, יש דברים נסתרים הרבה וכו'. והשם-יתברך חומל על עמו בכל דור, ו"עושה נפלאות

גדולות לבדו כי לעולם חסדו" - שמוגביר בכל-עת, ההבלים והפסופין דקדשה, על הפסופין וההבלים רעים - שלא יחריבו את העולם חסו-שלום.

ועל-כן צוה השם-יתברך: לזכר מעשה בלעם, כמו שפיתוב: **"עמי זכר נא: מה יעץ עליך וכו', ומה ענה אותו בלעם" וכו' - כדי לידע: שגם עתה השם-יתברך עושה עמנו כמו שהיה אז, להפך בכל פעם עצת הסטרא-אחרא.**

כי באהבתו ובחמלתו הוא שולח לנו בכל דור צדיקים-אמתיים כאלו, שיש כח בקדשתם להגביר ה'הבלים-דקדשה' שנעשין מ'פסופין-טובים' - על ה'הבלים דסטרא-אחרא' שנעשה מ'פסופין להפך'.

ו.

(לקוטי-הלכות, יין-נסף ד, י)

"בלעם היה טמא גדול", כמו שאמרו רז"ל (סנהדרין קה:), והתגבר ברשעתו ובדרכי כשפיו, עד שמשך על עצמו רוח-נבואה, **"עד שהיה גדול בנבואה מאד"**, כמו שאמרו רז"ל (במדבר-רבה יד, ט).

וכל-זה מחמת גדל כח הפחירה' - שיש כח להאדם להכריח בכיכול את רוח-הנבואה, שישרה עליו כרצונו - להמשיך ה'אורה-עליון' ולצירו כרצונו.

ועל-כן באמת היו ישראל אז בסכנה גדולה, כמו שפיתוב (מיכה ג, ה): **"עמי זכר נא: מה יעץ עליך בלק, ומה ענה אתו בלעם" וכו', וכמו שפיתוב בזה-ההקדוש** (בחקותי קיב: בלק רי: ריא:): **"שמימות-עולם לא היו ישראל בסכנה כזאת כמו אז"**. וכל-זה מחמת גדל כחו של ה'בעל-בחירה'.

אבל השם־יתברך חמל עליהם, וציר
ה'אור בעצמו, בבחינת 'ברכה' וכו'.

"הגיד לך אדם מה טוב, ומה ה' דורש ממך,
פי אם עשות משפט, ואהבת חסד, והצנע
לכת עם אלקיך" (מיכה ו, ח)

ז.

(ח"א לא, ו-ט)

מי שהוא בבחינת 'ברית', אזי: "חסד
מתגלה בפמא דאמה" (זהר נשא אדרא-
רבא' קמב.), בבחינת (תהלים פט, כט): "לעולם
אשמר לו חסדי, ובריתי נאמנת לו", וכו'.
וכשנתגלה ה'חסד', הינו: ה'אהבה'
ו'השתוקקות', אזי הוא עושה 'נפשות'
וכו'.

וזוה בבחינת (בכורות ח): "הבלי" - זה בבחינת
"אהבת חסד" (מיכה ו, ח) "שמתגלים
בפמא דאמה", כמו שכתוב (הושע יא, ד):
"בהבלי אדם אמשכם, בעבתות אהבה".

[לקוטי־הלכות, דם א, יב (על־פי ח"א לא הנ"ל): "אהבת
חסד" (מיכה ו, ח), הוא בבחינת 'השתוקקות וכסופין'].

ח.

(ח"א לג, ד)

ה'חסד', הינו ה'אהבה', כמו שכתוב (ירמיה
לא, ב): "אהבת עולם אהבתיך,
על בן משכתיך חסד".

ט.

(ח"א מח)

ה'דבורים' שמדבר בכח בתפלה - הם
עצמן ה'דבורים' של הקדוש-
ברוך־הוא, בבחינת חסד, בבחינת ספה,
בחינת "כ"ח אתון דעבדא דבראשית, שבהם

נברא העולם" (זהר), בבחינת 'ארץ־ישראל', כי
עקר 'ארץ־ישראל' על־ידי "כח מעשיו",
כמו שכתוב (תהלים קיא, ו): "כח מעשיו הגיד
לעמו, לתת להם נחלת גוים".

וזוה בבחינת (מיכה ו, ח): "הגיד לך אדם מה
טוב, ומה ה' דורש ממך, פי אם
עשות משפט, ואהבת חסד, והצנע לכת
עם אלקיך".

"עשות משפט" - "זה הדין" (מכות כד),
בבחינת (שיר־השירים ב, ו): "שמאלו
תחת לראשי".

"ואהבת חסד" - זה בבחינת 'חסדים'
הפנימיים'.

"והצנע לכת" - זה בבחינת 'מקיפים',
בבחינת 'ספה'. פי "דפנות הספה
הם שתיים כהלכתן" (ספה ו:) - שהם נצח
והוד'. "ושלישית אפלו טפה" (שם) - שהוא
בבחינת 'יסוד'.

וזוה בבחינת: "והצנע לכת". "והצנע" -
זה בבחינת 'יסוד', "מגלה טפה ומכסה
טפה" (נדרים כ:). ו"לכת" - זה בבחינת 'נצח
והוד'.

"עם ה' אלקיך" - זה בבחינת 'ארץ־
ישראל', פי "כל הדר בארץ ישראל,
דומה כמי שיש לו אלוקי" (כתבות קי:), פי
'ארץ־ישראל' נעשה מ"כח מעשיו". (עין
בפנים ענין 'ספה' ו'ארץ־ישראל' באריכות).

י.

(ספר־המדות, דעת כ)

מי שהוא "הצנע לכת" (מיכה ו, ח) -
מהשבותיו צלולים.

יא.

(שיחות שאחר ספורי המעשיות,
מעשה בצדיק שנפל עליו עצבות)

הצדיק הפץ תמיד להיות "הצניע-לכת"

(מיקה ו, ח).

יב.

(לקוטי הלכות, ראש השנה ד, ז)

וזה בחינת (מיקה ו, ח): "והצניע לכת עם

אלקיד" - שעקר התקרבות להשם-

יתברך, הוא בבחינת "והצניע לכת", בבחינת
השבח הנאמר על תלמיד-הכם (תהלים מה, יד):
"כל כבודך בת מלך פנימה".

וזה בחינת (ישעיה מד, יג): "בתפארת אדם
לשבת בית" - שעקר תפארתו
וקדשתו של אדם, הוא כשיושב בתוך ביתו,
ששם עקר המשכת הקדשה.

לקוטי תפלות

פרשת בלק

מפתח התפלות

[א] "שִׁדָּה צַפִּים" - שְׁנֹזְפָה שִׁ'עִינִי בַעַל-הַשְּׂדָה' יהיו מאירין בבחינת "שִׁדָּה צַפִּים", להיות צופה ומביט ומסתכל, על כל אחד מישראל, להביאו אל התכלית-האמתית (ח"א סה).

[ב] "הִנֵּה בָרוּךְ לְקַחְתִּי, וּבָרוּךְ וְלֹא אֲשִׁיבָנָה"; "שְׁתַּם הָעֵינַן"; "וַיִּדַע דַּעַת עֲלִיוֹן"; "וְהִמָּה בָנִים פֶּתַח אֶהֱל מוֹעֵד", "בְּכֵן וְקוֹרִין אֶת שְׁמֵע" - א) שְׁנֹזְפָה לְהַמְשִׁיךְ הָאוֹר לְבָרְכָה, וְלֹא לְקַלְלָה. ב) שְׁנֹזְפָה לְהַנְצִיל מ'גְלוֹת הַשְּׁבַעִים-אֲמוֹת', וְלִזְכוֹת ל'שְׁבַעִים-פָּנִים שֶׁל הַתּוֹרָה-הַקְּדוּשָׁה'. ג) שְׁנֹזְפָה לְבַטֵּל וְלְהַכְנִיעַ 'קַלְפַת בַּלְעָם-הַרְשָׁע', פָּגַם תְּאוֹת-נְאוֹף, וְנֹזְפָה לְקַלְפַת בַּלְעָם-הַרְשָׁע, 'פָּגַם תְּאוֹת-נְאוֹף'; וְנֹזְפָה ל'קַדְשֵׁת וּפְרִישוֹת מִשֶּׁה רַבְּנוּ' (ח"א מג).

[ג] "לֹא הֵבִיט אֹן בְּיַעֲקֹב, וְלֹא רָאָה עֵמֶל בְּיִשְׂרָאֵל" - שְׁנֹזְפָה לְהַבִּיט רַק עַל הַטּוֹב שֶׁבְּכָל אֶחָד, וְלֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל הָרַע כֻּלָּל (ח"ב יח).

[ד] "כָּעַת יֹאמֵר לְיַעֲקֹב וּלְיִשְׂרָאֵל, מִה פֶּעַל אֵל" - שְׁנֹזְפָה לְהַמְשִׁיךְ בְּשַׁעַת הָאֲכִילָה, הָאָרֶת-הָרְצוֹן, עַד שֶׁלֹּא נִדַּע כֻּלָּל מִה אָנוּ רוֹצִים. וַיֹּאִיר עֲלֵינוּ הָאָרֶת-הָרְצוֹן' שִׁיְהִיָּה לְעַתִּיד (ח"ב ז).

[ה] "וַיִּשָּׂא בַלְעָם אֶת עֵינָיו, וַיִּרְא אֶת יִשְׂרָאֵל שֹׁכֵן לְשִׁבְטָיו", "בְּקֶשׁ לְהַכְנִים בָּהֶם עֵינֵי-רָעָה" - שְׁנֹזְפָה לְהַנְצִיל מִה'רַע-עֵינַן' שֶׁל בַּלְעָם-הַרְשָׁע וְתַלְמִידָיו, וּמַמְדוּתֵיהֶם-הָרַעוּת; וְנֹזְפָה ל'עֵינֵי-טוֹבָה' שֶׁל 'אֲבָרָהִם-אָבִינוּ וְתַלְמִידָיו' לְהִיּוֹת 'טוֹב-עֵינַן', וְנֹזְפָה לְמַדוּתֵיהֶם-הַטּוֹבוֹת. (ח"א נד).

[ו] "וַיִּדַּע דַּעַת עֲלִיוֹן" - שְׁנֹזְפָה לְהַנְצִיל מ'דְּבוּרִים שֶׁל רְשָׁעִים בְּנִידְעָה', שִׁמוּלִידִים נְאוֹף בְּהַשׁוּמַע דְּבָרֵיהֶם; וְנֹזְפָה לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל 'קַלְפַת בַּלְעָם-הַרְשָׁע', 'פָּגַם תְּאוֹת-נְאוֹף'; וְנֹזְפָה ל'קַדְשֵׁת וּפְרִישוֹת מִשֶּׁה רַבְּנוּ' (ח"א מג).

[ז] "רִאשִׁית גּוֹיִם עֲמַלְק" - שְׁנֹזְפָה לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל 'קַלְפַת עֲמַלְק', שֶׁכָּלוּל מִכָּל ה'אֲרַבְעֵ-מַלְכוּת' (ח"א ל).

[ח] "וַיִּרְא פִּינְחָס וְכוּ', וַיִּקָּם מִתּוֹךְ הָעֵדָה וַיִּקַּח רֶמַח בִּידּוֹ, וַתַּעֲצֵר הַמַּגִּפָּה"; "וַיַּעֲמֵד פִּינְחָס וַיַּפְלֵל, וַתַּעֲצֵר הַמַּגִּפָּה" - שְׁנֹזְפָה לְצַדִּיק בַּעַל-כַּח' גְּדוּל, כ'פִּנְחָס' בַּעַת שֶׁקָּנָא עַל 'מַעֲשֵׂה זְמָרִי' - שֶׁתַּפְּלָתוֹ בְּבַחֲיַנַת 'דִּין', תַּעֲמֵד לְהַסְטֵרָא-אֲחָרָא בְּבֵית-בְּלִיעָתָה, שֶׁתַּהֲיָה מְכַרְחַת לְהוֹצִיא מִבְּטָנָהּ, כָּל הַקְּדָשׁוֹת שֶׁבְּלָעָה (ח"ב ח).

הרחוק מן התכלית, להביאו אל התכלית האמתית.

שיזכה כל-אחד, לסתם עיניו ודעתו מחיזו דהאי עלמא לגמרי, עד שיהיה נכלל תמיד בתכלית הבטול ברצוא ושוב, בתוך התכלית האמתית, שהוא כלו אחד כלו טוב, באפן שיזכה כל אחד ואחד מישראל לכלל תפלתו באחד.

☉ [ב] לקוטי-תפלות ח"א לו ☉
 (על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א לו, בקרב עלי מרעים)
 "הנה ברוך לקחתני, וברוך ולא אשיבנה" (במדבר כג, ב)
 "שתם העין" (במדבר כד, ג)
 "וידע דעת עליזן" (במדבר כד, טז)
 "והמה בכים פתח אהל מועד" (במדבר כה, ו)
 "בכין וקורין את שמע" (תרגום יונתן)
 א) שזכרה להמשיך האור לברכה, ולא לקללה. ב) שזכרה להנצל מגלות השבעים-אמות, ולזכות ל'שבעים-פנים של התורה-הקדושה'. ג) שזכרה לבטל ולהכניע קלפת בלעם-הרשע, 'פגם תאות-נאוף, בזכות משה רבנו. ד) שזכרה להוריד דמעות בקריאת-שמע, באמירת הפסוקים 'שמע' וברוך-שם, כדי להנצל מהרהורים

ותחמל עלינו, ותעזרנו ותושיענו ותזכנו, ותתן לנו כח וגבורה ברחמיך העצומים, ותגן בעדנו, ותהיה עמנו תמיד, שזכרה בכחך הגדול, ובכח וזכות משה רבנו עליו-השלום, ובכח וזכות כל הצדיקים-האמתיים.

לגרש, ולשבר, ולעקר, ולכלות, ולבטל, קלפת בלעם הרשע, מן העולם, שהיא התגברות תאות-נאוף, שהיה שטוף בזמה ביותר.

☉ [א] לקוטי-תפלות ח"א סה ☉

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א סה, 'ויאמר בעז אל רות')

"שדה צפים" (במדבר כג, יד)

שזכרה ש'עיני בעל-השדה' יהיו מאירין בבחינת "שדה צפים" - להיות צופה ומביט ומסתכל, על כל אחד מישראל, להביאו אל התכלית-האמתית

ותן לנו 'בעל-שדה' אמתית, שיוכל לעסק בתקון נפשנו ורוחנו ונשמותינו, שיהיה לו כח לתקן כל הנשמות של החיים והמתים.

להכנים כל הנשמות מחוץ לפנים לתוך השדה הקדושה, ולעסק בכל תקוניהם וצרכיהם, לזרעם, ולנוטעם, ולהשקותם, ולגדלם, ולהצמיחם, ולהרבות פירותיהם, ולתן הרחקה פראוי בין כל האילנות והעשבים שלא יכחישו אחד את חברו חסו-שלום.

ויקנים מהרה מקרא שכתוב: "ישם מדבר לאגם מים, וארץ ציה למוצאי מים. ויושב שם רעבים, ויכונונו עיר מושב. ויזרעו שדות, ויטעו כרמים, ויעשו פרי תבואה. ויברכם וירבו מאד, ובהמתם לא ימעט".

וזכנו לשוב בתשובה-שלמה לפניך באמת, עד שיאירו עיני בעל-השדה, ותהיה השדה נקראת "שדה-צופים", ולא תהיה נקראת חסו-שלום 'שדה-בוכים'.

שתעזר ותושיע ברחמיך הרבים ובחסדיך העצומים, שיהיה כח לה'בעל-השדה, להיות צופה ומביט ומסתכל על כל אחד ואחד מישראל

וְתַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ תְּמִיד, קְדֻשַׁת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, וְקְדֻשַׁת כָּל הַצְּדִיקִים-הָאֲמֵתִיִּים, וְתִזְכְּנוּ מְהֵרָה לְצֵאת מַגְלוֹת שֶׁל הַשְּׁבַעֲיָן-אֲמוֹת שֶׁהוּא תְּאוֹת-נְאוּף, וְכָל שְׂאֵרֵי הַתְּאוֹת רָעוֹת.

וְתַעֲזְרֵנוּ וְתוֹשִׁיעֵנוּ, לְשֹׁבֵר וּלְגֹרֵשׁ וּלְבַטֵּל כָּלֵם, מִעָלֵינוּ וּמִעַל גְּבוּלֵנוּ, חֵישׁ קַל מְהֵרָה.

וְעֲזָרְנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּיִּים, לְקַבֵּל עָלַי תְּמִיד עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם בְּאַהֲבָה, וְאַזְכֶּה לְהַצִּיל אֶת נַפְשִׁי מִהַרְהוּרִים רָעִים, עַל-יְדֵי אֲמִירַת שְׁנֵי פְּסוּקִים אֱלוֹ שֶׁל קְבֻלַּת עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם, שֶׁהֵם "שִׁמְעֵ יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד", "בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד".

וְתִזְכְּנֵנוּ לְהִיּוֹת רְגִיל תְּמִיד לֹאמֹר בְּכָל-פַּעַם אֱלוֹ הַפְּסוּקִים, בְּכֹונָה גְּדוּלָה וְעֲצוּמָה, וּבְשִׁמְחָה גְּדוּלָה, וּבְמִסִּירַת-נַפְשׁ. וְתַעֲזְרֵנוּ אֶת לְבָבִי בְּאַהֲבָה וְתַשׁוּקָה וְחֶפְצָה גְּדוּלָה אֵלֶיךָ, עַד שְׁאַזְכֶּה לְהוֹרִיד דְּמַעוֹת, בְּשַׁעַת קְבֻלַּת עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם, בְּשְׁנֵי פְּסוּקִים הָאֵלֶּה.

וְאַזְכֶּה עַל-יְדֵי-זֶה, לְקַבֵּל וּלְהַמְשִׁיךְ עָלַי מַלְכוּת דְּקְדֻשָׁה, וּלְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר וּלְעַקֵּר וּלְבַטֵּל מַלְכוּת-הַרְשָׁעָה מִן הָעוֹלָם, שֶׁהִיא תְּאוֹת-נְאוּף, שֶׁהִיא שִׁפְחָה-בִּישָׂא אֲשֶׁה-זוֹנָה. וְתַבְרַח הַשִּׁפְחָה מִפָּנַי גְּבֻרָתָהּ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "מִפָּנַי שְׂרִי גְּבֻרָתִי אֲנֹכִי בּוֹרַחַת".

וְאַזְכֶּה בְּכַחֲךָ, לְהַגְבִּיר וּלְהַמְלִיךְ "אֲשֶׁה יִרְאֵת יְהוָה" עַל הָאֲשֶׁה-

זוֹנָה, וְתַכְנֵעַ וְתַפְּלֵל הַשִּׁפְחָה לְפָנַי גְּבֻרָתָהּ וְתַבְרַח מִפָּנַי, בְּאַפְּן שְׁאַזְכֶּה לְבַטֵּל מִמֶּנִּי תְּאוֹת-נְאוּף, וּלְהַתְּגַבֵּר עַל כָּל הַהַרְהוּרִים רָעִים, לְגֹרֵשׁם וּלְשַׁבֵּרם וּלְבַטֵּלם מִעָלַי בְּבִטּוּל גְּמוּר מִעֲתָה וְעַד עוֹלָם.

וְאַזְכֶּה לְצִיר אֶת הָאוֹר-הַפְּשוּט הַבָּא מִלְּמַעְלָה, בְּבַחֲיִנַת בְּרָכָה וְטוֹבָה, אֶף-עַל-פִּי שְׂאֵינִי כְּדָאֵי לְזֶה, כִּי אַתָּה יְדַעְתָּ אֶת עֲצָם הַפְּגָמִים וְהַקְּלָקוּלִים, שֶׁפָּגַמְתִּי וְקִלְקַלְתִּי אֶת כְּלֵי-הַמַּחֲזִין שְׁלִי מְאֹד, עַל-יְדֵי פְּגַם-הַבְּרִית שֶׁהוּא פְּגַם-הַדַּעַת, וְ"מֵאֵין יָבֵא עֲזָרִי" לְצִיר אֶת הָאוֹר לְבְּרָכָה.

אֶף-עַל-פִּי-כֵן, עַל רַחֲמֶיךָ הַרְבִּיִּים אֲנִי בּוֹטָח, וְעַל חֶסֶדֶיךָ אֲנִי נִשְׁעָן, וְלִישׁוּעָתְךָ אֲנִי מִצְפָּה, וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אֲנִי מְקַוָּה.

שְׁתַּעֲשֵׂה עִמִּי כְּחֶסֶדֶיךָ וְנִפְלְאוֹתֶיךָ הַגְּדוּלִים וְהַנּוֹרָאִים, וְתַמְלֵא עָלַי רַחֲמִים, וְתַעֲשֵׂה עִמִּי נְסִים וְנִפְלְאוֹת גְּדוּלוֹת וְנוֹרָאוֹת, וְתַצִּיר בְּעֲצֻמְךָ הָאוֹר הַבָּא מִלְּמַעְלָה בְּבַחֲיִנַת בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וְחַיִּים וְטוֹב, וְיִמְשֵׁךְ עָלֵינוּ הָאוֹר הַקְּדוֹשׁ מִלְּמַעְלָה לְבְּרָכָה וְלֹא לְקַלְלָהּ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "הִנֵּה בָרֶךְ לְקַחְתִּי, וּבָרֶךְ וְלֹא אֲשִׁיבֶנָּה".

וַיִּקְרָא מִקְרָא שֶׁכָּתוּב: "וְלֹא אָבָה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשִׁמְעַ אֶל בְּלַעַם, וַיַּהַפֵּךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָךְ אֶת הַקְּלָלָה לְבְּרָכָה, כִּי אָהַבְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ".

כִּי אֵין לִי שׁוֹם תְּקוּהָ וּמְנוּסָה וּמְבֻטָּח וּמְשֻׁעָן, כִּי אִם עָלֶיךָ לְבַד, וְעַל-

הצדיקים-אמתיים אשר אנו נשענים עליהם תמיד, בכחם נשענתי לצעק אליך תמיד, ולצפות לרחמיך ולישועתך.

עשה עמי מה שתעשה, באפן שאזכה בחיי חיש קל מהרה, לשמירת-הברית באמת, מעתה ועד עולם, בקדשה גדולה, ואזכה להתקדש בקדשתך העליונה, עד שאזכה לשבעים-פנים של התורה-הקדושה.

☪ [ג] לקוטי-תפלות ח"ב יח ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב יז, 'להביט על הטובות')

"לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל"

(במדבר כג, כא)

שנזכה להביט רק על הטוב שבכל אחד, ולא להסתפל על הרע כלל

רבוננו של עולם, דרכך אלהינו להאריך אפך לרעים ולטובים והיא תהלתך.

מלא רחמים, טוב ומטיב לכל, אשר דרכך להטיב לבריותיך, ואתה מטה כלפי חסד תמיד, ואין אתה חפץ להביט ולהסתפל על הרע והאון שאנו עושין חס-ושלום, רק אתה מביט ומשגיח על מעט הטוב שאתה מוצא בקרבנו בחסדיך העצומים.

כמו שכתוב: "לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל, יהוה אלהיו עמו ותרועת מלך בו". ונאמר: "און אם ראיתי בלבי, לא ישמע אדני. אכן שמע אלהים, הקשיב בקול תפלתי".

על-כן מצא עבדך את לבו עדין להתפלל לפניך, ועדין עדין על משמרתך אעמדה ואצפה לישועתך האמתית, מתי תבא אלי, שאזכה לשוב אליך באמת. אשר על-זה בקשתי מלפניך זה כמה, בכמה לשונות של תפלה ותחנונים, ועדין לא נושעתי, ואני יודע שהמניעה ממני.

אבל על טובך הגדול אני נשען עדין, שתצוץ ותביט ותשגיח, על מעט דמעט 'נקדות-טובות' הנמצאים בי עדין. ותעלים עיניך, מלראות ולהסתפל על רבוי ועצם הרע שבי, באפן שתכניע ותבטל רבוי הרע, לגבי מעט הטוב שבי.

ובבכרך הגדול, תתן כח למעט הטוב שבי, שיתגבר על הרע שבי, באפן שאזכה מעתה לשוב בתשובה שלמה לפניך באמת.

ותמיב עמי בחסדך בכל-עת, בגשמיות וברוחניות, לא כגמולי וכמעשי ידי הפגומים חס-ושלום, רק כחסדך וכטובך הגדול וכרחמנותך העצום, אשר אין אתה מביט על הרע, כי-אם על מעט הטוב, ואל תמנע טוב ממני מעתה ועד עולם.

ותרחם עלי ועל כל ישראל, ותתן לי דעת שלם דקדשה, באפן שאזכה להתדבק בדרכיך הקדושים, לבל אסתפל ואביט על הרע של שום בר-ישראל שבעולם, ולא אשים עיני כלל על מעשיו ומדותיו שאינם טובים.

רק אֶזְכֶּה לְדוֹן אֶת כָּל-אָדָם לְכַף-זְכוּת, וְלֹהֶסְתַּכַּל רַק עַל הַטּוֹב שֶׁל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, וְלֹא אֶסְתַּכַּל עַל הָרַע שֶׁלוֹ כָּלָל.

וּבְרַחֲמֶיךָ וְחַסְדֶיךָ הַרְבִּים, תִּפְקַח אֶת עֵינֵי דַעְתִּי, וְתִתֵּן לִי דַעַת שְׁלֹם דַּקְדָּשָׁה, בְּאִפְן שְׂאֵזְכָה לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ וּלְמַצֵּא זְכוּת וְטוֹב בְּכָל-אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, אֲפֹלוּ בְּהַגְרוּעַ-שְׂבַגְרוּעִים.

וְאֶזְכָּה לְרֹאוֹת וּלְהַבִּיט רַק עַל הַטּוֹב שְׂבָכָל-אֶחָד, וְלֹא אֲבִיט וְאֶסְתַּכַּל עַל הָרַע שְׂבָהֶם כָּלָל. וְתִתֵּן לִי עֵין יָפָה וְטוֹבָה, לְהַבִּיט עַל כָּל-אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְטוֹבָה, אֶת הַטּוֹב שְׂבוּ אֶקְבַּל בְּדַעְתִּי לְהֶסְתַּכַּל עָלָיו, וְאֶת הָרַע לֹא אֶקְבַּל וְלֹא אֲשִׁית עֵינַי עָלָיו כָּלָל, לְמַעַן אֶזְכָּה לְהִיּוֹת טוֹב וְיִשָּׁר גַּם עִם יְהוָה וְעִם אַנְשֵׁים.

וַיֵּאִיר עָלֵינוּ הָאֶרֶת-הַרְצוֹן שְׂיִהְיֶה לְעֶתִיד בְּעוֹלָם-הַבָּא, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב: "כָּעֵת יֵאמֹר לִיעֲקֹב וּלְיִשְׂרָאֵל, מָה פָּעַל אֵל". וְנֹאמֵר: "מָה רַב טוֹבְךָ אֲשֶׁר צָפַנְתָּ לִירְאֶיךָ, פְּעַלְתָּ לְחוֹסִים בְּךָ נֶגֶד בְּנֵי אָדָם". וְנֹאמֵר: "עֵין לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים זוֹלָתְךָ, יַעֲשֶׂה לְמַחְכָּה לוֹ".

☪ [ה] לקוטי-תפלות ח"א נד ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נד, ז'יהי מקץ - זכרון)

"וַיִּשָּׂא בַלְעָם אֶת עֵינָיו, וַיִּרְא אֶת יִשְׂרָאֵל שֹׁכֵן לְטַבְטִיּוֹ" (במדבר כד, ב)

בְּקִשׁ לְהַכְנִיס בָּהֶם עֵין-רָעָה (עין בבא-בתיא ס.). וְהִירִי יֵשׁ לָךְ שְׁלֹשׁ מִדוֹתָיו — עֵין-רָעָה, וְרוּחַ-גְבוּהָה, וְנַפְשׁ-רַחְבָּה, הָאֲמוּרִים לְמַעְלָה [בפסוקים, במדבר כב, יג-ח]. (רש"י)

"וַיַּעַן בַּלְעָם וַיֹּאמֶר אֵל עַבְדִּי בַלָּק, אִם יִתֵּן לִי בַלָּק מִלֵּא בֵיתוֹ כֶּסֶף וְזָהָב וְגו' - מִכַּאֲן אֲתָה לְמַד: שְׂיִהְיֶה בּוֹ שְׁלֹשָׁה דְבָרִים: עֵין רָעָה, וְרוּחַ גְבוּהָה, וְנַפְשׁ רַחְבָּה. עֵין רָעָה - דְּכַתִּיב: 'וַיִּשָּׂא בַלְעָם אֶת עֵינָיו וַיִּרְא אֶת יִשְׂרָאֵל'. רוּחַ גְבוּהָה - דְּכַתִּיב: 'מֵאֵן ה' לִתְתִּי לְהַלְךְ עִמָּכֶם'. נַפְשׁ רַחְבָּה - דְּכַתִּיב: אִם יִתֵּן לִי בַלָּק וְגו'. (תנחומא בלק ו. ועין תנא דברי אליהו דרבה פכ"א)

כָּל מִי שֵׁיט בְּיָדוֹ שְׁלֹשָׁה דְבָרִים הַלְלוּ, מִתְלַמְּדֵי שֶׁל אַבְרָהָם אַבִּינוּ. וְשְׁלֹשָׁה דְבָרִים אַחֲרֵים, מִתְלַמְּדֵי שֶׁל בַּלְעָם הַרְשָׁע. עֵין טוֹבָה, וְרוּחַ נְמוּכָה, וְנַפְשׁ שְׂפִלָּה - מִתְלַמְּדֵי שֶׁל אַבְרָהָם אַבִּינוּ. עֵין רָעָה, וְרוּחַ גְבוּהָה, וְנַפְשׁ רַחְבָּה - מִתְלַמְּדֵי שֶׁל בַּלְעָם הַרְשָׁע. (אבות פ"ה מ"ט)

אֵית בַּר נִשׁ דְּבַרְכְתָא אֲתַמְנִים עַל-יְדֵיהּ יְתִיר מְאֹחְרָא וְכו'. 'טוֹב עֵין הוּא יְבָרְךָ', וְכו', בְּגִין דְּהוּא זְמִין דִּיתְמַנִּים בְּרַכְתָּא עַל-יְדֵיהּ בְּהַאי, וְשָׂאֵרִי בְּרַכְתָּא בְּאִשְׁחַחֲוּתָא דִּילֵיהּ. וְאֵית בַּר נִשׁ דְּהוּא זְמִין לְאֲתַמְנִימָא לְוִוְסִין עַל-יְדֵיהּ, וּבְכָל מָה דִּישְׁגַּח לִיתִי לְוִוְסִיָּא וּמְאָרָה וּבַעֲיִיתָא בְּגוֹן בַּלְעָם, דְּאֶמְרִי: 'רַע-עֵין'. דְּהוּא זְמִין בְּכָל בֵּיט, וְלֹא הוּא זְמִין לְטַב. וְאִף עַל גַּב דְּבַרְךָ, בְּרַכְתִּיהּ לֹא בְּרַכְתָּא, וְלֹא אֲתַמְנִים. וְכַד הוּא לֵיִיט, כָּל מֵאן דְּלֵיִיט אֲתַמְנִים, וְאִפִּילוּ בְּרַגְעָא חָדָא, וְעַל דָּא פְּתִיב (במדבר כד, ג): 'שְׂתַם הָעֵין'. בְּכָל אֲתַר דְּעֵינִיָּה שְׁלֵטָא, אֲתַלְטִיָּא, וְכו'. (זהר אחרי סג)

[תרגום: יש אדם שהברכה מתקיימת על-ידו יותר מאחר וכו'. בא נראה מה פתוב בכהן: 'טוב עין הוא יברך', וכו', כי הוא מזמן שיתקיים ברכה על-ידו בזה, ושורה הברכה בהשגחתו. ויש אדם שמזמן שיתקיימו על-ידו קללות, ובכל מה שיתבונן ובאו קללות ומארה ובעתה, כמו בלעם שנקרא: 'רע-עין', שהיה מזמן לכל רע, ולא היה מזמן לטוב, ואף על-גב שברך, ברכתו אינה ברכה ולא התקיימה. ובשניה מקלל, כל מה שמלל התקיים, ואפילו ברגע אחד, ועל-זה פתוב: 'שתם העין'. בכל מקום שעיניו שלטה, התקלל, וכו'.]

שְׂנֹזְפָה לְהַנְצִיל מִה'רַע-עֵין' שֶׁל 'בַּלְעָם-הַרְשָׁע וְתַלְמִידָיו', וּמִמִּדּוֹת-רְעוּת שֶׁלוֹ; וְנֹזְפָה לְ'עֵין-טוֹבָה' שֶׁל 'אַבְרָהָם-אַבִּינוּ וְתַלְמִידָיו', לְהִיּוֹת 'טוֹב-עֵין'

☪ [ד] לקוטי-תפלות ח"ב ז ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ז, 'פי מרחקם ינהגם')

"כָּעֵת יֵאמֹר לִיעֲקֹב וּלְיִשְׂרָאֵל מָה פָּעַל אֵל" (במדבר כג, כג)

שְׂנֹזְפָה לְהַמְשִׁיךְ בְּשִׁעַת הָאֲכִילָה, הָאֶרֶת-הַרְצוֹן, עַד שֶׁלֹּא יִגְדַע כָּלָל מָה אָנוּ רוֹצִים. וַיֵּאִיר עָלֵינוּ הָאֶרֶת-הַרְצוֹן שְׂיִהְיֶה לְעֶתִיד

וְתַעֲזָרְנוּ וְתִזְכְּנוּ, שְׂיִמְשֹׁךְ עָלֵינוּ בְּשִׁעַת אֲכִילָתְנוּ, הָאֶרֶת הַרְצוֹן הָעֲלִיּוֹן, שְׂנֹזְפָה לְכַסֵּף וּלְחַמֵּד וּלְהַשְׁתַּוְּקַק וּלְחַשׂוֹק וּלְהַתְגַּעְגַּע אֵלֶיךָ בְּאֵמֶת, בְּרַצוֹן מְפֹלָג מְאֹד מְאֹד, בְּלִי שְׁעוֹר וְעֶרְךָ, בְּתַכְלִית הַבְּטוּל עַד אֵין סוּף, עַד שֶׁלֹּא יִגְדַע כָּלָל מָה אָנוּ רוֹצִים.

וּבְכֵן יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׁתַּרְאֶה בְּעֵינֵינוּ
וְדַחֲקֵנוּ וְעַמְלָנוּ, וְתַשׁוּר בְּעֵינֵינוּ, וְתַבִּיט
בְּעַמְלָנוּ. וְתַצִּיץ עֲלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ, וְתַשְׁגִּיחַ
עֲלֵינוּ בְּעֵיץ חַמְלַתְךָ, וְתַשְׁמְרֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ
הַטּוֹבִים.

וְתַצִּילָנוּ תְּמִיד מִ'רַע-עֵין', שְׁלֹא יִהְיֶה
לָנוּ שׁוֹם 'עֵיץ-רָעָה', עַל שׁוֹם
אָדָם שֶׁבָּעוֹלָם, רַק נִסְתַּפֵּל תְּמִיד עַל כָּל
אֶחָד בְּ'עֵיץ-טוֹבָה'.

וְנִזְכָּה לַהֲיוֹת מִתְּלַמִּידוֹ שֶׁל 'אֲבָרְהָם
אָבִינוּ' עָלֵיו-הַשְּׁלוֹם, שְׂיֵשׁ בָּהֶם
שְׁלֹשָׁה מִדּוֹת טוֹבוֹת, שֵׁהֶם: 'עֵיץ-טוֹבָה',
'וְנֶפֶשׁ שְׁפֹלָה', וְרוּחַ נְמוּכָה'.

וְתַשְׁמְרֵנוּ וְתַצִּילָנוּ מִתְּלַמִּידוֹ שֶׁל
'בְּלַעַם הַרְשָׁע', שְׂיֵשׁ לָהֶם
שְׁלֹשׁ מִדּוֹת רָעוֹת, שֵׁהֶם: 'עֵיץ-רָעָה',
'וְרוּחַ גְּבוּהָ', וְנֶפֶשׁ רַחְבָּה'.

אָבִינוּ, מִלְּפָנֵינוּ, אֲדִירָנוּ, בּוֹרְאָנוּ,
גּוֹאֲלָנוּ, יּוֹצְרָנוּ, קְדוֹשָׁנוּ, קְדוֹשׁ
יַעֲקֹב, רוֹעֵנוּ, רוֹעֵה יִשְׂרָאֵל, הַמְּלִיךְ הַטּוֹב
וְהַמְּטִיב לְכָל, 'טוֹב-עֵיץ' בְּאַמֶּת.

זַכְּרֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, שְׁאַזְכָּה לְהַתְּדַבֵּק
בְּמִדּוֹתֶיךָ הַטּוֹבִים, לַהֲיוֹת 'טוֹב-
עֵיץ' בְּאַמֶּת תְּמִיד.

וְתַצִּילָנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים מִ'עֵיץ-רָעָה',
שְׁלֹא יִשְׁלַט בָּנוּ שׁוֹם 'עֵיץ-
רָעָה', מִשׁוֹם אָדָם וּמִשׁוֹם נִבְרָא שֶׁבָּעוֹלָם,
וְלֹא יִהְיֶה לְ'הַרַע-עֵיץ' שׁוֹם כַּח וְשׁוֹם
שְׁלִיטָה, וְלֹא יוּכַל לְהַזִּיק לָנוּ כָּלֵל חֵס-
וְשָׁלוֹם, לֹא בְּגַשְׁמִיּוֹת וְלֹא בְּרוּחָנִיּוֹת.

מִלֵּא רַחֲמִים, טוֹב לְכָל, טוֹב וּמְטִיב,
טוֹב וּמְטִיב לְרָעִים וְלַטּוֹבִים, טוֹב
בְּאַמֶּת תְּמִיד, הַטּוֹב כִּי לֹא כָּלוּ רַחֲמֶיךָ,
וְהַמְּרַחֵם כִּי לֹא תִּמּוּ חֲסָדֶיךָ.

רַחֲמֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, וְהַצִּילָנוּ
מִ'רַע-עֵיץ' מִכָּל הַבְּחִינּוֹת, הֵן
שְׁלֹא יִהְיֶה לָנוּ שׁוֹם 'עֵיץ-רָעָה' כָּלֵל, הֵן
שְׁלֹא יִשְׁלַט בָּנוּ שׁוֹם 'עֵיץ-רָעָה' מִשׁוֹם
אָדָם וּמִשׁוֹם נִבְרָא שֶׁבָּעוֹלָם.

וְתַבִּיט עָלַי בְּעֵינֶיךָ הַטּוֹב, "בְּעֵינָא חָדָא
דְּרַחֲמִי", וְתַמְשִׁיךְ וְתַשְׁפִּיעַ עָלַי
'טוֹב-עֵיץ'. וְתַשְׁמְרֵנִי וְתַצִּילָנִי, שְׁלֹא יִהְיֶה
עֵינִי רָעָה כָּלֵל בְּגִדְלַת חֲבָרִי, וּבְגִדְלַת כָּל
הָעוֹלָם כָּלוּ.

וְתַצִּילָנִי, שְׁלֹא יִשְׁלַט בָּנוּ שׁוֹם 'עֵיץ-
הַרַע', מִשׁוֹם 'רַע-עֵיץ'
שֶׁבָּעוֹלָם, וְלֹא יִזִּיק לָנוּ עֵינָם הַרָעָה כָּלֵל,
הֵן בְּגַשְׁמִיּוֹת הֵן בְּרוּחָנִיּוֹת, בְּגוֹף וּנְפֶשׁ
וּמְמוֹן.

וְתַשְׁמֵר צִאתָנוּ וּבּוֹאָנוּ לְחַיִּים טוֹבִים
וְלְשָׁלוֹם מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם, כִּי
אֵין לָנוּ עַל מִי לְהַשְׁעֵן, כִּי אִם עָלֶיךָ לְבַד
אָבִינוּ שֶׁבְּשָׁמַיִם.

כִּי "אֲשׁוּרָנוּ עֲתָה סִכְּבוּנוּ עֵינֵיהֶם יִשִּׁיתוּ
לְנִטּוֹת בְּאַרְץ. צָרִי יִלְטֹשׁ עֵינָיו לִי.
אֲשָׂא עֵינַי אֶל הַהָרִים, מֵאַיִן יָבֵא עֲזָרִי.
עֲזָרִי מֵעַם יְהוָה, עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ. כִּי
אֶלֶיךָ אֱלֹהִים יְהוָה עֵינַי, בְּכָה חֲסִיתִי, אֵל
תִּעַר נַפְשִׁי. עֵינַי תְּמִיד אֶל יְהוָה כִּי הוּא
יוֹצֵא מִרְשֶׁת רַגְלִי".

"אֵלֶיךָ נִשְׁאַתִּי אֶת עֵינַי הַיּוֹשְׁבֵי
בַשָּׁמַיִם. הִנֵּה כְּעֵינַי עֹבְדִים אֶל
יַד אֲדוֹנֵיהֶם, כְּעֵינַי שֹׁפְחָה אֶל יַד גְּבֻרָתָהּ,
כֵּן עֵינֵינוּ אֶל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַד שְׂיִחָנֵנוּ.
חַנּוּנוּ יְהוָה חַנּוּנוּ, כִּי רַב שָׁבַעְנוּ בּוֹז."

וְתִמְשִׁיךְ עָלֵינוּ וְעַל כָּל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל,
קִדְשָׁת וּפְרִישוֹת מִשָּׁה רַבְּנוּ
עָלְיוֹ-הַשְּׁלוֹם, וּקְדֻשָּׁת כָּל הַצְּדִיקִים-
הָאֱמִתִּיִּים שׁוֹמְרֵי-הַבְּרִית בְּאֵמֶת, בְּזִכּוֹתֶם
תַּחֲנִינוּ וְתוֹשִׁיעֵנוּ, שְׁנִזְכֶּה גַם כֵּן לְהִיּוֹת
שׁוֹמְרֵי-הַבְּרִית בְּאֵמֶת.

וְתִשְׁמְרֵנוּ וְתִצְלִלְנוּ מֵעַתָּה, מִכָּל מִינֵי
פְגָם-הַבְּרִית, וּמִכָּל מִינֵי
הַרְהוּרִים רָעִים, וּמִכָּל מִינֵי בְּלוּלִים
וְעָרְבוּב הַדַּעַת, וְתִזְכְּנוּ לְקִדְשַׁת-הַבְּרִית,
וְלְקִדְשַׁת הַדַּעַת, בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת
בְּאֵמֶת.

☪ [זו] לקוטי-תפלות ח"א מג ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א מג,
'להתרחק מדבורים של רשע')

"וידע דעת עליון" (במדבר כד, טז)

שִׁנְזָפָה לְהַנְצִל מ'דבורים של רשעים בני-דעה',
שִׁמּוּלִידִים נְאוּף בְּהַשׁוּמַע דְּבָרֵיהֶם; וְנִזְכָּה לְהַכְנִיעַ
וּלְבַטֵּל 'קִלְפַת בַּלְעָם-הַרְשָׁע', פָּגָם תְּאוּת-נְאוּף;
וְנִזְכָּה ל'קִדְשוֹת וּפְרִישוֹת מִשָּׁה רַבְּנוּ'

☪ [זי] לקוטי-תפלות ח"א ל ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ל, 'מישרא דספינא')

"ראשית גוים עמלק" (במדבר כד, כ)

שִׁנְזָפָה לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל 'קִלְפַת עַמְלָק',
שְׁכָלוּל מִכָּל ה'אַרְבַּע-מַלְכֵי־יָם'

וְנִזְכָּה, לְהַרְג וּלְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר וּלְעַקֵּר
וּלְבַטֵּל, קִלְפַת מַלְכוּת עַמְלָק
הַרְשָׁעָה, שְׁכָלוּל מִכָּל הָאַרְבַּע-מַלְכֵי־יָם.

וְתִעֲזָרְנוּ לְמַחֲוֹת שְׁמוֹ וְזָכְרוּ מִן
הָעוֹלָם, כְּמוֹ שְׁכָתוּב:
"תִּמְחָה אֶת זִכְרֵ עַמְלָק, מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם
לֹא תִשָּׁכַח". וַיְקִים מִקְרָא שְׁכָתוּב:
"הָאוֹיֵב תִּמּוּ חַרְבוֹת לְנִצָּח, וְעָרִים נִתְּשָׁפוּ,
אֲבָד זִכְרָם הֵמָּה. וַיְהוֹה לְעוֹלָם יֵשֵׁב, כּוֹנֵן
לְמִשְׁפַּט כְּסָאוֹ".

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֵהִי
אֲבוֹתֵינוּ, שְׁתַּהֲיֶה בְּעֲזָרְנוּ, וְתִשְׁמְרֵנוּ
בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּיּוֹת, וְתִרְחִיקֵנוּ מִלְּהַתְּחַבֵּר עִם
רְשָׁעִים.

וְתִשְׁמֹר אוֹתִי, שְׁלֹא יְהִי נִשְׁמַע לְאֲזַנֵּי
לְעוֹלָם, דְּבוּרִים שֶׁל רְשָׁעִים
שֶׁהֵם בְּנֵי-דַעָה, אֲשֶׁר דְּבוּרֵיהֶם הֵם
אוֹרִים אֲרִסִּים שֶׁל נְאוּף, וּמּוֹלִידִים נְאוּף
בְּהַשׁוּמַע דְּבָרֵיהֶם.

וְתִזְכְּנֵי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּיּוֹת לְשִׁמִּירַת-
הַבְּרִית בְּאֵמֶת, וְתַחֲמַל עָלֵינוּ
וְתַהֲיֶה עִמָּנוּ תְּמִיד. וּבְחִסְדְּךָ הַגָּדוֹל
תּוֹשִׁיעֵנוּ וְתִעֲזָרְנוּ, וְתַכְנִיעַ, וְתִשְׁבֵּר,
וְתִעַקֵּר, וְתַבְטֵל, קִלְפַת בַּלְעָם הַרְשָׁע מִן
הָעוֹלָם, שֶׁהוּא פָּגָם תְּאוּת-נְאוּף.

לְהַסְטֵרָא-אַחֲרָא וְהַקְלִפָּה בְּבֵית הַבְּלִיעָה
שְׁלָה.

עַד שֶׁתְּהִיָּה מְכַרְחַת הַסְטֵרָא-אַחֲרָא
וְהַקְלִפָּה, לְהַקִּיא וּלְהוֹצִיא מִקְרָבָהּ
וּבִטְנָה, כָּל הַקְדָּשׁוֹת שֶׁבְּלִעָה, וְכָל הַדַּעַת
וְהַרְחָמְנוֹת וְהַתְּפִלוֹת, וְכָל מִינֵי נִיצוּצוֹת-
הַקְדָּשָׁה שֶׁבְּלִעָה עַל-יְדֵי חֲטָאֵינוּ וּפְשָׁעֵינוּ
הַרְבִּים, וּבִכְפָּרֵט עַל-יְדֵי פְגָם-הַבְּרִית, הַכֹּל
תְּהִיָּה מְכַרְחַת לְהַקִּיא וּלְהוֹצִיא מִקְרָבָהּ
וּבִטְנָה חֵישׁ קַל מְהֵרָה.

וַיִּקְרָא מְהֵרָה מִקְרָא שְׁכָתוֹב: "חֵיל בְּלַע
וַיִּקְאֵנוּ, מִבִּטְנֵנוּ יִרְשָׁנוּ אֵל",
וְתִהְיֶה מְכַרְחַת הַסְטֵרָא-אַחֲרָא וְהַקְלִפָּה,
לְתַן הַקְּאוֹת הַרְבֵּה בְּכָל עֵת וּבְכָל שְׁעָה.

עַד אֲשֶׁר תִּקְיָא וְתוֹצִיא גַם עֲצָמוֹת
חַיּוֹתָה מִמָּשׁ מִקְרָבָהּ וּבִטְנָה, כְּמוֹ
שְׁכָתוֹב: "מִטָּה עֲזָךְ יִשְׁלַח יְהוָה מִצִּיּוֹן,
רְדָה בְּקֶרֶב אֵיבֶיךָ".

וַיִּתְגַּבְּרוּ גֵרִים רַבִּים אֲמִתִּיִּים, וַיִּתּוֹסְפוּ
עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל, וַיִּפְּרוּ כָּל
אֲמוֹת הָעוֹלָם כַּח מְלָכוֹתֶיךָ.

וַיִּדְעוּ כָּלָם "כִּי אַתָּה הוּא יְהוָה לְבַדְּךָ
עַלִּיּוֹן עַל כָּל הָאָרֶץ". וַיִּתְגַּדֵּל
וַיִּתְקַדֵּשׁ וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְעַלֶּה כְּבוֹדְךָ
עַל כָּל בְּאֵי עוֹלָם.

☪ [ח] לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת ח"ב ח ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ח, 'תקענו תוכחה')

"וַיִּרְא פִּינְחָס וְכו' וַיִּקָּם מִתּוֹךְ הָעֵדָה וַיִּקַּח
רֶמַח בִּידּוֹ. וַתַּעֲצֵר הַמַּגֵּפָה" (במדבר כה, ז-ח)
"וַיַּעֲמַד פִּינְחָס וַיִּפְּלַל, וַתַּעֲצֵר הַמַּגֵּפָה"
(תהלים קו, ל)

שִׁנְזָפָה לְצַדִּיק בְּעַל-כַּח' גְּדוֹל, בְּפִנְחָס' בַּעַת שְׁקִנְא
עַל מַעֲשֵׂה זְמָרִי - שֶׁתְּפִלָּתוֹ בְּבַחֲיַנַּת 'דִּין', תַּעֲמַד
לְהַסְטֵרָא-אַחֲרָא בְּבֵית-בְּלִיעָתָה, שֶׁתְּהִיָּה מְכַרְחַת
לְהוֹצִיא מִבִּטְנָה, כָּל הַקְדָּשׁוֹת שֶׁבְּלִעָה

וְתִרְחֵם עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, וְתִשְׁלַח
לָנוּ צַדִּיק אֲמִתִּי גְבוּר וַיְבַעַל-
כַּח' גְּדוֹל, אֲשֶׁר יִקְנֵא קִנְאָת יְהוָה צְבָאוֹת,
וַיִּתְפַּלֵּל לְפָנֶיךָ 'תְּפִלָּה בְּבַחֲיַנַּת דִּין', בְּכַח
וּגְבוּרָה גְּדוֹלָה דְקָדְשָׁה, וַיַּעֲשֵׂה פְּלִילוֹת
עִמָּךְ.

כְּמוֹ פִּנְחָס בַּעַת שְׁקִנְא עַל מַעֲשֵׂה זְמָרִי,
כְּמוֹ שְׁכָתוֹב: "וַיַּעֲמַד פִּנְחָס
וַיִּפְּלַל, וַתַּעֲצֵר הַמַּגֵּפָה".

וְתַעֲזְרֵנוּ בְּזָכוֹת וְכַח תְּפִלַּת הַצַּדִּיק
ה'בַּעַל-כַּח', לְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר
וּלְבַטֵּל 'תְּאוֹת-נְאוֹף' מֵעָלֵינוּ, וּמֵעַל כָּל
עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

וְתַחֲמַל עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל, בְּחַמְלָתְךָ
הַחֲזָקָה וּבְאַהֲבָתְךָ הַגְּדוֹלָה,
וְתַתֵּן כַּח וּגְבוּרָה לְתְּפִלַּת הַצַּדִּיק ה'בַּעַל-
כַּח' הַזֶּה - שֶׁתְּפִלָּתוֹ בְּבַחֲיַנַּת 'דִּין', תַּעֲמַד

שבועה עשר בתמוז

כי עקר ה'זפרון' תולה ב'עין' וכו', כי ה'שכחה' בא על-ידי 'רע-עין', על-ידי 'מיתת הלב' וכו', כי 'רע-עין' ו'מיתת הלב' הם בחינה אחת וכו'.

ו'מיתת הלב' היא בחינת 'שבירי לוחות'. 'לב', הוא בחינת 'לוחות', בבחינת (משלי ג, ג): "פתבם על לוח לבך". ו'שכחה' היא על-ידי 'שבירי לוחות', כמאמר חז"ל (ערובין נד.): "אלמלא לא נשתברו לוחות הראשונות, לא היתה שכחה בעולם".

נמצא: שעקר ה'שכחה', היא על-ידי 'רע-עין', בחינת 'מיתת הלב', בחינת 'שבירי לוחות', שמשם עקר ה'שכחה'.

ג.

(ח"א ס, ז"ח)

ב'שעוסק לעזר בני-אדם, צריך לשמור עצמו מ'תלמידים שאינם הגונים', כדי שלא יהא נדבק בו מהרע שלהם, שלא יזיק לו, כמו שאמרו רז"ל (חולין קלג): "כל המלמד לתלמיד שאינו-הגון" וכו'.

וכן אסרו חז"ל (שבת קח): "לכתב על עזר בהמה טמאה, שנאמר (שמות יג, ט): 'למען תהיה תורת ה' בפיה', מן המתר לפיך".

וב'שלומד עם אחר - הוא בחינת 'בתיבה', כי ה'לשון' הוא בחינת (תהלים מה, ב): "לשוני עט סופר מהיר", ש'שחקק ונכתב על לב' התלמיד,

"בשבועה עשר בתמוז נשתברו הלוחות, ובטל התמיד" (תענית פ"ד מ"ו)
- ענין 'שבירת הלוחות' ו'שבירי לחות' -

א.

(ח"א לד, ז)

כ'שה'לב', הינו בחינת 'זא"ו', בחינת 'לוחות', משקע ב'אהבות-רעות', הינו 'חרפות ובזיונות', הנקרא "ערלת לב" (דברים י, טז) - אזי הוא בבחינת 'שבירי לוחות'.

ו'חרפה' הוא בחינת 'ערלה' וכו', והוא בחינת 'אהבה נפולה ושבירה' וכו', הבאים מ'שבירת כלי-ההסד' וכו'.

וב'שה'לב' משקע ב'חרפה', ב'ערלת לב', בחינת 'שבירי לוחות', הינו: "חרפה שברה לבי" (תהלים סט, כא), ומקשר ה'לב' הינו ה'זא"ו', לה'יו"ד' - הינו: לה'נקדה', בחינת 'צדיק', ששם ה'אור האהבה הקדושה' שורה וכו' - אזי נתבטל ה'אהבות רעות', ה'חרפות', ה'ערלת לב'.

כי ה'צדיק' יאיר לה'זא"ו', לה'לב' - ונתבטל ה'חרפה', הינו "ערלת לב" וכו' - כי שם שורה 'אהבה הקדושה'.

ב.

(ח"א נד, ד)

כדי לשמור ה'זפרון', צריך לשמור עצמו שלא יפל לבחינת 'רע-עין', לבחינת 'מיתת הלב'.

כמו שכתוב (משלי ג, א): "פִתְּבֵם עַל לִוּחַ לְבָבְךָ".

וְעַל-כֵּן צָרִיךְ שְׁלֹא יִהְיוּ דְבָרָיו נִכְתָּבִין עַל בְּחִינַת 'עוֹר בְּהֵמָה טְמֵאָה', הֵינּוּ: 'תְּלַמִּיד שְׂאִינוֹ-הֶגְנוֹן'.

אך אי-אפשר להיות נשמר בעצמו שלא ישמעו תלמידים שאינם-הגונים ממונו. ולזה צריך שיהיה למודו, "ללמד וללמד ולשמר ולעשות" (סוטה לז.) - דהינו: שעל-ידי למודו עם תלמידו, יהיה "באלו עשאו להברו, ובאלו עשאו לדברי-תורה", כמו שאמרו רז"ל (סנהדרין צט:).

ואזי השם-יתברך שומר אותו: שלא יהיו דבריו נכתבין בכח הזכרון של התלמיד שאינו-הגון, רק יהיו נשפחין ממונו.

וזהו: "ואלה להרפות וכו' (דניאל יב, ב) - הינו: בחינת: "חרפה שברה לבי" (תהלים סט, כא), בחינת 'שכחה', 'שבירת הלב', שהיא בחינת 'שבירת הלוחות', כמו שכתוב: "לוח לבך" (משלי ג, א).

וְעַל-יְדֵי 'שְׁבִירַת הַלּוּחוֹת' בָּא 'שְׁכָחָה', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (ערוובין נד.): "אֶלְמָלָא לֹא נִשְׁתַּבְּרוּ לִוְחוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת, לֹא הִיָּתָה שְׁכָחָה".

הֵינּוּ: שְׂאוֹתָן שְׂאִינָן רְאוּיִין לְקַבֵּל, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'עוֹר בְּהֵמָה טְמֵאָה', נִשְׁפָּח מֵהֶם כִּנ"ל.

ד.

(ח"א ריז)

'ז'כרו תזרת מ'שה" (מלאכי ג, כב), ראשי-תבות 'תמ"ז' חסר 'זא"ו'.

כִּי אַז ב'תמוז' צריכים להמשיך הזכרון, לתקן השכחה, כי אז נתהוה השכחה.

כִּי עַל-יְדֵי "הַלּוּחוֹת שֶׁנִּשְׁתַּבְּרוּ בְּחֹדֶשׁ תְּמוּזָה" (תענית פ"ד מ"ו), נִתְהוּהָ ה'שְׁכָחָה' - כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (ערוובין נד.): "אֶלְמָלָא לֹא נִשְׁתַּבְּרוּ הַלּוּחוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת, לֹא נִשְׁתַּכַּחַה תּוֹרָה מִיִּשְׂרָאֵל".

וְעַל-כֵּן חָסַר 'זא"ו' מ'תמוז' - כִּי מֵאַחַר שֶׁנִּשְׁתַּבְּרוּ הַלּוּחוֹת, נִסְתַּלַּק ה'זא"ו', כִּי הַלּוּחוֹת הֵם בְּחִינַת 'זא"ו', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ (בבא-בבא יד.): "הַלּוּחוֹת אֲרַכָּן שֶׁשָּׂה וְרַחֲבָן שֶׁשָּׂה".

גַּם "ז'מן מ'תן ת'זרתנו", ראשי-תבות 'תמ"ז' - כִּי "בְּתֵמוּז נִתְּנָה הַלּוּחוֹת" (יומא ד:). וְגַם כָּאֵן חָסַר 'זא"ו', מִחֲמַת שֶׁאֵז נִשְׁתַּבְּרוּ הַלּוּחוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת 'זא"ו', כִּנ"ל.

ה.

(שיחות-הר"ן פו)

מֵה שְׁפּוֹסְקִין [את החתן באמצע] הַדְּרָשָׁה - זֶה בְּחִינַת 'שְׁבִירַת לִוְחוֹת'.

ו.

(תני-מוהר"ן קצז)

עֵקֶר הָעֲבוּדָה שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר - מֵה שְׁמִנְיָחִין לְאָדָם עַל הַבְּחִירָה שְׁלוֹ, הֵינּוּ: שֶׁנִּשְׁאָר הַדָּבָר עַל דַּעְתּוֹ, וְאֵין מְצוּיִן אוֹתוֹ עַל אוֹתוֹ הַדָּבָר שׁוֹם מְצוּה, רַק שֶׁנִּשְׁאָר הַדָּבָר עַל דַּעְתּוֹ כְּפִי מֵה שֶׁיִּבְחַר לוֹ.

וְזֶה בְּחִינַת (שבת פז.): "מִשָּׁה הוֹסִיף יוֹם אֶחָד מִדַּעְתּוֹ" - שֶׁזֹּאת הַבְּחִינָה נִמְצְאָת בְּכָל עֲבוּדָה, שֶׁבְּכָל עֲבוּדָה יֵשׁ דָּבָר שְׁמִנְיָחִין לְאָדָם בְּלִי מְצוּה וְאִזְהָרָה, רַק תְּלוּי בְּדַעְתּוֹ וּבְחִירָתוֹ כְּמוֹ 'מִשָּׁה רַבְּנוּ' וְכוּ'.

ועקר היגיעה והכבדות והיסורין שלו (של רבנו ז"ל), היא בבחינת "הוסיף משה יום אחד מדעתו" כנ"ל, כי אינו יודע איך לעשות וכו'.

גם זה "ששבר את הלוחות", היא גם-כן בבחינה הנ"ל - כי "זה עשה גם-כן מדעתו" (שבת שם), וכיוצא בזה וכו'.

- ענין 'בין-המצרים' -

ז.

(ח"ב פה)

'אגוזים' הנקראים 'לוזים', רומזים לבחינת 'לאה', שהיא ב'ערה', שהיא 'נקבא ראשונה' (ספר הלקוטים להאריז"ל, פרשת ויחי).

ואחר-כך נכנסין ל'בית-המקדש', שהוא בחינת: 'יעקב קראו בית-אל' (פסחים פח.). וזהו שפרש רש"י (שופטים א, כד): "שדרך לוז נכנסין לבית-אל".

וזהו (ישעיה מ, א): "נחמו נחמו". שתי פעמים 'נחמו' גימטריא 'קדקד', שהוא בחינת 'ערה' - שעל-ידיה נכנסין ל'בית-אל'.

וזהו שלשה שבועות שהם עשרים-ואחד יום ש'בין-המצרים', וכנגדו באילן לוז" (ירושלמי תענית פ"ד ה"ה). בשביל-

זה: "נוהגין לאכל ביצה בפעדה המפסקת בתשעה באב" (שלחן-ערוך אורח-חיים תקנב, ה) - כי "הביצה נגמרת בעשרים-ואחד יום", כמאמר חז"ל (בכורות ה. ועין שם בתוספות): "תרנגלת מולדת לעשרים-ואחד יום וכו', וכנגדו באילן לוז".

וזהו ה'עצם לוז' שיש ב'ערה אדם', שישאר אחר כליזן הגוף, ו"ממנו יתחדש בגן הגוף בשעת תחית-הפנים" (בראשית-רבה כח, ג). וזהו עקר נחמותינו - בחינת "נחמו נחמו" כנ"ל.

כי על ה'גוף' נאמר (רות ג, יג): "שכבי עד הבקר" - שהוא 'עת התחיה'. 'והנה בבקר והנה היא לאה' (בראשית מט, כה) - היינו: 'עצם לוז' הנ"ל, שעל-ידיה נתבנה ה'גוף'.

ובשביל שכל פונתו של 'יעקב' היה בשביל 'רחל' - נאמר ב'בני רחל', דהינו 'יוסף': "ולקדקד גזיר אחיו" (בראשית מט, כו), וב'בנימין' כתיב: "ובין כתפיו שכן" (דברים לג, יב).

רמז: שעל-ידי בחינת 'לאה' שהיא ראשונה, יכול לבוא לבחינת 'רחל'.

"קדקד" ו"כתפיו" - זה בחינת 'לוז' הנ"ל.

'ער"ף' גימטריא ש"ג, ראשי-תבות: ש'בת ג'חמו - רמז להנ"ל.

